

BERXWEDAN

HER TİŞT Jİ BO ENÎYA RİZGARÎYA NETEWA KURDİSTAN

Sayı 57 / 30 Haziran 1988 / 2.50 DM

Eskişehir Cezaevinde 85 PKK'li Savaş Esiri Süresiz Açlık Grevinde

19 Haziran'da başlatılan süresiz açlık grevine 38, 22 ve 25'li üç grup halinde kademeli olarak başlayan savaş esirleri, amaçlarını, gizliden ulaştırdıkları uzun bir bildiri ile kamuoyuna açıkladılar. Savaş esirleri, bildirilerinde istekleri yerine getirilinceye kadar eylemlerini sürdürme kararlılığında olduklarını açıkladılar.

● Savaş esirlerinin süresiz açlık grevi eyleminin siyasal amaçları:

1- **Siyasi tutsaklık ve savaş esiri statüsünün tanınması.**
2- **Ülke genelinde ve Eskişehir somutunda tek tip elbise (TTE) uygulamasının kaldırılması.**
3- **İnfaz yasasının değişmesi.**
4- **Sistemin bir parçası niteliğindeki mevcut hukukun tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılması.**

● Zindan direnişçilerinin bir parçası haline gelen tutuklu yakınları da, savaş esirleriyle dayanışma eylemlerine başladılar. Antep, Urfa, Diyarbakır ve Bursa cezaevlerindeki PKK'li savaş esirleri de Eskişehir esir ve toplama kampındaki savaş esirlerinin direnişiyle dayanışma eylemine başladılar.

● Birer bildiri dağıtan **ERNK-Türkiye ve Avrupa Temsilcilikleri,** tüm devrimci-demokrat güçleri ve yurtsever Kürdistan halkını savaş esirlerinin direnişini desteklemeye çağırdı.

YAZISI 4. SAYFADA

Alman Devletinin Uygulamaları Protesto Ediliyor

Geçtiğimiz son 15 gün içinde Batı Avrupa'nın birçok ülkesinde, Alman devletinin Kürdistanlı yurtsever politikacılar ve emekçiler üzerinde uzun bir dönemden bu yana sürdürdüğü saldırılarını protesto amacıyla yaygın eylemler yapıldı. Eylemlere yüzlerce yurtsever katıldı. Yurtsever emekçiler, tutuklu bulunan Kürdistanlıların serbest bırakılmasını istediler.

Danimarka-Arhus, Hollanda-Den Haag, Fransa-Strasbourg, İsviçre-Bern, Avusturya-Viyana, Almanya-İngolstadt, Frankfurt, Nürnberg ve Karlsruhe'de yüzlerce emekçinin katıldığı eylemler gerçekleştirildi.

Kürdistanlı emekçiler; Danimarka, Fransa, İsviçre ve Avusturya'da Alman konsolosluklarını, İngolstadt ve Frankfurt'ta CDU binasını, Nürnberg'de belediye binasını, Karlsruhe'de radyoevi, Haber Alma Merkezi ve Federal Savcılık binasını, Hollanda'da ise Lahey Adalet Divanını işgal ettiler.

Haberleri 7. sayfada

FAC Hükümeti, Halkımız Karşısında Daha Fazla Suç İşlemekten Vazgeçmelidir

Federal Almanya Cumhuriyeti (FAC) hükümeti, üç buçuk ay önce Almanya tarihinde benzeri ender görülmüş yöntemlerle Kürdistanlı yurtseverlerin evleri ve derneklerini basarak, on dört yurtseveri tutukladı. Tutuklamanın gerekçesi olabilecek suç ve suç kanıtlarının ne olduğu konusunda kendi yasa sınırları içerisinde bile kendileriyle tutarlı olmayan bir yaklaşım sergileyen FAC savcılığı, üç buçuk aydır özgürlüklerini gaspettiği insanları, sorgulama bile yapmaksızın tek kişilik hücrelerde ve her durumlarını gözetim altında tutma hakkını kendisinde görebiliyor.

Burada, Alman toplumunun ahlak ve demokrasi anlayışıyla bile taban tabana zıt düşen baskın yöntemleri ve diğer uygulama biçimlerini anlatacak değiliz. Bunlar, baskın ve uygulamaların tanıkları tarafından belirli ölçülerde de olsa teşhir edilmiştir. Yine, sorgusuz olarak hücrelerde tutulan yurtseverler, günler süren açlık grevleriyle durumu kabullenmediklerini ortaya koymuş, özgürlüklerinin uğradığı bu devlet gaspının nedenini sormuşlardır.

Ama, cevap verilmemiştir. FAC hükümeti ve savcılığı; uygulama nedenlerini ve perde arkasında kimlerle işbirliği yaptığını izah etmek zorunda kalacağını bildiğinden dolayı, buna cevap vermekten ısrarla kaçınmış ve adeta sessiz bir bekleyiş içine girmiştir. Ama burada da ikinci bir soru gündeme gelmiştir, FAC hükümeti ve savcılığı neyi beklemektedir?

Bu yazıyla aynı sayfayı paylaşan Ali Haydar Kaytan imzalı mektubu, siz sayın okuyucularımız eğer bu makaleden önce okumuşsanız, FAC hükümeti ve savcılığına yönelteceğimiz sorurında, darağaçlarında katledilmekmüşsünüzdür.

Halkımızın yakından tanıdığı ve kendi halkının bağımsız yaşamasından başka bir ereği olmayan, bu uğurda yaptığı çalışmalarıyla tanınan ve yine aynı nedenlerle Türk faşist-sömürgecileri tarafından işkence odala-

Devamı 6. sayfada

Şırnak'ta mayınlı iki tuzak

Çok Sayıda Kontr-Gerilla Öldürüldü

Haziran ortalarında Şırnak'ın Çevikdüzü köyüne gelen askeri yola ARGK'nin döşediği mayına içinde çetelerin de olduğu bir düşman özel tim aracı çarptı. Aracın tümüyle imha olduğu eylemde en az 7 özel tim elemanı öldü, bir o kadarı da yaralandı. Ölü ve yaralılar, helikopterle Diyarbakır askeri hastenesine kaldırıldılar. Halkın, ölü ve yaralıları görmemesi için hastane etrafında büyük güvenlik önlemleri aldılar.

Diyarbakır'dan aldığımız haberlerde 7 tim ölüsünün getirildiği, aynı gizlilikle gömüldük-

Devamı 3. sayfada

Çukurca'da Çarpışma

30 Haziran'da küçük bir ARGK birliği ile düşman birlikleri arasında çarpışma meydana geldi. Çarpışmaya çeteler de katıldılar. Düşman birlikleri, gerillaları kuşatmaya alarak imha etmek istediler. Kuşatmayı yaran gerillalar, düşmana ağır kayıp verdirdiler.

İsveç gazetesi Dagens Nyheter muhabiri PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile görüştü:

"Palme'nin Ölümünden SÄPO Sorumludur"

Gazete muhabiri Lars Boström'un sorularını cevaplayan PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN, yukarıdaki açıklamayı Palme cinayetine ilişkin olarak yaptı. Gazete muhabirinin İsveç'te son aylar içerisinde Palme cinayetine yeni boyutlar kazandırarak tartışmalara ve Adalet Bakanının istifasına yol açan gelişmelere dayanarak yönelttiği sorulara PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN, Palme'nin katledilmesinin ardındaki gerçekleri izah ederek karşılık verdi.

Gazete, PKK Genel Sekreteri ile yapılan röportajı birinci sayfadan A. ÖCALAN'ın renkli büyük boy resmini vererek okuyucularına duyurdu. İç sayfada ise, röportaja yer verildi. Röportajın Türkçe çevirisini bu sayımızda okuyucularımıza sunuyoruz.

Röportaj yazısı 14. sayfada

Uşak, Efendisinden Bile İtibar Görmedi

Kenan Evren, 21 yıldan beri ABD'yi ziyaret eden ilk Türk burjuva devlet başkanı. Gezi bir yıl önceden planlanmış, ancak Ermeni soykırım tasarısının, Kongre gündemine gelmesinden dolayı ertelenmişti. Ertelemenin resmi gerekçesi bu. Evren'in gezisi, ABD için özel bir anlam ifade etmiyor. Faşist rejimin başı, Pentagon'un ataması olan bir ABD uşağı. Evren, 1980 darbesinin başında gözükmeden önce ABD'yi ziyaret etmiş, gerekli direktifleri almış, faşist darbeyi gerçekleştirince, Washington'da bir operayı seyeeden dönemin ABD Cumhurbaşkanı Carter'a *"Sizinkiler yönetime el koydu"* müjdesi verilmişti.

ABD ve NATO patentli 12 Eylül rejimi, 8 yıldır Türkiye ve Kürdistan halkının üstünde kanlı bir sulta oluşturmuştu. İşte, Evren ABD'yi ziyaret ederken, Pentagon'un bir uşağı, Marcos, Duavailler, Pinochet gibi bir diktatör olarak gitti ve kabesini ziyaret etti. Nitekim, Evren'i basın mensuplarına tanıtan Beyaz Saray yöneticileri *"12 Eylül 1980 askeri darbesi ve yönetiminin şefi"* olarak tanıttılar.

ABD Kamuoyu K. Evren'e İlgi Göstermedi

Gezi, Türk devletinin ısrarlı talepleri üzerine gerçekleşti-

Devamı 3. sayfada

Kölelik Prangalarını Parçalamada İzindeyiz!

"HİLVAN!" denilince, insan bir an da olsa duruyor, kullandığımız binlerce sözcükten biri değil çünkü. Bu sözün, bu ismin karşısında durmak ve düşünmek gerekiyor.

Toprak damlı evlerin tepesinde güneş kaç ay durur, güneş kavruğu toprağın çatlakları arasında kimlerin umutları vardır. Çok değil, on yıl öncesine kadar Hilvan; acılarıyla, kavgalarıyla, feodalizmin yaralarıyla, günün güne eklendiği, sıradan bir kasabaydı. Hilvanlılar doğup büyüdükleri ve öylece toprağına gömüldükleri bu kasabanın kendileri için ne önem taşıdığını sormuşlar mıydı acaba! Biz, bütün köyler, kasabalar böyle bir soruyu kendi doğup büyüdüğümüz bu topraklar için sorduk mu ki! Onlar da sormamışlardı. Ama bugün soruyoruz, sormamız da gerekiyor.

Kürdistan'ın bir kasabası var ki, adı HİLVAN Kürdistan HİLVAN'a sahip olduğu için gururlu. Hilvanlılar da gurur duymalı, çünkü bunu en çok onlar hakkettiler.

Urfanın güneşi yakıcıdır, alev alev kavurur toprağı, insanı da kavruktur; yoksulluğun, baskıların, acıların alevinde kavrulmuştur, ve merttir. Türküleri yanık, yüreği yanıktır Urfa insanının. Hudut boylarında canını yitirmediyse, bacağını ya da kolunu yitirenlerin; feodal ağaların zulmü yüreğine kurşun gibi oturanların, jandarmayı arpacıktan tanıyanların diyarıdır.

Ve orada bir Hilvan var. 1978 Mayısında doğan yeni bir Hilvan. İlk sevginin toprağa tohumlandığı yer. Halil'i, Cuma'yı, Salih'i, Sadun'u ve en son Diyarbakır'ın alevinde gördüğümüz M. Emin YAVUZ'u Hilvan'da tanıdık. Beyaz başörtüleri bellerinden aşağıya doğru uzanan anaların demlediği sıcacık çayları yudumlarken toprak damlı bir evin gölgeliğinde sıcacık gülümseyişleriyle karşımızdalar sanki. Salih'i bir kitle gösterisinde görecektiniz, gür sesi oradaki yüzlerin ve dalga dalga binlerin-milyonların sesinin birleşip aktığı bir nehirdi. Cuma bir onur anıtı.

1978'de Hilvan tüm Kürdistan'ın kaderini ören bir savaşı yaşıyordu. Bu, susuz, çatlak toprakta hayatı filizlendirmenin savaşıydı ve elbetteki en büyük fedakarlık payı da kendisine düşüyordu. Hilvan çorak toprağa su vermede, bağımsızlık tohumunu filizlendirmede kendisine düşen rolü oynadı. Tarihe böyle geçti. Emin DAL yoldaşın kaleminden çıkan "Bağımsızlık Fidanları" toprağa can verenlerin öyküsü olarak doğdu.

Orada, Kürdistan'ın gerçek aydınlarını tanıdık, Salihler, Cumalar, yurt sevgisiyle bezenmiş - sosyalist geleceğin tutkusuyla yaşadıkları günde özgürleşmesini bilen aydının örneğiydiler, toprakla birleşmeyen sosyalizmin hiçliğine karşıt, onlar sosyalizmi bağımsız Kürdistan özleminde ülke topraklarına sökülmemek üzere yerleştirdiler. Orada, Kürdistan'ın köylülerini tanıdık, ağa zulmüne, sömürgeci orduya karşı silahlanan, savaşan, can veren köylüleri, Sadun DEMİRKOÇ ve daha niceleri Kürt toprağının isyan sesiydiler; orada Kürdistan'ın işçilerini tanıdık, karasabandan yeni kopmuş nasırlı elleri aç gözlü kapitalizmin çarkında olan bu işçiler toprağın ruhunu proleter yaşamlarıyla kaynaştırdılar ve her biri inanılmaz fedakarlıkların, kahramanlıkların sahibi oldular, M. Emin YAVUZ, bu isimlerden sadece biriydi. Orada Kürdistan'ın kadınlarını tanıdık; zılgıt sesleri isyana çağıran korkusuz yiğit Hilvan kadınlarını, analarımızı, gelinlerimizi, kızlarımızı nasıl anlatmalı ki. Onlardan biri, bir bütünün gerçeğini kendisinde anlatmayı başaran birini anlatmaya çalışacağız. Bunu başardığımız oranda Hilvan'ı ve Kürdistan kadınını da bir ölçüde anlatmış olacağız.

Mehmet KARASUNGUR'u orada Hüseyin Hoca diye tanıyorlardı. Işıl ışıl gözleriyle bütün bir halkı içine aldığı yüreğiyle tanımıştı Hilvan halkı onu. Herkesin umdunu birleştirdiği insan. Her kapının kendisine açık olduğunu bilirdi. Ve mutlaka giderdi. Anaların duasını alırdı. Bu yoksul köylü evleri bir okul olmuştu sanki. Partide kurtuluş umudunu, özgürlüğü, dostluğu görenlerin en başında kadınlar vardı. Hüseyin Hoca, onlar için bir yabancı değildi, çünkü tanıdıkça onun sözlerinde, eyleminde kardeşliğin en güzelini bulmuşlardı. Kendilerinin doğurup büyüttükleri çocukları, Hüseyin Hoca ve arkadaşlarının gelişinden bu yana kendilerine daha yakın olmuşlardı. Önceleri kendilerine nasılsın diyen bile var mıydı, onlara en basit şeylerde bile düşünceleri sorulmuş muydu. Ama şimdi soruluyordu, yüreklerindeki acıyı konuşturmalarına, bu işin yolu nedir diye tartışmalarına izin veriliyordu. Analar, kızlarımız toplantı odalarına alınıyor, düşüncelerine değer veriliyordu.

13-14 yaşlarında bir kız vardı, utangaç, çekingen bakışlarıyla pür-dikkat devrimcileri dinleyen kızların arasında. Sık sık yapılan bu toplantılardaki simaların yabancısı değildi, çoğuyla akrabaydı, komşuydu. Hayatında en büyük kalabalığı Halil ÇAVGUN'un cenaze töreninde görmüştü, sonra da hepsini tanıdığı bu insanların silahlandıklarını. Hanım, Hüseyin Hoca'yı da o sıralarda tanımıştı. Önce utanmış, nedense sorduğu sorulara cevap verememişti. Ama bir sevinç dalgası kaplamıştı yüreğini.

Hilvan en hareketli günlerini yaşıyordu. Süleymanlar çetesi geriletilmiş, bir süre sonra da Kürdistan Devrimcilerine teslim olmak zorunda bırakılmışlardı. Belediye hoparlöründen Hilvan'a yayılan seste; çete başları halka karşı işledikleri suçları itiraf ediyor, halktan af diliyor ve bir daha halkın çıkarlarına, canına, namusuna, malına zarar vermemeye söz veriyorlardı. Hilvan halkı coşkuluydu. Damlardan zılgıt sesleri birbirine karışıyordu.

Elbetteki zorluklar çoktu. Hilvan, bir halkın dünyaya ilk haykırışı olmuştu. Yoksuldu, kendini savunacak yeterli silahlardan yoksundu, ilk defa adım attığı böyle bir kavgada yığınla zayıflıkla yüzyüzeydi. Ama, yeni bir hayatın yaratılışı her zaman zorludur. En büyük acılar o zaman çekilir, sömürgeciliğin ve feodalizmin yüzlerce yıllık prangalarına bu başkaldırı, bağımsızlık amaçlarının ilk defa kitlesel boyutlarda eylemde konuşturulması nasıl acısız ve kolayca gerçekleşebilirdi. Hayır! Nitekim her şey gelişmenin doğasına uygun oldu. En yiğit, en inançlı olanlar kavgada en öne atıldılar, elde silah her mevzide onlar çarpıştılar. Halk evlatlarını savaşa vermekten çekinmedi. Hilvan ilk kıvılcımdı.

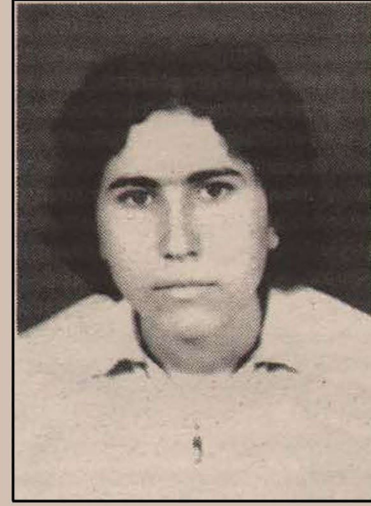
1979 yazında Siverek Hilvan'la omuz omuzaydı. Amansız bir savaş yaşanıyordu. Eşkıyabaşı Celal Bucak'ın evine düzenlenen saldırıda, Salih KANDAL'ın şehit düşüşü ardından halktaki kin ve öfke büyümüştü. Feodaller ise yaralı bir çakal gibi saldırgandılar. Çeteler köylere saldırıyor, ekinleri yakıyorlardı. Sömürgeci ordu güçleri, uşakları feodallerin yardımına koşmuş, polis ve askeri kuvvetlerle terör estiriyordu. Ama halk direniyordu. Her köy, her mahalle geçilmez bir barikat olmuştu. Köyler yakılıp yıkılsa da asla teslim olmayı kabul etmiyorlardı. Kadınlar köyden köye silah ve yiyecek taşıyor, gençler, yaşlılar, kısaca herkes sömürgecilerin ve feodal çetelerin saldırılarına karşı omuz omuza göğüs geriyordu. Düşmanın "öldürdüm" dediği her insan yeni bir kitle kabarışının nedeni oluyordu. Siverek'te yapılan bir cenaze töreni bunun sadece bir örneğiydi. Panzer ve kariyerlerle kitlenin üzerine saldıran sömürgeciler, göstericileri dağıtamıyordu, bunun üzerine panzerleri halkın üzerine sürdüler, bir kadın ve çocuk panzerin paletleri altında ezilerek can verdi. Ama kitle yine durduralamadı, ellerinde ateşli silahlar olmasa da halk kendisini taşlarla, sopalarla korudu; düşmanın geriletme çabalarına izin vermedi.

Yetersizlikleri ve zayıflıkları ne olursa olsun, burada yaşanan görkemli bir uyanıştı. Yüzlerce insanın şehit düşmesi pahasına halkın mücadeleye büyüyen desteği de buradan kaynaklanıyordu. Uyanış sarsıntıyla, adeta bir "şok"la gerçekleşiyordu. Bu halk için böyle olduğu gibi, düşman için de böyleydi.

Her biri oğulları, kardeşleri, babaları olan her şehit düşenin acısını yüreklerinin en derinliklerinden hisseden, ama geride kalan çocuklarını da onların bıraktıkları silahı almaları için büyüten kesim kadınlarımızdı. Acı düymamak mümkün müydü, Salih'i, Cuma'yı tanıyanların yüreklerini kor gibi ateşin sarmaması mümkün müydü. Yaşamlarında ilk kez dostluğu buldukları, kurtuluş umudunu bağladıkları bu insanlar, onlar için her şeyin üzerindeydi. Başlarına kara yazmalar bağladılar, ağıtlar yaktılar, ama başlarındaki kara yazma umudun kararmasından ötürü kara değildi, tersine bir isyana çağrıydı, bu topraklar uğruna şehit düşenlerin intikamı alınmadıkça anaların, oğullarına el öptürmeyeceklerini anlatıyordu. Öyle de oldu.

Hanım YAVERKAYA'yı anlatıyordunuz, bu yazının neresinde demeyin. O tam da bu anlatılanların içindeydi. Feodalizm ve sömürgeciliğe karşı kini yüreğinin en derinliklerine kök salan bu köylü kızı, köyden köye silah taşıyanların, şehit analarının yüreklerindeki acıyı paylaşanların, zılgıtlarıyla isyana çağıranların arasındaydı. Sömürgeciliğin ve feodalizmin kararttığı kadınların yaşamında beliren aydınlığı yüreğinde ilk kez duyanların arasındaydı.

Hanım, okul yüzü görmemişti. Hilvan'ın ötesini de görmemişti. Ama Hilvan-Siverek'te yaşanan mücadele, Ona bütün bir Kürdistan'ı tanıtmaya, Onu Kürdistan'a kazandırmaya yetmişti.

12 Eylül 1980 faşist darbesi ile baskılar had safhaya ulaştı. Hilvan-Siverek, sömürgeci-faşistlerin yeni baştan işgaline uğradı. Devrimciler ve köylüler önemli kayıplara uğramışlardı. Bu bir yenilgi değildi, ama tehlikeyi gören karşı-devrim, henüz hazırlıksız devrim güçleri üzerine bütün gücüyle azgın bir saldırıya geçmişti. Devrimciler geri çekilme taktiğini uyguladılar. Ama silahlar asla bırakılmadı. Sadece güç toplamak, daha güçlü bir atak için hazırlık yapmak gerekiyordu.

Metrelerce uzayan arananlar listesinde Hanım'ın da adı vardı. O da gizlendi. Bir müddet köylerde illegal çalışmalar yaptı. Ancak, kendisi de henüz yaşananları bütün boyutlarıyla kavrayabilecek durumda değildi. Niçin diye soruyordu kendisine, "niçin gizleniyoruz, niçin açıktan açığa savaşmıyoruz." Bu soru, Parti tarafından yurt dışındaki eğitim kamplarına alınıncaya kadar aylarca kafasını meşgul etti.

Hanım, yurt dışına adım attığı ilk gün Hilvan'ı özledi, yüreğinde derin bir sızı duydu. Cumaların, Salihlerin, şehitlerin Hilvan'ı yüreğinde daha bir büyüdü... büyüdü.

Kürdistan'ın her tarafından gelen yüzlerce yeni yoldaşla tanışmıştı. Birçoğunu ilk defa görüyordu. Herkes yoğun bir biçimde tartışıyor, gece-gündüz toplu ve tek tek kitaplar okuyordu. Oysa Hanım okuma-yazma bile bilmiyordu. O an kendisini yalnız hissetti, tıpkı köy kadınlarından öğrendiği gibi, başına çatma bağladı. Öfkeliydi, "Bu kadar okuyup da ne olacaktı sanki, şehitlerin intikamı kitapla mı alınırdı." Önceleri kimselere söylemedi içinden geçenleri, dağlara çıkıp ağıtlar yaktı, dağların gökle birleşen zirvelerinde şehitleri andı, daha çok onlarla konuştu, sanki Salih hemen yanıbaşındaydı, Cuma'nın "haydi bacım" diye seslenişini duyar gibiydi. Yüreği ağır, çok ağırdı.

Fakat günler geçtikçe köylülüğün dar bakışını parçalamasını da bilecekti. Silaha hükmeden şeyin siyaset olduğunu öğrendiğinde, kendisinin de öğrenmeye olan ilgisi arttı. Okuma-yazma derslerine ağırlık verdi. Belki tartışmak için cesareti henüz bulamıyordu ama, öğrenmek cesaretini, azmini geliştirmişti. Bu azim ürünlerini kısa sürede verdi. Hanım, artık okuma yazmayı bildiği gibi, yüreğinin derin sevgisi ve acılarını şiirleştiriyor ve bunları yazarak arkadaşlarına okuyordu. Yazdığı Kürtçe şiirler, şehitlere bağlılığın, Partiye olan inancın, halkın kurtuluş davasına tutkusunun en içten örneğiydiler. Çok değil, Hanım, ikinci yıla vardığında halk savaşı üzerine inceleme yapıyor ve ders olarak kendisine düşen Vietnam Halk Savaşı pratiğini arkadaşlarına anlatıyordu. Geçmiş pratiğin dersleri üzerine tartışıyor, yaşadığı pratik örnekleri ortaya koyuyor, bunlar üzerinde düşüncelerini anlatıyordu. Görülen askeri eğitim kendisine ve yoldaşlarına duyduğu güveni kat kat arttırmıştı.

1982 İsrail'in Lübnan'a saldırısı günleriydi. Gerilla eğitim kamplarımızda saldırı nedeniyle tam alarm durumu yaşanıyordu. Hava'yı o günlerin coşkusunda hatırlıyoruz. Bayan grubuna düşen Afarof Onun omuzundaydı. Yüreği sadece Hilvanı, hatta Kürdistan'ı değil, şimdi orada dünyayı içine alıyordu. O toprakarı da tıpkı, öz vatanının toprakları gibi savunmaya kararlıydı.

İsrail saldırısı sonrasında Güney Kürdistan'da kitleler arasında çalıştı ve kısa bir süre sonra da gerilla birimleriyle özlemini duyduğu dağlara ulaştı.

O, bu noktada da ilk zorlukları göğüsleyenlerdendi. 1980 sonrası gerilla ilk kez sınavdan geçiyordu. Halk öncelikle, savaşıyoruz diyenlerin bu işi ne kadar ciddiye aldığını anlamak istiyordu. Hakkari ve Siirt gibi dünyaya en çok kapatılmış illerimizde üstelik bir de kadın gerilla olmanın başlı başına zorlukları vardı. Çoğu köylü, karşılarında silahlanmış kızları gördüklerinde gözlerine inanamıyordu, onların konuşmalarını dinlemek bir yana, nasıl bir varlık olduklarını anlamaya çalışıyordu. Çevrelerini saran köylü kadınlar, onların da kendileri gibi bir kadın olduğundan emin olmaya çalışıyorlardı. Hanım, savaştığı şeyin sömürgecilik ve feodalizmin kararttığı dünya olduğunu biliyordu, bunun bilinciyle hiçbir zorluktan yılmadı, tersine sömürgecilik ve feodalizme duyduğu kin daha bir bilendi, halka yol göstermenin, kadınların kurtuluşuna öncülük etmenin gereğine duyduğu inanç daha bir arttı. Ve köylüler Onu, elde silah çatışmalarda tanıdılar, başarılı eylem dönüşlerinde tanıdılar, günlerce süren yürüyüşlerde karlı dağları aşarken tanıdılar, nöbetlerde tanıdılar. İşte sözleri o zaman anlam kazandı, dinlediler ve bu kez anladılar Onu. Varlığı bir çağrı haline geldi.

Hanım artık bir komutandı.

Devamı 9. sayfada

Şırnak'ta mayınlı iki tuzak:

Çok Sayıda Kontr-Gerilla Öldürüldü

Baştarafı 1. sayfada

leri, fakat ölü ve yaralı sayısının çok daha fazla olabileceği belirtildi.

Haziran ayının son günlerinde Kızılsu nahiyesindeki Bölük'e giden düşman aracı diğer bir ARGK mayınına çarptı. Araçta bulunan 10'un üstündeki düşman askeri ölü ve yaralı olarak saf dışı edilirken, araç yanarak imha oldu.

Şırnak'ta düşman araçları köylere gelememektedir. Ancak gündüz ve konvoylar halinde ve helikopterler eşliğinde kazaya yakın karakollara araçlarla gidebilmektedirler. Bu nedenle de ARGK'nin pusu ve yaygın eylemleri şehire yakın askeri karakol ve konvoylara yönelik olarak yoğunlaşmaktadır.

Dersim-Bingöl Cephesinde Düşmanın Kuşatma Taktiği Boşa Çıkarılıyor

Sömürgeciler, ulusal kurtuluş güçlerini imha taktiğinin boş bir hayal olduğunu anlamış bulunuyorlar. Bu taktik yerine bu defa ulusal kurtuluş güçlerini belli odaklara sıkıştırarak, etkilerini sınırlamaya, ani saldırılarla darbe vurmaya çalışıyor. Bu taktiğin bir parçası olarak köylülüğü sindiriyor, köy boşaltmalara, pasifikasyon ve alan bombalamaya ağırlık veriyor. Yeni karakol yerleşimine gidiyorlar. Bölgeyi tecrit ederek, Kürdistan'ın diğer bölgelerindeki eylemlerin duyulmaması için ellerinden geleni yapıyor, ulusal kurtuluş güçleri aleyhine her türlü propagandayı geliştiriyorlar.

tümünün kapatılması, birçok köyde öğretmenlik ve muhtarlık kurumunun feshedilmesi, binlerce mekanize düşman askerinin savaş içinde tutulması, düşman taktiğinin boşa çıktığının somut göstergesi olmaktadır.

1987 sonlarından itibaren ARGK, Mazgirt ilçe baskını, Babaocağı karakol baskını, çok sayıda okulun yakılması, 1988 baharında Kigı'da 9 özel tim elemanının öldürülmesi, bir helikopterin düşürülmesi, Mazgirt'te 8 askerin öldürülmesi, Dersim merkeze bağlı Sarıtaş ve Halvori (Karsılar) köyünde 5 askerin öldürülmesi Pax (Babaocağı) köyü yakınlarında 10 özel tim elemanının öldürülmesi,

Özellikle Dersim'de sansür katı bir şekilde uygulanıyor. Bölgedeki gerilla eylemlerinin, ARGK'ye katılımların ve sömürgeci vahşetin örneklerini gizlemek için ellerinden geleni yapıyorlar. Halbuki hemen hemen her gün ARGK, düşman birlikleriyle çarpışmaya girmekte, köylerde toplantılar yapılmaktadır. Göçe karşı köylülüğün direnci, köy okullarının sayısız köy toplantıları, pusu, mayınlama, ekonomik araçları imha vb. eylemleri gerçekleştirmiş, düşmanın otoritesi düşürülmüş ARGK'nin otoritesi artmıştır.

Mevcut durumda bölgedeki bazı ajan ve işbirlikçi güçler dışında halkın tek güvencesi ARGK olmuştur. ARGK, bölgede moral, harekat ve saldırı inisiyatifini elinde tutmaktadır.

Uşak, Efendisinden Bile İtibar Görmedi

Baştarafı 1. sayfada

rildi. Protokol gereği, konuk devlet başkanlarına tahsis edilen **Blair House"** tamirat gerekçe gösterilerek K. Evren'e tahsis edilmedi. Türk yetkilileri, bunu hakaret anlamında bir politik "pot" olarak değerlendirdiler.

Beyaz Sarayda gazetecilere Evren'in ziyaretiyle ilgili olarak bilgi veren ABD hükümet temsilcisi, Evren için bir devlet başkanı olarak değil, bir uşakları gibi **"adam"** hitabesinde bulundu. Ayrıca Evren'i inisiyatifsiz olarak değerlendirdi. **Reagan**, Evren'le ancak 15 dakika görüştü. Bu da bir devlet başkanına yakışır bir görüşme olmaktan çok, artist ve şantözlerin hazır bulunduğu bir veda yemeği niteliğini taşıyordu.

Kasım 1988'de ABD devlet başkanlığı seçimi yapılacak. Reagan'ın son dönemi, aktif politikadan çekilmiş, bir ayağı çukurda kaz olarak değerlendiriliyor. Toronto zirvesi ile Reagan devlet başkanı olarak aktif politik yaşamını noktaladı.

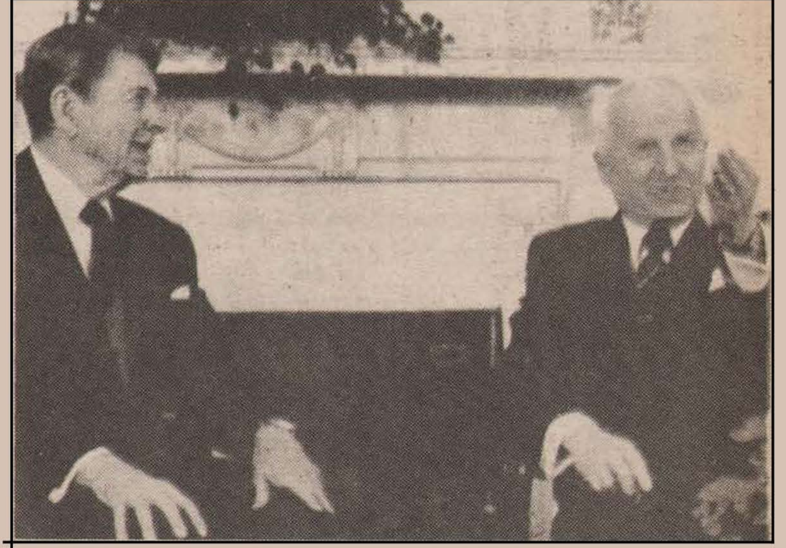
ABD'nin Cumhuriyetçi devlet başkanı adayı **George Buch**, Evren'den gelen görüşme talebini reddetti. ABD hükümeti adına Evren'le görüşen Dışişleri Bakanı **George Shultz**, ancak 45 dakika ayırdı. Görüşme, Evren'in daha fazla silah, daha fazla ticari ayrıcalık vb. konulardaki yakarmalarını kapsadı.

Evren'in **Stratejik ve Uluslararası Araştırma Enstitüsü** yetkilileri, Kongre çoğunluk lideri **Robert Byrd**, Birleşmiş Milletler **Genel Sekreteri Perez De Coueller**'le yaptığı toplantılar sembolik oldu. Evren, ABD Savunma Bakanı **Frank Carlucci** ile yaptığı görüşmede, emperyalizmin bekçiliğini yaptıklarını belirterek daha fazla askeri yardım dilendi.

Basın toplantılarına da ABD ve dünya basını ilgi göstermedi. Sınırlı gazetecinin izlediği basın toplantısında gazeteciler, Evren'e Türkiye'de insan hakları, Ermeni soykırımı ve Kıbrıs'taki işgalci Türk birlikleri üzerine sorular sordular. Faşist rejimin başı, Kıbrıs'tan asker çekmeyeceklerini açık söylerken, Ermeni soykırımını açık yalanladı. Terörist olarak değerlendirdiği devrimcilere iltica hakkı tanıdıkları için isim vermeden NATO'lu dostlarını eleştirdi. İşkencede öldürülen yüzlerce devrimci ve yurtsevere oluşmuş bir işkence sakatlar ordusu ve ağzına kadar dolu cezaevleri gerçekliğine rağmen, faşist rejimin başı utanmadan Türk devletinin, insan haklarına saygılı olduğunu ve işkence yapan 2000'in üstünde görevlinin hüküm giydiği yalanını uydurdu. Faşist Evren, işkenceyi ve insanların işkence ile öldürülmesini, okulda öğretmenin öğrencisini dövmesine benzetme küstahlığını da gösterdi.

ABD basını ve kamuoyu, Evren'in açıklamalarına inanmadığı içindir ki, ABD televizyonları Evren'in gezisini M. Ali Ağca'nın Papa'ya suikast eylemiyle bütünlük içinde gösterdiler.

Evren, Marmaris'te ABD 6. Filosuna yeni üs verildiğini söyleyerek ve M. Kemal'in 1930'da söylediği, tüm emperyalist güçler SSCB'ne karşı birlik ve saldırıya çağıran sözlerini hatırlatarak, ABD yetkililerine nasıl gönüllü bir uşak ve sosyalizmin nasıl azılı bir düşmanı olduğunu göstermeye çalıştı.

Evren'in Gezisinin Temel Bir Amacı Kürt Sorunu Oldu

Gezi önceden planlanmasına rağmen, PKK-YNK ittifakı ardından gerçekleştirilmesi, faşist rejimin hassasiyet ve korku noktasını göstermektedir. Evren'in gezi programında ABD hükümetinin resmi -o da yarı resmi- olarak temsil edildiği tek görüşme olan Shultz'la konuşmasında, PKK-YNK ittifakı ve YNK Genel Sekreterinin Washington'a ziyareti gündem konusu yapıldı. Evren, patronundan "Misak-i Milli"ye güvence istedi. Patron da bu konuda Türkiye'nin toprak bütünlüğünden yana olduğunu açıkladı.

Kuşkusuz ABD'den başka türlü bir açıklama ve tutum beklenemezdi. Bu onların mantığı. Gerçek ise başka yönlü seyrediyor. Kürdistan sorunu ve ulusal kurtuluş mücadelesi, artık bütün platformlarda faşist Türk sömürgeciliği ve emperyalizmi zorluyor.

Türk basını, başarılı ama amaçsız bir gezi olarak değerlendirdi. Evren'in gezisini Evren-Reagan buluşması çağımızın iki insanlık düşmanının, iki vampirin buluşmasıydı. İkisi de 1980'de emperyalist-kapitalist saldırganlığın ürünüydüler. 12 Eylül faşist rejimi, emperyalist-kapitalist sistemin bunalımına çare olarak geliştirilen emperyalist saldırganlığın ürünü olarak gündemleşmişti. Bu politika, Ortadoğu ve Türkiye somutunda değerlendirildiğinde, Ortadoğu'da emperyalist-sömürgeci statükoyu zorlayan halkların devrimci mevzileri güçlendiği gibi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yeni bir devrimci öge olarak faşist Türk sömürgeciliği ve emperyalizmin karşısına dikilmiştir.

İşte, faşist Türk rejiminin şefi Kenan Evren, ABD'ye giderken bütün vahşet ve kan dökücülüğüne rağmen, başarısız bir pratiğin sahibi olarak gitmiştir.

ABD silah tekelleri, emperyalist saldırganlığın stratejisyenleri bu usta uşaklarını kuşkusuz sayacak ve ağırlayacaklardır, taze kan vereceklerdir. Ama K. Evren'in başarısız olduğu, Türk burjuva egemenlik sistemini uçurumun kenarına getirdiği ve emperyalizmin desteği de kokuşmuş rejimi yıkıntıya gitmekten kurtaramayacağı ortadadır.

İzmit'teki Yürüyüş Polis Tarafından Dağıtıldı

21 Haziran tarihinde Türk-İş'e bağlı sendikaların Sakarya ve Kocaeli şube yöneticileri yaptıkları ortak açıklamada, Türk-İş yönetimini ve hükümeti protesto etmek amacıyla Adapazarı-İzmit E-5 karayolu üzerinde uyarı yürüyüşü düzenleyeceklerini belirttiler.

Harp-İş sendikası Kocaeli şube başkanı İzzet Çetin yaptığı açıklamada, aldıkları eylem kararının gerekçelerini basına kısaca şöyle açıkladı: *"Türkiye'deki ekonomik, politik ve siyasal yapılanmadaki işçiler aleyhine olan yasaların kaldırılması ve Türk-İş'in düşündüğü eylemlerin uygulanmaya geçirilmesi için uyarı niteliğini taşıyacak yürüyüşü ne pahasına olursa olsun gerçekleştireceğiz."*

Alınan karar doğrultusunda basına yapılan bu açıklamadan sonra, 22 Haziran tarihinde Türk-İş'e bağlı sendikalardan Harp-İş sendikası Kocaeli şubesi, Kristal-İş Gebze şubesi, Belediye-İş Sakarya şubesi, Teksif Kocaeli ve Hereke şubeleri başkanları, sendikaların tüm çalışan personelleri ve işçiler sabahın erken saatlerinde Sakarya Dörtyol mevkinde toplanarak yürüyüşe başladılar. Ancak yürüyüşün yasal izni olmadığı gerekçesiyle polis olaya müdahale etti ve yürüyüş gerçekleşmeden dağıtıldı. Polis 6 sendikacıyı gözaltına aldı. Mahkemeye çıkarılan sendikacılar daha sonra serbest bırakıldılar.

ESKİŞEHİR CEZAEVİNDE
85 PKK'Lİ SAVAŞ ESİRİ SÜRESİZ AÇLIK GREVİNDE

SAVAŞ ESİRLERİNİ SÜRESİZ AÇLIK GREVİNE GÖTÜREN NEDENLER

lık olmak üzere onlarca savaş esiri yaralanmıştı. Savaş esirlerinin tüm eşyalarına elkonulur, yataklar yakılır, yaralılar ve ağır komalık olanlar da çıplak bir vaziyette hücrelere konarak soğuk, hastalık ve ölüme terkedildiler. Türk basını da cezaevi yönetiminin yangın provokasyonuna asılsız ve çarpıtılmış haberleri ile ortak oluyordu.

Diyarbakır'daki güçlü PKK zindan direnişini haber alan savaş esirleri süresiz açlık grevine başladılar. Şubat direnişi **M. Emin YAVUZ**'un şehit olmasına yol açmıştı, ama cezaevleri tarihinde ilk defa düşman bu düzeyde teslim alınarak, cezaevlerinin tüm yaşamsal sorunları, tüm cezaevleri için gündemleniyor, faşist-sömürgeciliğe geri adım attırılıyordu. Direniş'in örgütleyicisi ve sahibi PKK idi. Direniş, sadece PKK'li savaş esirleri için yapılmıyor, tüm Kürdistanlı ve Türkiye'li savaş esirleri için yapılıyordu. PKK, bu öncülük rolünü başarıyla yerine getirmişti.

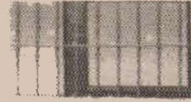
Fakat çok geçmeden ivedi olarak bu hakları geri almaya koyuldu. Bir uygulama olarak verildiği açıklanan hakların (kitap, radyo, dışardan yiyecek, elbise alınması, yüzyüze görüş vb.) bir kısmını geciktirerek yerine getirmedi, diğer yandan da Diyarbakır askeri cezaevini sivil yönetime devretme adı altında savaş esirlerini gruplar halinde

Bir yıldır inşa edilmiş olan Eskişehir özel tip cezaevine getirilen tutukluların tümü ağır ceza almış olanlar. Bunların da büyük çoğunluğunu PKK'li savaş esirleri oluşturuyor.

Bu cezaevi, buraya getirilenlerin kişiliğini tüm iradeleriyle yok etmek istiyor, en ileri saldırı ve özel uygulama merkezi durumunda. Burada savaş esirleri, önceden kazanılmış tüm haklardan yoksun kılınarak, dört kişilik özel hücrelere alınmakta, tutuklular ömürboyu yalnızlaştırılarak yanındaki hücrelerle bile konuşması yasaklanmaktadır. Bundan sonra da suçluluk psikolojisi içine sokulan esire; itirafçılık, kişiliğine ve halka ihanet dayatılmaktadır.

PKK'li savaş esirleri Mart '87 tarihiyle özel amaçlı olarak gruplar halinde Eskişehir özel tip cezaevine sürüldüler.

Savaş esirleri, sürgün ve özel uygulamalara karşı süresiz bir direniş içinde oldular. Direnişlerde ağır yaşam koşullarını doğuran özel uygulamalar kadar tüm yasak ve kısıtlamalar hedeflendi. Eylemleri; dilekçe verme, kısıtlanan havalandırmaya çıkmama, yemek almamadan açlık grevine kadar çe-

şitlilik içinde oldu.

Direniş, cezaevindeki özel faşist-sömürgeci politika ve dayatmaları boşa çıkardığı halde, faşist politikanın özel amacı ve bu amacı gerçekleştirmek için sistemli yönelimi nedeniyle yaşamsal önemdeki sorunlar çözümlenmeden kaldı.

Eskişehir özel tip cezaevinde alınan hakların gaspı, ceza verme şeklinde uygulamaya sokuluyor. Ailelerle, avukatlarla, basınla ilişki ve temas olanaksız duruma getirilmiştir. Savaş esirleri ve direnişleri etrafında tecrit sağlanarak, direnişin kamuoyuna yansıması önemli oranda önlenmiştir. Basın aracılığıyla da direnişin çarpıtılması, tecriti pekiştirmiştir.

Buradaki sömürgeci-faşist politika ve uygulamalar uzun sürelidir. İstiklal Marşı, yemek duası, ders vb. uygulamalar tekrar dayatılıyor. Bu uygulamaların yanısıra günün her saatinde okuma, yatma, yazışma, ailelerle görüşme, havalandırma, mahkeme ve hastaneye götürülürken emir ve dayatıcılık, genel sindirme politikasıyla bütünlük oluşturuyor.

Direnişte buna göre keskin ve uzun süreli olmak zorundaydı.

Ocak '88'te uygulama daha sıkılaştırıldı. Yöntem olarak havalandırma kısıtlandı. Bu, direnişe denk düştü. Faşist Cumhuriyet Savcısı Cengiz Çetin, komandoları, polisleri ve işkenceci gardiyanları savaş esirlerine saldırttı. Savaş esirleri vargüçleriyle direndiler. Sömürgeci provokasyon boşa çıkarılmış, karşılığında birçoğu komasürgün etmeye başladı. Yeni toplama merkezleri olan Antep, Eskişehir, Urfa'da bu haklar sözkonusu bile olmadı. Alınan haklar ise Urfa ve Antep'te işkence ile geri alınıyor, Antep, E tipinde TTE uygulaması sürdürülüyordu. Özellikle de Diyarbakır'da verilen hakları geri almanın planı yapılıyordu.

Faşist-sömürgeciliğin alınan hakların gaspına ve bazı cezaevlerinde uygulamamasına karşı Diyarbakır, Antep, Urfa, Aydın ve Eskişehir cezaevleri aralıklarla direnişe gittiler. Baskılar bu defa Sinop'ta yoğunlaşıyor, PKK'li savaş esirleri saldırıya uğruyor, Mustafa Çepik, Salih Sezgin ve Ahmet Öğretmen yaralanıyordu.

En son olarak, Eskişehir'deki yangın provokasyonu gibi Aydın'ın özel tip cezaevinde tünel provokasyonu ardından PKK'li savaş esirleri işkenceden geçirildiler, hücrelere alındılar, bir kısmı ağır yaralı olarak Çanakkale, Bursa ve Eskişehir cezaevlerine sürgün edildiler. Aydın özel tip cezaevindeki savaş esirleri süresiz açlık grevi direnişiyle sömürgeci provokasyona karşı durdurlar.

Faşist sömürgecilik PKK'li savaş esirlerinin direnişine ve bunun ulusal ile uluslararası boyutuna tahammül edemiyordu. Bir önceki Adalet Bakanı Oltan Sungurlu'nun, Mayıs ayı içinde cezaevi yöneticileriyle yaptığı toplantıda daha da saldırgan ve katı politika ile uygulamalar karar altına alındı.

Bu politika ve uygulamaların en erken ve özel olarak sahneye konacağı cezaevi Eskişehir özel tip cezaevi idi. Çünkü, bu toplama ve esir kampı özel olarak bu amaç için seçilmişti.

Şubat direnişinde, bu cezaevinde de talep edilen 22 haktan ancak 19'u verilmiş, 3'ü reddedilmişti. Ancak verildi açıklamasına rağmen radyo, daktilo, teyp verilmesi, içeriye yiyecek alınması maddeleri rafa kaldırılıyor, diğer haklar da bürokratik engeller bahane edilerek yerine getirilmiyordu.

Şubat direnişi ardından açıkladığımız gibi, faşist sömürgecilik ikiyüzlülük sergiliyordu. Bir yandan tutukluların isteklerinin tümünün kabul ediliği açıklamasında bulunup yenilgisini kabul ederken diğer yandan sürgün, provokasyon, gasp vb. yollarla verilmiş hakları fazlasıyla tek tek ortadan kaldırdı.

Bu gasp, Eskişehir esir ve toplama kampında doruktaydı. Metris'ten kaçış eylemi ardından bloklararası temas, kültürel-sportif faaliyetler tümüyle askıya alındı. Günlük temel yaşam gereksinimlerinin tümünde binbir zorluk çıkarıldı. Aydın ve Erzurum'dan Eskişehir'e sürgün edilenler, hücrelere kondular. Halbuki Şubat'ta verilen haklardan bir tanesi de hücre cezalarının uygulamadan kaldırılması ve cezaevine yeni gelenlerin istedikleri koğuşlara verilmesi hakkıydı. Böylece bu hak da askıya alınıyordu.

Ardından, Babalar Günü dolayısıyla ve yapılan açık görüşme süresi kısıtlandı. (12 Haziran) Dışardan yiyecek alınması bakanlık talimatı gereğince durduruldu.

Eskişehir özel tip cezaevi bir sindirme ve imha labaratuvarıdır. Savaş esirleri, hem onun bu işlevini bozmak, hem gaspedilen hakları geri almak, hem de düşmanın savaş esirlerinin siyasal kimliğini yok etmeye yönelik politikasına karşı tüm PKK'lin savaş esirleri, tüm siyasal tutukluları ve giderek devrimi temsil duygu ve sorumluluğuyla süresiz açlık grevi eylemine gittiler.

PKK'li 85 savaş esiri bu sorumluluğu yazılarında şöyle dile getirdiler: "*... Eylemin yüklendiği görevin yerine getirilmesinde kararlıyız ve eylemi başarıya ulaştıracağımıza olan inancımız tamdır. Günün getirip dayattığı bu anlamlı ve önemli devrimci görev yerine getirilecektir.*"

Açlık Grevi Direnişine Kademeli Olarak Katılan PKK'li 85 Savaş Esiri

Birinci Grup; eylemi sonuçlanıncaya kadar sürdürecekler:

1- Rıza Altun, 2- Muzaffer Ayata, 3- Sabri Ok, 4- Hasan Şerik, 5- Faruk Özdemir, 6- Metin Uluca, 7- Ahmet Cerenbeli, 8- Ali Toprak, 9- Ali Kastalmış, 10- Celal Salgut, 11- Kenan Şen, 12- Hasan Merdan, 13- Recep Nur Cengiz, 14 Mahmut Aktaş, 15- Seferi Yılmaz, 16- Yusuf Korkmaz, 17- İbrahim Bubo Aslan, 18- Mehmet Sait Korkmaz, 19- Kemal Aktaş, 20- Doğan Kılıçkaya, 21- Mustafa Sarıkaya, 22- Mehmet Akbaş, 23- Mehmet Şah Sürek, 24- Ahmet Çapan, 25- Mehdi Tanrıkulu, 26- Akif Özdemir, 27- Muharrem Karabulut, 28- Galip Öğüt, 29- Davut Utkun, 30- Ali Poyraz, 31- Hüseyin Acar, 32- Mehmet Tören, 33- Bedrettin Açıkça, 34- İskan Açıkça, 35 Sabri Işık, 36- Cemal Ağcakaya, 37- Hamza Bindal, 38- Rıza Sarıkaya.

İkinci Grup; eyleme ikinci aşamada katılıp, sonuna kadar sürdürecekler:

1- Şükrü Göktaş, 2- Müslüm Sezer, 3- Hasan Baran, 4- Mehmet Dirlik, 5- Bahri Tekdemir, 6- Ahmet Yılmazer, 7- Basri Çelik, 8- Müslüm Erikli, 9- Mustafa İspert, 10- Hasan Kartal, 11- Mehmet Özkan, 12- Mehmet Yalçınkaya, 13- Mümin Ağcakaya, 14- Muhittin Dolaşır, 15- Ali Gün, 16- Mehmet Karabulut, 17- Süleyman Öner, 18 Lütfi Lale Yıldırım, 19- Mihrali Yılmaz, 20- Seyfettin İnalkaç, 21- Yaşar Eroğlu, 22- Yasin Bulut.

Üçüncü Grup; geriye kalan PKK'li 25 savaş esiri üçüncü aşamada açlık grevi dienişine katılacaklar.

Süresiz Açlık Grevi Eyleminin Yankıları

Tutuklu Yakınları Dayanışma Direnişinde

Savaş esirleri, 19 Haziran'da yakınlarıyla görüştükten sonra eyleme başladılar. Bundaki amaç; cezaevi yönetiminin tecrit çemberini aşarak, direnişin başladığını basına, demokratik güçlere ve halka ulaştırmaktı.

Savaş esirleri bu amaçlarına ulaştılar. Çok sayıdaki tutuklu yakını da Ankara ve Eskişehir'de dayanışma eylemlerine başladılar. Türk hükümet yetkilileri, ailelerin verdiği dilekçeyi kabul etmedi. Tutuklu yakınları, bu tutumu protesto ettiler. Polis, ailelere saldırarak dayanışma eylemini kırmaya çalışıyor. Tutuklu yakınları ise dilekçelerinde, çocuklarının istekleri yerine getirilinceye kadar kendilerinin de direnişlerini sürdüreceklerini açıkladılar.

SHP parti yetkilileri de, merkezlerinden gelen bir kararı gerekçe göstererek, tutuklu yakınlarının demokratik eylemlerini sürdürmeleri için yer vermediler. Türk basını da gerek tutuklu yakınları gerekse savaş esirlerinin direnişine ve amacına suskun kalıyor.

Dayanışma ve protesto eylemlerini sürdüren tutuklu yakınları Kürdistan'ın her yerinden gelen çocuk, yaşlı ve kadınlardan oluşuyor.

Türkiye'deki insan hakları kuruluşlarını, demokratik kurum ve güçleri ile Türk basınını bir demokrasi sınavı daha bekliyor. İnsanlığın temsil edildiği ve Türkiye demokrasi hareketine de en fazla katkıda bulunan PKK'li savaş esirleri ve yakınlarının direnişi karşısında suskunluk, faşizmin gaddarlığına seyirci kalmak anlamına gelmektedir.

Diyarbakır, Urfa, Antep ve Bursa Cezaevlerindeki Savaş Esirleri Direnişe Başlıyor

Adı 1 Nolu E Tipi Özel Cezaevi olarak değiştirilen Diyarbakır Askeri Cezaevindeki PKK'li savaş esirleri, çoktandır alınan hakların gaspına karşı direniş hazırlığı içindedirler. Büyük Şubat '88 direnişinden sonra, savaş esirleri sürgünler ve alınan hakların gaspına karşı uyarı direnişleri yaptılar. 14 Mayıs'ta direnişlerini tekrarladılar. Haziran ayı içinde de Aydın'daki savaş esirleriyle dayanışma amacıyla üç günlük açlık grevine gittiler.

Faşist-sömürgeci yönetim, hak gaspı ve baskı politikası ile uygulamalarından vaz geçmedi. 74 savaş esirine, mahkemede savunma yaptıkları ve slogan attıkları gerekçesiyle 6 ile 20 yıl arasında değişen cezalar verdiler. Faşist mahkemelerin durmadan infaz yakması, cezaevi yönetiminin baskı ve kısıtlamalarıyla atbaşı gitti. Politika bütün olarak uygulanıyordu. Halen Şubat direnişiyle alınan hakların önemli bir kesimi yerine getirilmemiş, verilenler de geri alınmaya çalışılmaktadır. Halen görüş kısıtlaması, dışardan yiyecek alınmaması, mektup yasağı vb. uygulamalar sürmektedir.

Diyarbakır cezaevindeki savaş esirleri yine üzerlerine düşen tarihsel sorumluluğu yerine getirecek, sömürgeciliği bir daha yenilgiye uğratacaklardır.

Şubat '88 direnişiyle alınan hakların hiç uygulanmadığı Antep E Tipi Özel Cezaevindeki savaş esirleri, 12 Haziran Babalar Gününde görüşe çıkmayarak protestolarını yenilediler. Gerek L Tipi, gerekse E Tipindeki savaş esirleri direnişte yerlerini alma hazırlığı içindeler.

Görkemli direniş zincirine katılmaya hazırlanan diğer iki cezaevi de Urfa ve Bursa cezaevleridir. Bursa E-Tipi Cezaevindeki PKK'li savaş esirlerinin sayısı Aydın ve Erzurum cezaevlerinden sürgün edilenlerle artmış bulunuyor.

Henüz Çanakkale, Sağmalcılar ve Aydın cezaevlerindeki savaş esirlerinin son durumundan haber alamadığımızdan direnişe başlayıp başlamadıklarını duyuramıyoruz. Aydın Cezaevinde 20 Mayıs provokasyonundan sonra 24 PKK'li savaş esiri diğer cezaevlerine sürgün edildiklerinden dolayı, az sayıda savaş esiri kalmış bulunuyor. Ancak aldığımız son bir haberde Aydın cezaevindeki PKK'li savaş esirlerinin baskıları protesto ve kazanılmış eski haklarını yeniden elde etmek için 16-18 Haziran tarihleri arasında iki günlük bir açlık grevi yaptıkları öğrenilmiştir. Ayrıntıları henüz bilinmemekle beraber eylemin tüm hakların korunması temelinde 18 Haziran günü başarıyla sonuçlandığı haberi alınmıştır.

Öte yandan faşist-sömürgeci yönetim sinsi bir şekilde savaş esirlerini Kürdistan'dan uzaklaştırarak Batı Anadolu'nun özel imha merkezlerinde toplu-yor. Aydın'dan sürgün edilen **Sabri Ok, Muhittin Dolaşır'ın** da dahil olduğu 9 PKK'li savaş esiri Eskişehir'e, M. Can Yüce ve yedi savaş esiri Bursa'daki cezaevlerine sürgün edildiler. Yine Ali Dursun Küçük'ün de dahil olduğu 6 PKK'li savaş esiri Erzurum'dan Bursa cezaevine sürgün edildiler.

PKK, Suruç Davası Sanığı Savaş Esirleri Sömürgeci-Faşist Mahkemenin Kararını Sloganlarla Karşıladılar

1980'den beri devam eden 43 sanıklı PKK-Suruç davasının görüşülmesine Diyarbakır 1 Nolu Askeri Mahkemesinde devam edildi. Askeri savcı, savaş esirlerinden Mustafa Çelik, Halil Çelik Aslan, Bekir Yavuz, Halil Çağgezen, Kadir Ceylan, Ramazan Kaplan, Ali Angın, Enver Polat, Halil Hıdır, Ahmet Şeref, Ferhat Aktuğu, Mustafa Güney, İbrahim Halil Çobanoğlu için idam cezası istendi.

Savaş esirlerinden Mehmet Gören, Halil Sağlar, Sedat Binici, İzzet Binici, Mustafa Yüksel, Rıfat Bozkurt için 24, 9 savaş esiri için de 4 yıl ağır hapis cezası istendi. 8. yılını dolduran davanın görüşülmesi sonunda 14 sanık için de beraat kararı istendi.

Savaş esirleri mahkemenin kararını slogan atarak protesto ettiler. Aralarında Halil Çelikaslan'ın da bulunduğu birçok savaş esiri savunmasını Kürtçe yapmak istedi. Faşist mahkeme heyeti, savaş esirlerinin bu talebini reddetti.

Paris ve Lyon'da Cezaevi Direnişi ile Dayanışma

18 Haziran 1988 Cumartesi günü 80 ERNK taraftarı TC Paris Konsolosluğu önünde 1 saate yakın protesto gösterisi yaptılar. ERNK taraftarlarının yanısıra THKP-C (Acilciler) taraftarlarının da katıldıkları protesto eyleminde faşist TC'nin Eskişehir, Aydın ve diğer cezaevlerindeki insanlık dışı işkence yöntemleri kınandı. **"Aydın Zindan Direnişi Onurumuzdur!", "Eskişehir Zindan Direnişi Onurumuzdur!", "Kahrolsun Sömürgeci Faşist Cunta", Yaşasın Uluslararası Dayanışma!", "Biji Serok APO!"** sloganlarını atan eylemciler binlerce bildiriyle TC'nin faşist yüzünü teşhir ettiler. Polisin eylemi provoke etme çabalarına rağmen protestolarını başarıyla sürdüren eylemciler, daha sonra Türkiye ve Kürdistanlıların yoğun olarak bulunduğu Strasbourg Bulvarında bir gösteriyle eylemlerini sonuçlandırdılar. ERNK taraftarları bir açıklama yaparak, Zindanlardaki tüm savaş esirleriyle dayanışma eylemlerini arttıracaklarını ve tüm ilerici güçleri yaygın protesto eylemlerine çağırdıklarını belirttiler.

Ayrıca yine 18 Haziran 1988 günü Lyon TC Konsolosluğu önünde 30 kadar ERNK taraftarı aynı amaçla protesto gösterisi yaptılar.

18.06.1988

Berxwedan Paris Muhabiri

Savaş Esirlerinin Eylem Programında Şu Talepler Bulunmaktadır:

A- Siyasi talepler:

1- "Siyasi tutsaklık" ve "savaş esiri" statüsünün tanınması.

2- Ülke genelinde ve Eskişehir somutunda tek tip elbisenin kaldırılması.

3- İnfaz yasasının değişmesi,

4- Sistemin bir parçası niteliğindeki mevcut hukukun tüm sonuçlarıyla kaldırılması.

B- Yaşamsal sorunlarımıza dönük talepler:

1- Görüşle ilgili olanlar:

a) Tam gün açık görüş hakkı tanınmalıdır.

b) Açık görüş bloklarda veya idarenin göstereceği bir veya bir kaç blokta yapılmalıdır.

c) Açık ve kapalı görüşe kan bağı gözetilmeksizin tüm akrabalarımız alınmalıdır.

d) Birden fazla açık görüş gününün olduğu durumlarda tutuklular bölünerek ayrı günlerde açık görüşe çıkarılmamalı, ilk günden son güne dek açık görüş olanağı tanınmalıdır.

e) Kapalı görüşte telefon sistemi ve camlar kaldırılmalıdır.

f) Kapalı görüş süresi uzatılmalıdır.

g) Kapalı görüş haftada bir gün olmalıdır.

h) Avukatlarımızla açık görüş olanağı tanınmalıdır.

i) Ailelerimizle telefon görüşmesi sağlanmalıdır.

2- Yeme-içme sorunlarıyla ilgili olanlar:

a) Açık ve kapalı görüşte ailelerimizin getirdiği yiyecekler ayrım ve miktar kaydı konmadan bize verilmelidir (çay, kuru kahve vb. dahil).

b) Yemekler çeşitlendirilmeli, kalitesi yükseltilmeli ve iyi pişirilmelidir.

c) Yemek (karavana) dağıtımında önce Siyasi Temsilcilik Kurumu veya onun görevlendireceği bir siyasi tutsak eşliğinde yemekleri doktor kontrol etmeli ve dağıtılıp dağıtılmaması bilgisi dahilinde olmalıdır.

d) Mutfaktan diyetlilere diyet çıkarılmalı, diyetten yararlanmak için hastalar koğuşuna geçmek kaydından vazgeçilmelidir. e) Kantinin çeşitlendirilmesi sağlanmalıdır.

f) Çayın kalitesi yükseltilmeli, eleman sorunu çözülerek, çay belirlenen zamanda verilmelidir.

3- Radyo, teyp, renkli televizyon, video, daktilo, masa, sandalye, elbise dolabı, raf ve duvar askısı sorunlarımız çözümlenmelidir.

4- Bloklararası misafirlik, havalandırma süresi boyunca kayıt konmadan serbest bırakılmalı ve sportif faaliyetlere izin verilmelidir.

5- Isıtıcı, elektrik ocağı, piknik tüpü veya gaz ocağı serbest bırakılmalıdır.

6- Yazı, basın ve dergiler de dahil olmak üzere, mektup üzerindeki tüm kısıtlamalar kaldırılmalıdır.

7- Demokratik kitle örgütleri ile açık görüşme ve yazışma olanağı tanınmalıdır.

8- Tedavi sorunumuzla ilgili olanlar:

a) İlaçlar ayrım yapılmadan karşılanmalıdır.

b) Kendi paramızla aldığımız ilaçlar üzerindeki tüm yolsuzluklara son verilmelidir.

c) Hastaneye sevk (Ankara ve ilgili illerdeki hastaneler de dahil) ve hastanede tedavi sorunu çözümlenmelidir.

9- Acil durumlarda yakınlarımızla görüşme olanağı tanınmalıdır.

10- Yaz mevsimi gözetilerek, havalandırma önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır:

a) Havalandırma sabah saat 7.00'den akşam saat 20.00'ye dek olmalıdır.

b) Öğle yemeği sırasında koridor kapıları kapatılmamalıdır.

11- Su ve banyo sorunumuza çözüm getirilmelidir.

12- Ping-pong masaları verilmelidir.

13- Terzi-tamirat sorunumuz çözülmelidir.

14- Fotoğraf sorunumuz çözülmelidir:

a) Meslekten fotoğrafçı sağlanmalıdır.

b) Fotoğraf fiyatlarında piyasa fiyatları esas alınmalıdır.

15- Deterjan, sabun gibi temizlik malzememiz verilmelidir.

16- Hücre uygulamasına son verilip, yeni sevkler Siyasi Temsilcilik Kurumu eşliğinde istedikleri bloklara verilmelidir.

17- Keyfi infaz yakmadan cayılmalıdır:

a) Daha önce yakılan tüm infazların, tüm hukuki sorunları ortadan kaldırılmalıdır.

b) Süresiz açlık grevi bahane edilerek, disiplin cezası verilmemelidir.

18- Ziyaretçilerimizin sıkıntıları hafifletilmelidir:

a) Belediyeden araç sorunu çözümlenmelidir.

b) Bekleme salonu açılmalıdır.

c) Dış kantin açılarak, yeme-içme sorunları çözümlenmelidir.

19- Nevresim, battaniye, yatak sorunumuz çözümlenmelidir.

FAC Hükümeti, Halkımız Karşısında Daha Fazla Suç İşlemekten Vazgeçmelidir!

Baştarafı 1. sayfada

rında ya da darağacında katledilmek üzere aranan bir devrimcinin, FAC hükümeti nezdinde "terörist" damgasıyla ve hiçbir kanıt gösterilmeksizin kendisinin ve diğer yurtsever ve devrimcilerin özgürlüklerinin gaspına karşı koyduğu bu eylem, FAC hükümetini Kürdistan halkına hesap vermeye zorlayan gerekçelerin sonuncusu olmuştur. Nitekim, bu bilindiği içindir ki, FAC hükümeti ve savcılığı eylemin dördüncü gününde bütün talepleri kabul etmiştir ve eylem zaferle sonuçlanmıştır. Bu da yine, FAC tarihinde ender rastlanan bir olaydır.

Halkların Bağımsız Yaşama Hakkını, İnsan Hakları ve Özgürlüklerini Ayaklar Altına Alanlar, Sömürgeciler ve Emperyalistlerdir

FAC mahkemelerinde "sanık" sandalyesine oturtulmak istenenin PKK olduğu biliniyor.

Peki, yargıçlar kimlerdir ve yargılama hakkını nereden alıyorlar? Bunlar neyin temsilcisidirler?

Herşeyden önce, belirtmek gerekir ki, FAC hükümeti Alman halkının değil, dünyayı kendi aralarında paylaşmış bulunan, halkların katliamı ve bağımsızlık iradelerinin gaspı temelinde gerçekleşmiş bir paylaşım üzerinde, tek kanunları daha fazla sömürü, daha fazla dolar olan tekellerin temsilcisidir. FAC'nin geçmiş tarihi süreçte Ortadoğu pazarlarına sahip olmak için bölgenin en gerici devletleriyle girdiği kanlı ittifaklar bilinmektedir. Osmanlı İmparatorluğu ve ardından da kemalistler Türkiye'siyle girdiği kanlı suç ortaklıkları milyonlarca insanın hayatına, halkların büyük soykırımlarla yüz yüze gelmesine neden olmuştur; ve hala da aynı suçu işlemektedir.

Fakat onlar bunu kendileri için bir hak olarak görmüşlerdir. Çünkü, onlar için dünya ve dünya halkları iştahla yenilmesi gereken bir pastadır. Onların safında halkların hakkı diye bir kavrama yer yoktur. Egemen devletler ve sonuna kadar kendilerine hizmet etmeleri gereken-ler, emperyalizmin bütün yükünün omuzlarına yüklenmesi gerekenler vardır. Türk burjuvazisi, efendileri emperyalist güçler adında da konuşurken, Türk halkını "sağılacak inek" olarak niteleyişinde, işte bu gerçeği ifade etmiştir. O halde sormak gerekir, emperyalist ve sömürgeci literatürde Kürt halkının adı nedir? Halkımızın kendi adına bile konuşmaya güç yetiremeyecek kadar güçten düşmüş, köleler yığını olarak değerlendirildiği açıktır. Kürdistan'ın yeraltı zenginlik kaynakları, petrolü, akarsuları, tarım ürünleri ve ucuz insan gücü, ve Ortadoğu üzerindeki stratejik önemi, bu toprakların sahiplerinin kendilerini adına konuşmaya başladıkları noktada "terörist" ilan edilmeleri için yeterlidir! Çünkü uluslararası emperyalist kurallar burada yerle bir edilmektedir; çünkü bir halk emperyalizm ve sömürgeciliğin kendileri için en doğal hak olarak gördükleri başka halkları talan etme, köleleştirme gibi uluslararası bir haydutluğun karşısına dikilmektedir. İşte çiğnenen yasalar, kanunlar, bu emperyalist-sömürgeci kanunlardır ve bir halk, dünya halkları adına bu haydutlardan hesap sormaktadır.

Yakın tarihte Vietnam halkının böyle bir hesaplaşması yaşandı. Başta ABD olmak üzere, tüm emperyalist güçler, Vietnam halkını napalmlarla, işkencelerle susturmaya kalktılar. Onların mantıklarına göre, dünyanın hiçbir parçası kendi istek ve emirleri dışında varlık bulmamalıydı. Kendilerini dünyanın hakimi, dünyanın dönüşünde tek belirleyici güç olarak gören bu güçler, Vietnam halkının iradesini boğmak için hiçbir cinayetten, soygundan, katliamdan, kısacası insanlık suçundan çekinmediler. Ve bütün bunları niçin yaptılar? Halkların ve dünya proletaryasının sömürüsü üzerinde sürdürdükleri varlıklarını korumak için. Sonuç: Kazanan Vietnam halkı ve dünya insanlığı oldu.

Ve emperyalizm Vietnam'da yediği şamarın acısını hala unutabilmiş değildir.

Kürdistan halkının, emperyalist mantığa göre kendine yöneltilmiş karalamalara cevap verme gibi bir sorunu yoktur. Çünkü emperyalizm kendi mantığı çerçevesinde konuşmaktadır. Bağımsızlıkları yolunda yürüyen halklar ise, bu konuda değişik bir mantığa sahiptirler.

Halkımız, kendi mantığını ortaya koymuştur. Yani, iradesini konuşturmuştur. Bu irade, gerillanın eyleminde; Kürdistan'da ve yurtdışında emekçilerin gerillaya verdikleri destekte ifadesini bulmuştur. Halkımızın meşru gördüğü tek yasa, bağımsızlık hakkıdır ve dünya da tanıktır ki, bunu bütünüyle kendi özgücüne dayanarak dişle, tırnakla, akıttığı ve daha da akıtmaktan çekinmediği kendi kanıyla kazanmakta kararlıdır.

FAC, sözcülerinden biri olduğu emperyalist cephenin tek bir yasası olan "halkların bütün yaşam haklarının tek varisi olma ve soygun" ilkesi temelinde temsilcileri şahsında Kürdistan halkını yargılama hakkını kendinde görebiliyor. Nitekim bu hakkı gördüğü içindir ki, bağımsızlık iradesinin konuşturulmasına "terörizm" ve bunun mücadelesini verenlere "terörist" damgası vurmaya çalışma gafletine düşmüştür.

Fakat bu hakkın dayandığı hiçbir meşru zemin yoktur. Daha da ötesinde, böyle bir girişimin gerisinde çok kirli ve kanlı pazarlarıklar, işbirlikleri vardır.

Federal Almanya'da Gerçek Demokratlar Vardır Ve Onların Yeri, Mazlum Kürdistan Halkının Yanıdır

Çok kısa bazı noktalar halinde vurgulamaya çalıştıklarımız, inanıyoruz ki, Federal Almanya'daki demokratik çevre, kuruluş ve kişilerin de doğruluğunu kabul ettikleri hususlardır. Kürdistan halkı, FAC topraklarında karşı karşıya bırakıldığı uygulamalardan ötürü hiçbir zaman Alman halkını ve demokratik güçlerini sorumlu görmemiştir. Halklara ve halkımızın şahsına karşı işlenen suçların sahipleri bellidir. Bu gerçeğin altı kesin çizgilerle çizilirken, diğer bazı noktalar vardır ki, bunları da dostça hatırlatmadan geçemeyeceğiz.

FAC hükümetinin işbirliği ve doğrudan yardımlarıyla Türk faşist-sömürgecileri Kürdistan'da bir halka karşı doğrudan bir yoketme savaşı yürütmektedirler. Alman kamuoyu, Diyarbakır zindanlarının hala kulaklarda olan sesini çok yakından duyma olanağını yaşamıştır. Kürdistanlı yüzbinlerce emekçinin Federal Almanya'da çalışıyor olması, bu iletişimi sağlayan bir halka rolünü oynamıştır. Yine aynı nedenden ötürü, Alman demokratik güçleri halkımızı daha yakından tanıma, mücadelesini anlama olanaklarına da sahiptir. Federal Almanya'daki demokratik ve kültürel kuruluşlarıyla Kürdistan halkı, Alman demokratik çevreleriyle daha sıcak bir dostluğu amaçlamış, bütün çabası bu yönlü olmuştur. Halkımız için, emperyalist tekellerin temsilcileriyle, gerçek demokrasi güçleri arasındaki sınır çizgisi nettir. Dostluğunu kimlere sunacağını ve kimlerden dostluk bekleme hakkına sahip olduğunu bilmektedir.

Her halk gibi, halkımız için de geçerli olan uluslararası antlaşmalarla belirlenmiş yasa maddelerini sıralayarak da çok haklı taleplerde bulunulabilir. Ama halkımız bu yönteme fazla itibar etmemiştir. Halklar arasında kurulacak dostluk bağlarından daha bağlayıcı hiçbir kural yoktur çünkü. Evet bu dostluğun beklenen gerçek ölçülerine ulaşılmalıdır diyoruz.

Alman demokratik güçleri, FAC hükümeti ve savcılığının Alman halkına ve demokrasi çevrelerine rağmen işlediği suçlara sessiz kalmamalıdır. Yüksek sesle halkımızın yanında yer almalı, emperyalist mantığın ve suçlamaların çerçevesi içerisinde hareket etmenin en başta kendi kendisine ters düşmek olduğunun bilinciyle hareket etmelidir. Bunu beklemek hakkımız ve görevimizdir.

Kürdistan toprakları üzerindeki vahşeti bir yana bırakalım, bugün Federal Almanya toprakları üzerindeki cezaevlerinde Kürdistanlı 14 devrimci ve yurtsever tutuklu vardır. Üstelik sözkonusu bu insanlar mevcut Alman yasalarını zorlayıcı hiçbir girişime de başvurmamışlardır. Bütün çalışmaları sömürgeci-faşist Türk devletinin teşhiri ve Kürdistan halkının mücadelesini Alman kamuoyuna tanıtma yönünde olmuştur. Fakat, ilginçtir ki, FAC hükümeti ve savcılığı, bu insanları TC sınırları içerisinde bir mücadeleyi örgütlemek "suçundan" yargılama hakkını da kendinde görebilmektedir. Görülmektedir ki, FAC hükümeti gizli bir işbirliği de değil, açıktan Türk faşist devleti adına hareket etme, onun adına "yargılama" hakkını da kendinde görmektedir. Burada sözkonusu olan, sayıları belirli olan kişilerin durumları ve maruz bırakıldıkları uygulamaları da değildir; bunların taşıdığı anlamdır. Yönelim bir halka karşıdır; Türk sömürgeci-faşist devletini meşrulaştırmaya yöneliktir. Suçlu ve suç ortakları bizce sabittir.

Alman kamuoyuna çağrımız, Kürdistan halkına karşı işlenen bu suçun ve suçluların karşısına dikilmesi ve bu suçlara ortak olmayacağını ortaya koymasıdır.

Kürdistan Halkı Ve Temsilcileri Daima Açık Hareket Etti Bugün De Açık Konuşuyor Ve Halkımıza Karşı Suç İşleyenleri Hesap Vermeye Çağırıyoruz!

Ülkesi ve bütün tarihi ve güncel varlığıyla inkar edilen bir halk haklarını elde etmek için nasıl bir yola başvurmalıydı, sesini dünya halklarının sesine nasıl katabilirdi?

Düşününüz! Etrafınızı saran haydutlar, üzerinizdeki bütün maddi varlığınıza el koydukları gibi, sonuçta bıçaklarını gırtlağınıza dayayıp, canınızı da almak üzereler ve siz bütünüyle kendi gücünüze dayanarak ve üstelik onların elindeki bıçağı haydutların gırtlağına dayamayı başarıyorsunuz. Uzaktan elinizdeki bıçağı görenler, "katil" diye bağırıyorlar.

Hayır, bu kabul edilemez.

Gerçekler çok açıktır.

Dün denilecek bir zamanda hangi haklı nedenlere dayanılarak halk varlığımız inkar edildi. Kaldı ki, bir halkın varlığına karşı işlenen suçların hafifletici nedenleri bile olamaz.

FAC'ın Mannheim cezaevinde sorgusuz tutuklu bulunan yurtsever-devrimci Ali Haydar Kaytan, FAC hükümeti ve savcılığının Kürdistanlı yurtsever ve devrimcilere yönelik saldırı ve baskılarını protesto amacıyla 20 Haziran 1988 tarihinde ölüm orucuna başladığını açıkladı. Eylem nedenleri ve amaçlarını yazdığı bir mektubu cezaevinden dışarıya ulaştıran A. Haydar Kaytan'ın, sözkonusu mektubu gazetemize de ulaştı. Dördüncü günü bütün isteklerinin kabul edilmesi üzerine eyleme son veren A. Haydar Kaytan'ın ölüm orucuna başladığını ve amaçlarını anlatan mektubu okuyucularımıza sunuyoruz.

Arkadaşlar!

Federal Mahkeme'nin hakkımdaki kararı yüzünden, üç aydan bu yana insanlıkdışı koşullar altında tutulmaktayım. Şahsıma reva görülen uygulamalarla, insan hakları pervasızca ayaklar altında çiğnenmektedir. Kürdistanlı vatanseverleri, başkalarına baskı yaparak intihar etmelerine yolaçmakla itham eden Federal Savcılık, kendi kararının eseri olan ağır psikolojik baskı ve işkence koşulları ile kişiyi intihar etmeye zorlamaktadır. Henüz ortada bir iddianame bulunmadığı ve mahkemenin ne zaman başlayacağı bile belli olmadığı halde, sanık yerine suçlu muamelesine tabi tutulmaktayız. Günün 23 saatini tek başımıza kapalı bir hücrede geçirmekteyiz. Abone olduğumuz gazeteler, ancak kontrolden geçirilip günlerce bekletildikten sonra verilmektedir. Gazetelerin bazı sayıları ise alıkonulmaktadır. Buna karşılık, Federal Savcılık, sık sık basına yaptığı açıklamalarla aleyhimizde yoğun bir kamuoyu yaratmak için alabildiğine çaba harcamakta, gelişmeleri istediği tarzda yönlendirmeye çalışmaktadır. Bu yaklaşımın, tarafsız ve önyargısız olması gereken adil bir yargı organının yaklaşımıyla bağdaşmadığı kesindir. Bir yargı organının değil, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı özel savaş yürüten bir kuruluşun tutumuyla karşı karşıya bulunduğumuz anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Federal Almanya Cumhuriyeti yargı organlarının, adil bir yargılama gerçekleşmeksizin, şimdiden hakkımızda kesinleşen kararlara ulaştıkları görülmektedir. Mevcut yaklaşımın adalet kavramıyla çeliştiği son derece açıktır.

Bugün, demokrasinin bulunmadığı Türkiye'nin bazı askeri cezaevlerinde bile, tutukluların aileleri ve yakınlarıyla kendi anadillerinde konuşma yasağına son verildiği açıklanmıştır. İsteyen tutuklulara daktilo verilmesinde herhalde bir sakınca görülmemektedir. Piyasada satılan gazete, dergi ve kitaplar tutuklulara verilebilmektedir. Buna karşın, FAC yargı organları, görüşmeye gelen yakınlarımla Kürtçe konuşmamı yasaklamıştır. Daktilo makinesi, cezaevine sokulması tehlikeli araçlardan sayılmıştır. Dışarıdan gelen kitaplar cezaevi deposuna hapsedilmiştir.

Herşeyden önce, Kürt ulusunun vatansever bir üyesi olarak, anadilime zincir vurulmasını, ulusal kimliğime yöneltilmiş insafsız bir saldırı ve ulusal gururuma yapılmış çirkin bir hakaret sayıyorum. Mevcut koşullar altında, saldırı ve hakaretler karşısında suskun kalıp yaşamak yerine, onurumla direnerek ölmeyi tercih ederim.

FAC yönetiminin tamamen politik kaygılardan kaynaklanan yaklaşımını ve uygulamalarını şiddetle protesto ediyorum. İçinde tutulduğumuz ağır psikolojik baskı ve işkence ortamına derhal son verilmesini istiyorum. Aşağıda sıraladığım istemlerin karşılanması amacıyla, 20 Haziran Pazartesi gününden itibaren ölüm orucuna başladığımı duyururum.

1. Şahsıma yönelik "özel tutukluluk" haline derhal son verilmeli. Normal tutukluluk koşullarına geçilmelidir.
2. Görüşmecilerimle kendi anadilimi konuşmam serbest bırakılmalı, mevcut uygulamaların onur kırıcı olduğu kabul edilmeli; görüşmeler esnasında Kürtçe ve Türkçe tercümanlar bulunmalıdır.
3. Daktilo makinesine konulan yasak kaldırılmalıdır.
4. Günlük gazete ve dergiler kontrolden geçirilip bekletilmeden verilmelidir.
5. Düşünsel faaliyetimi sürdürmem ve savunmama hazırlık yapmam için her türlü kitap ve materyalin bana ulaşması sağlanmalıdır.

Yukarıda dile getirdiğim son derece doğal ve insani istemlerim Federal Mahkeme tarafından kabul edilmedikçe, ölüm orucuna kesinlikle son vermeyeceğim. Ulusal kimliğim ve kişiliğim, kararlılığımın kanıtıdır.

Saygılarımla
20 Haziran 1988
Ali Haydar Kaytan

Bugün bir mücadelemiz var. Bütünüyle kendi özgücümüze dayanarak yarattığımız bir ulusal kurtuluş savaşıdır bu. Elimizdeki en büyük silahımız haklı bir davanın sahibi olmamızdır. Topraklarımızda bağımsız ve özgür yaşamaktan başka bir isteğe sahip değiliz. Ve bu amaca ulaşıncaya kadar savaşmakta kararlı olduğumuz da kesindir. Büyüyen gerilla gücümüz, zorla gaspedilen yaşam hakkımızı bizim de zorla da olsa korumaktan asla geri durmayacağımızı ilan etmiş, verdiği ilk kararlılıkla bile bu hesaplaşmanın düşman için pahalıya malolacağını ortaya koymuştur. Şimdi bir çıkmaz içerisinde olan, dün tükürdüğünü bugün yalamaya çalışan bir TC vardır karşımızda. Siyasal olarak iflas etmiş olan bu güç, mücadelemizin bünyesinde açtığı çatlakların ortasında, kendisini, gelecek yeni fırtınalara karşı korumanın hesaplarını yapmaktadır. Şimdi çaresiz ve güçsüz olan odur. Türk parlamentosunda bile gündeme gelen Kürt Sorunu, en güçlü etkilerinden birisini de ordu üzerinde göstermektedir. Türk ordusunun halkımız ve gerilla kuvvetlerimiz karşısında uğradığı hezimetle kendi içinde nasıl çalkantıları yaşadığı, bizzat ordu mensuplarının itiraflarında mevcuttur. Dünya, ülkemizi ve halkımızın mücadelesini tartışmaktadır.

Bu noktaya kendiliğinden gelinmemiştir. Burada on yıl önce de aynı halk yaşıyordu. Ama tartışmalar bugündür.

O halde gerçekçi olunmalıdır.

''Niçin on yıl önce değil de, bugün'' sorusuna verilecek cevap bile, halkımızın izlediği yolun ve önderliğinin doğruluğunu ve haklılığını kanıtlamaktan öteye varabilecek midir?

Evet, olan da budur!

Konuyu noktalamıyoruz. Ama, bu makaleyi noktalarken son bir konuyu özellikle vurgulamak istiyoruz.

FAC hükümeti ve savcılığının yönelimleri şahsında, FAC, Kürdistan halkı karşısında suçlu bir konumdadır. İşlenen mantık, uzun vadede kendi çıkarlarıyla bile çelişecektir; bu kaçınılmazdır. Bugün yaşatmaya çalıştığı TC'nin temelinin çatırtısı, duymazlıktan gelinmeyecek kadar belirgindir. Fakat bu kendilerinin sorunudur.

Kürdistan halkı, amaçları ve izlediği yolla kendisini çok net bir biçimde anlatmasını bilmiştir. Bilinmelidir ki, Kürdistanlı her yurtsever ve devrimci, toprağımızın bir parçası, irademizin sesidir. Ortada, kişiler ve onlar hakkındaki iddialar değil, bir halkın varlık mücadelesine karşı işlenmeye devam edilen bir suç durumu vardır.

Almanya'da Tutuklu Bulunan Kürdistanlı Yurtseverlerin Serbest Bırakılmaları İçin Eylemler Yapıldı

Bilindiği üzere Federal Alman yönetiminin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve onun öncü gücüne karşı '87'nin yaz aylarında başlattığı saldırı, '88'-in Şubat ve Mart aylarında doruğa ulaştı. Faşist Türk sömürgeciliğine sadakatını gösteren Federal Alman yönetimi, tutukladığı 14 Kürt yurtseverini özel hücrelerde rehin tutuyor. İnsan hak ve özgürlükleriyle bağdaşmayan özel uygulamalar, tutukluların kendi lisanlarıyla bile konuşmalarına müsade etmiyor, mahkemenin başlamasını bilinçli olarak sürümcemeye bırakıyor. Başlanacak mahkemenin kendilerinin yargılanacakları mahkemeye dönüşeceğini bildikleri için tutuklu yurtseverlerin her davranış ve hareketinden ürküyor ve bu nedenle döşenmiş özel cihazlarla denetim altında tutuyor. Ve daha sayıla bilecek sayısız anti-demokratik uygulamalar.

İşte tüm bu saldırı ve uygulamaları protesto etmek ve rehin tutulan 14 Kürt yurtseverinin serbest bırakılması için Avrupa'nın birçok alanında Kürdistanlı yurtseverler 15-22 Haziran tarihinde çeşitli eylemlere başvurdular. Çeşitli alanlarda gerçekleştirilen eylemelerden bazıları şunlardır:

DANİMARKA:

21 Haziran tarihinde Danimarka'nın Arhus kentindeki Alman Konsolosluğu, kadın ve çocukların da aralarında bulunduğu bir grup yurtsever tarafından işgal edildi. Eylem, amaçların ve isteklerin kabul edilmesiyle sonuçlandı.

Ayrıca aynı amaçla 9 Haziran tarihinde bir grup yurtsever, Danimarka'nın Kopen Haag kentindeki Alman Konsolosluğuna mektupla beraber bir siyah çelenk bıraktılar.

HOLLANDA-DEN HAAG:

21 Haziran tarihinde 30 kadar Kürdistanlı yurtsever aynı amaçla Lahey Adalet Divanını işgal etti. İsteklerini yazılı olarak Lahey Adalet Divanına ileten yurtseverler, gerekli girişimlerde bulunulmasını istediler. Lahey Adalet Divanı başkanı istekleri inceleyeceğini belirterek, sorun üzerine yurtseverlerle görüşmek üzere randevu verdi ve girişimlerde bulunacağını açıkladı.

FRANSA:

21 Haziran tarihinde Fransa'nın Strasbourg kentindeki Alman Konsolosluğu bir grup yurtsever tarafından işgal edildi. Yaklaşık 5 saat süren eylem, isteklerin kabul edilmesiyle sonuçlandı. Eylem esnasında Fransız 3. Kanal televizyon ekibi, eylemcilerle 45 dakikalık bir röportaj yaptı. Eylem görüntüleriyle aynı gün akşam televizyon haberlerinde yayınlandı.

İSVİÇRE:

15 Haziran tarihinde bir grup Kürdistanlı yurtsever, Bern'deki Alman Konsolosluğu önüne siyah bir çelenk bıraktı ve konsolosluk yetkililerine amaçlarını açıklayan bir mektup verdi.

AVUSTURYA:

22 Haziran tarihinde, kadın ve çocukların da aralarında bulunduğu bir grup yurtsever, Viyana'daki Alman Konsolosluğu önüne siyah bir çelenk bıraktı. Eylemciler, konuya ilişkin bir dosya hazırlayarak ilgili bakanlıklara iletilmek üzere konsolosluğa bıraktılar.

İNGOLSTADT:

Kadın ve çocukların da aralarında bulunduğu 50 kadar Kürdistanlı yurtsever, CDU binasını işgal etti. İsteklerini yazılı olarak İngolstadt CDU temsilciliğine ileten eylemciler, eylemlerinde hedefledikleri amaca ulaştıktan sonra, eylemi sona erdirdiler. Polisin müdahale yapmadığı eyleme, çevrede bulunan kalabalık kitle gösterdikleri ilgiyle, desteklerini sundular. Eyleme yerel basın ve radyolar yer verdi.

NÜRNBERG:

40 civarında Kürdistanlı yurtsever, Nürnberg belediye binasını işgal ettiler. Eylemci yurtseverler belediye başkanı ile görüşerek istemlerini ilettiler. İstemlere olumlu cevap veren belediye başkanı sorunu yetkili makamlara götüreceğini açıkladı. Eylem, radyo ve gazete ekipleri tarafından da izlendi.

FRANKFURT:

40 civarında bulunan bir grup Kürdistanlı yurtsever CDU binasını işgal ederek istemlerini yazılı olarak açıkladılar. İsteklerin kabul edilmesiyle, yurtseverler eylemlerine son verdiler.

KARLSRUHE:

Yurtsever-devrimci Ali Haydar Kaytan'ın başlattığı ölüm orucu eylemiyle dayanışma amacıyla biraraya gelen Kürdistan'lı 35 yurtsever işçi Karlsruhe Radyoevi, Haber Alma Merkezi ve Federal Savcılık Binasında eylemler düzenlediler. Radyoevi yurtseverlerin isteklerini duyurmasını kabul etti. Eylemciler Federal Savcılık Binası önünde üç gazeteci ile görüşerek isteklerini aktardılar ve amacına ulaşan eylem başarıyla sonuçlandırıldı.

Yurtseverler ölüm orucu eyleminin ikinci günü düzenledikleri bu eylemde, Kürdistanlı emekçilerin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine hizmete her zeminde sonuna kadar sahip çıkacaklarını ve yönelttikleri saldırılara sessiz kalmayacaklarını ortaya koymak istediklerini ve bunun sadece bir uyarı eylemi olduğunu belirttiler.

Alman Devletine Halk Varlığımıza Saldırmaması Gerektiğini Daha Açık Anlatmak Gerekir

Uzun bir süreden beri objektif olarak var olan ancak iki seneye yakın bir süredir fiili açıklığa kavuşan Alman devletinin Kürdistanlı yurtseverlere yönelik saldırıları günümüzde tahammül sınırlarımızı zorlar dereceye ulaşmıştır.

Saldırılarda muhatap her ne kadar sınırlı bir kesim gösterilmeye çalışılıyorsa da, pratikte gördüğümüz olay, saldırıların bağımsızlık ve özgürlük düşüncesinden yana olan tüm Kürdistanlılara yönelik olmasıdır.

Pratik gelişmelerin kanıtladığı bu noktadan hareketle olaya yaklaştığımız da, Alman devletinin saldırılarının nedeni, kendisinin de inanmadığı hayali gerekçeler değil, bağımsızlık ve özgürlük düşüncesini TC'yle işbirliği içerisinde o alanda tasfiye etmenin sinsi emelleridir.

Olayın en ilginç yanı da, bu çirkin emellerin Alman halkının iradesini temsil ettiği söylenilen ince hukuk kurallarıyla hayata geçirilmeye çalışılmasıdır.

Biz Kürdistanlılar olarak bu kuralların Alman halkının iradesini değil, emperyalizmin iradesini temsil ettiğine inanıyoruz. Halk olarak irademize yüklenen ve irade sınırlarımızı gerginleştiren bu emperyalist hukuk kurallarının zorlanması gerektiğini, bunun için insani, demokratik ve hakkımız olan tüm mücadele yöntemlerinin zorunluluğunu vurguluyoruz.

Bunu yaparken de emperyalizmin hayallerinde çıkarlarına göre biçimlendirdiği terörizm kavramının dikkate alınmaması gerektiğini belirtmek istiyoruz. Alman devletine bir halkın iradesine yüklenmemesi gerektiğini daha açık anlatmak gerekiyor.

Saygılarımızla
Bir Grup Devrimci Yurtsever

Avrupa Kürt Doktorlar Derneği'nin üyesi bazı Kürt doktorlar, Almanya Federal Mahkemesince tutuklanan 14 Kürt politikacı ile ilgili bir mektup gönderdiler

Kürt doktorlar, Federal Mahkemeye ilettikleri mektuplarında, 14 Kürt politikacının tutuklanmasının Türk devletinin istemleri doğrultusunda gerçekleşen bir girişim olduğunu, FAC'ın bu tavrının insan hak ve hukuku ile bağdaşmadığını belirterek, Kürtlere yapılan baskılara derhal son verilmesi ve tutuklananların serbest bırakılması talebinde bulundular. Bunun yanısıra, tutuklananlara fiziki ve psikolojik işkence yapıldığı, cezaevi koşullarının çok kötü olduğu, tutuklananların tecrit hücrelerine alındıkları, görüşmelere kısıtlamaların konulduğu ve tutukluların bu nedenle açlık grevine başvurdukları yönlü duyumlar aldıklarını yazarak, insanlarına sahip çıkmaya hazır olduklarını duyurdular.

Bu nedenle Kürt doktorlarından oluşan bir delegasyonun cezaevlerine bırakılmasını ve Kürt politikacıların sağlık durumunun bu delegasyonca incelenmesine müsaade edilmesini istediler.

ERNK Atina Temsilciliği ve Halkların Hakları ve Kurtuluşu İçin Yunan Birliği Derneği Atina'da Basın Toplantısı Yaptılar

Yunanistan ERNK Temsilcisi: "Davos ruhu, Türk egemenlik ruhudur."

Kürdistan halkının dostları, Yunanistanlı barışsever enternasyonalist dayanışmacılar: "Türk sömürgeciliğine karşı verilen savaşta Kürdistan halkının yanındayız."

Halkların Hakları ve Kurtuluşu İçin Yunan Birliği Derneği ve ERNK Atina Temsilciliği 9 Haziran tarihinde ortaklaşa bir basın toplantısı düzenlediler.

Basın toplantısına 30'un üzerinde Yunanistanlı demokrat-yurtsever ve enternasyonalist katıldı. Bunlar arasında Yunan kamuoyu üzerinde etkin yerleri olan Malafiyos Dimitris (emekli general; Kıbrıs Ordusu eski genel komutanı; son görevi olan Ege Bakanlığı Genel Sekreterliği'nden, Davos uzlaşmasını protesto etmek için istifa etmiştir), Yunanistan'ın önde gelen tarihçi ve yazarlarından Nikos Marankos, siyasal fakülte profesörü Saris Neoklis, profesör Yangos Andreadis, basımevi sahibi Latun Nançus, Helenizm Araştırma Merkezi Başkanı Dimitris Pano, belgesel araştırmalarıyla ünlü tarihçi Nike Pirorikir, Ermeni Milli Komitesi yetkililerinden Krikoris gibi şahsiyetler bulunuyordu. Basın toplantısına Etnos, Elefterotipia, Proti, Avriani ve Demokratikos Logar gibi Yunanistan'ın ileri gelen basın güçleri de katıldı.

[illegible]

«Η ειρήνη σε Αιγαίο - Κύπρο κρίνεται στα βουνά του Κουρδιστάν»

Basın toplantısının amacı, Türk-Yunan ilişkileri, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin durumu, yarattığı gelişmeler ve bu gelişmelerin yolaçtığı sonuçlar üzerineydi. Basın toplantısında, Yunan hükümeti ile sömürgeci-faşist Türk rejimi arasında başlatılan Davos diyalogunun anlamı, bu uzlaşmanın altında yatan gerçek nedenler, böylesi bir uzlaşmanın Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş mücadelesi başta olmak üzere, geçmişte ve günümüzde Türk sömürgeciliğinin egemenliği altında bulunan halklar açısından taşıdığı önem, birçok yönleriyle vurgulandı. ERNK-Yunanistan temsilcisi ve Halkların Hakları ve Kurtuluşu İçin Yunan Birliği Derneği temsilcisi, belirtilen bütün bu konuları önemle değerlendirerek tatminkar açıklamalarda bulundular. Ve halklar arası kardeşliğin yaratılmasında enternasyonalist dayanışmanın gerekliliğini dile getirdiler. Kürdistan halkıyla dayanışmak amacıyla ortaklaşa alınan eylem kararlarıyla basın toplantısı sonuçlandı. Basın toplantısında dile getirilen görüşlere ve ortaklaşa varılan eylem kararına Yunanistan basını geniş yer verdi.

MÜLTECİLERİN SAVUNMA HAKLARI VE YABANCI İŞÇİLERİN DEMOKRATİK HAKLARINA İLİŞKİN BİR SEMPOZYUM YAPILDI

Fransa'nın Strasbourg kentinde, 18 Haziran 1988 tarihinde, "Mültecilerin Savunma Hakları ve Yabancı İşçilerin Demokratik Hakları" adlı bir sempozyum yapıldı.

Sempozyuma katılanlar şu kararlara vardılar:

"Sempozyuma katılanlar;

— Kürt savaş esirlerinin Türk devleti tarafından ölüm cezasına çarptırıldıklarını öğrendikten sonra, derhal yaşam haklarının verilmesini istemekte,

— Türk devletine karşı tavır almakta,

— Federal Almanya'da siyasi düşüncelerinden dolayı tutuklu bulunan Kürtlerin derhal serbest bırakılmasını istemektedirler."

Sempozyuma şu kişiler katılmıştır:

Maître Yves Dechezelles, Maître Gilbert Collard, Maître Hélène Rubistein-Carrera, Maître Barbara Vrillac, Maître André Brouyaux, Maître Gerold Verdon, M. Krabiell, M. Pedro Carrasquedo, M. Fréderic Castaing, Mme. Victoria Melgar, M. Gérard Bauvert, M. Rubén Duarte, Lotte ve Wolfgang Templin, Brigitte Ulays, Monke Meljero, Esposito Bernard, Manuel Cuso, Maître Andrés Lopez, Barthel Eclhardt, Luc Bertrand, Wilhelm Claude, Pierre Debeffe, Martin Stricler, Jean Sebastian Pierre, Ronald Keingler, Marc Verschueren, Jean Dubessy, Christian Godet, Jean Pierre Fitoussi, Hellbard Kate, Mme. Fremolle, Mme. Tabar-Nouvel, J. J. Gsell, Hubert Waitelaneh, Acker Y. Tecer Maike, Renate Suchhard, Gabriel Fischer, Barbara Kupper, M. A. Camps, M. Claude Deville, Maître Françoise Royannez, She Okitundu, Carlota Guiosanchez, Emilde Garcia, J. Bocanegra, Victoria Torres, Roland Houver, Woldemichael Beyene, Ghebreslasre Tinsai, Ammed Mohammed, Tech Ofamichael, Retbi Michel, Ligia Vazquez, Nicillas Cossisnyu, Sam Ayache, J. Paul Simon, Didier Fournier, Pablo Pallamar, René Beancourt, Gabriel Marcos, Angel Farinsa, Maître Bernard, M. Lazlo, M. Hoberl, M. Gogenheim, Mme. Huguette Fugier, M. Treger, M. Wagner, Ika Penckert, Jean Paul Martin, Monique Sultan, M. Jean Luc Amar, M. Jean Pierre Barrois, M. Alain Challier.

Lyon'da Kanak Bağımsızlıkçı Örgütü Gece Yaptı

Kanak, Fransa'nın sömürgesidir. Kanaklılar özgürlüğü için Nouvel Caledonie'deki bağımsızlıkçı örgüt, Fransa eğemenliğine karşı mücadele veriyor. Fransa'nın birçok alanına yerleşen Kanaklılar bu mücadeleyi destekliyorlar.

14 Haziran tarihinde Fransa'nın Lyon şehrinde, Nouvel Caledonie'deki bağımsızlıkçı örgüt, Kanaklılarla dayanışma gecesi düzenledi. Geceye çok sayıda Kanaklılar ve Fransız ilericilerinin yanısıra Kürdistanlı yurtseverler de dayanışma amacıyla katıldılar. Kanaklılarla dayanışma amacıyla ERNK Paris çocuk folklor ekibi, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlediği folklor gösterilerini sundu. Çocuk folklor ekibinin sunduğu folklor gösterileri beğeni kazandı. Gecede ayrıca ERNK taraftarı bir yurtsever de konuşma yaptı.

PASOK-MK Üyesi Xaralambidis:

"Ege ve Kıbrıs İçin Barış Kürdistan Dağlarında Savaşan Gerillaya Bağlıdır"

Halkların hakları ve Kurtuluşu için Yunan Birliği Derneğinin Başkanı ve Davos uzlaşmasına muhalefet olan PASOK-MK üyesi Mixalis Xaralambidis, 9 Haziran tarihinde yapılan basın toplantısında, "Ege ve kıbrıs için barış Kürdistan dağlarında savaşan gerillaya bağlıdır" dedi. Mixalis Xaralambidis, konuya ilişkin görüşlerini özetle şöyle açıkladı:

"... *Bugün barışın en kararlı temsilcisi Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesidir ve Doğu Akdeniz'de en büyük barış hareketidir. Biz Yunanlılar anlamalıyız ki, Ege ve Kıbrıs'ta barış, Kürdistan dağlarında savaşan gerillaya bağlıdır. Bu barışın bedelinin tümünü Kürt halkı çekmemeli, Türk ırkçı devleti, yabancı güçlerin onayıyla Kürdistan halkına karşı yeni bir jenosid uyguluyor. Unutmayalım ki 1930'da Türkiye ile Yunanistan arasında Venizeles ile İnönü'nün imzaladığı dostluk antlaşması; Kürt halkının katliamına, sürgünlerine ve Dersim katliamına yol açtı. Ve o zaman Dersim'in de ismi değişti. Türk devletinin ekonomisi, kapitali ve siyasi partileri tümden orduya teslim ediliyor. Türk ordusu Ege ve Kıbrıs'tan çekilirse Kürdistan'a aktarılarak Kürt halkının mücadelesini imha etmek için kullanılacak. Biz Yunan barış severleri, yurtseverleri ve enternasyonalistleri ahlaksız bir duruma ve siyasi bir güçsüzlüğe düşmedik ki bu planları kabul edelim.*

Türk ordusu, Ege, Kuzey Kıbrıs ve Kürdistan'ı terk etmeye mecbur edilmelidir. Türk ordusu, Türkiye şehirlerinin ve köylerinin iç işgalini bıraksın, kendi kışlasına kapatılsın. Ama bu ordunun yapısı ve kanunları öyledir ki, yayılmak için ırkçı ve katliamcı yönetimini sağlamaya müsaade ediyor. Emperyalizmin maaşlı askeri, bölgenin teröristi bu ordu dağıtılmalı. Biliyoruz ki, kendi kendisine dağılmaz bu ordu. Türk ordusunun dağıtılması kurtuluş hareketlerinin, ilerici güçlerin barışçıl görevidir. Nasıl ki tarihte tüm halklar gerilla savaşıyla kurtulduysa, bugün Kürt halkı'da aynı metodla savaşıyor. Bölgeye barışı getirmek için, Avrupa demokrasisinin temel taşı olan özgürlük, bağımsızlık ve eşitlik değerleri için bugün Kürdistan halkı savaşıyor. Bu halkın kurtuluş mücadelesini desteklemek enternasyonalist duygularımızdan, Ege, Trakya ve Kuzey Kıbrıs'ı korumak ve kurtarmak için yurtseverliğimizden geliyor. Bu gerçek dayanışmamız bir de Doğu Akdeniz gerçekliğinden doğuyor. Eski kurtuluş hareketleri dönemlerinde Doğu Akdeniz bölgesi halkları ayrı ayrı mücadele ettiler, birleşmediler. Çoğu kez yabancılar, Osmanlı despotluğu ve Türk devleti, bu halkları birbirine karşı kışkırtıp savaştırdı. Enternasyonalist dayanışma için bugün koşullar çok elverişli. Halkların bölgesel dayanışması ve işbirliği için bu gerçeklik bizi de kapsıyor..."

Mixalis Xaralambidis, Türk devleti ve Yunanistan hükümeti arasında kurulan diyaloğa karşı olduğunu; bu diyaloğun başta Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi olmak üzere, bölgede barış ve özgürlüğün sağlanılması için verilen mücadelelere karşı geliştirilmek istenen imha seferlerinin bir sonucu olduğunu açıkladı. Xaralambidis, bu uzlaşmaya giren Yunanistan hükümetinin, bu ilişkilerini devam ettirmesi halinde barışı, insanlığı ve enternasyonalist bir hüviyeti temsil edemeyeceğini'de açıkladı. Yunanistan basını, Xaralambidis'in yaptığı açıklamalara geniş yer verdi.

Nikaragua İle Dayanışma Koşusu

Haziran '88 tarihinde Duisburg'da düzenlenen Nikaragua ile dayanışma koşusuna YXWK (Kürdistan Devrimci Yurtsever Gençlik Birliği) üyesi onbir yurtsever genç de katıldı.

Nikaragua'nın Tiptopa kentinin Belediye Başkanı Luis Fonseca'nın Duisburg'a yaptığı ziyaret dolayısıyla hazırlanan dayanışma koşusuna katılan gençlerimiz, gösterdikleri disiplin ve uyumlarıyla büyük beğeni kazandılar.

110 koşucunun katıldığı yarışmada beş kilometreyi 19 dakikada koşan YXWK üyesi bir gencimiz üçüncü sırayı alarak, hedefe ulaşan ilk 10 koşucudan beşinin takım arkadaşı olan gençlere örnek oldu. 10 km'lik yarışmayı başarıyla sonuçlandırdılar.

Ödül töreninde hazır bulunan YXWK üyesi koşucularımız Luis Fonseca'nın imzaladığı belgelerini alırlarken, enternasyonalist dayanışmayı örnek bir şekilde temsil ettiklerinin sevincini yaşamaktaydılar.

YXWK'nin, Nikaragua ile dayanışma koşusuna temsilen katılımını çok olumlu karşılayan yarışma tertip komitesi, benzeri eylemlerde YXWK'nin katılmasından kıvanç duyacağını belirtti ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik bir toplantının hazırlanmasını önerdi.

İstanbul-Metris:

Ölüm Orucunda Şehit Düşen Devrimciler Anıldı

İstanbul-Metris cezaevinde bulunan devrimciler, faşist Türk devletinin zindanlarında uyguladığı insanlık dışı baskıları protesto etmek, dayatılan her türlü ihanet çemberini parçalamak, insanlık onurunu korumak ve devrimci direnişçiliği zindanlara egemen kılarak bu mirasın sürekliliğini sağlamak gibi yüce amaçlarla 1984 yılında ölüm orucu eylemine başladılar. Bu soylu direnişte, devrimci kişilik ve onuru koruyarak sömürgeci-faşist yönetimin uygulamalarına taviz vermeyen ve pratikleriyle sosyalizm ve insanlık uğruna nasıl yaşanması gerektiğini gösteren Türkiye halkının ve proletaryasının dört yiğit evladı Abdullah MERAL, Haydar BAŞBAĞ, M. Fatih ÖKTÜLMÜŞ ve Hasan TELCİ şehit düştüler.

İşte dört yıl aradan sonra Metris cezaevi ölüm orucu eyleminde şehit düşen bu kahraman devrimcilerin anısına Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (TAYAD), 5 Haziran tarihinde bir anma töreni düzenledi. Düzenlenen törene şehit devrimcilerin aileleri, çocukları ve TAYAD yetkililerinden oluşan 200 kadar kişi katıldı. Anma töreni, şehit devrimcilerin Silivrikapı mezarlığında bulunan mezarları başında başladı.

Aralarında boyunlarına kırmızı eşarp bağlayan çok sayıda çocukların da bulunduğu 200 kişilik grup, ölüm orucunda şehit düşen devrimciler adına bir dakikalık saygı duruşunda bulundu. Daha sonra ise, törenin anlamına ilişkin TAYAD adına hazırlanan basın bildirisini bir tutuklu yakını olan Namık Erener okudu. Erener tarafından okunan basın bildirisinde, özellikle 12 Eylül darbesinden sonra cezaevlerinde yoğunlaşan faşist uygulamalar ve bu uygulamalara karşı savaşan insan iradesinin yarattığı direnişler dile getirildi.

Yapılan konuşmadan sonra, anma törenine katılan 200 kişilik grup, kortej halinde mezarlıktan çıkarak Topkapı'ya doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüşçülere müdahale eden siyasi şube müdürlüğüne bağlı polis ekipleri daha sonra çevik kuvvet görevlilerinden yardım istediler. Olay yerine gelen çevik kuvvet ekipleri yürüyüşçülere müdahale etti ve zorla dağıttılar. Bu arada polise karşı çıktığı gerekçesiyle bir kişi de tutuklandı.

Yine yapılan anma töreninden iki hafta sonra TAYAD, "Direniş şehitlerini anma toplantısı" düzenledi. Toplantıya, tutuklu ve hükümlü yakınları, şehit aileleri, çocukları, TAYAD üyeleri ve çok sayıda kitle katıldı. Toplantı, Abdullah MERAL, Haydar BAŞBAĞ, M. Fatih ÖKTÜLMÜŞ ve Hasan TELCİ anısına bestelenen marşla başladı. Ölüm orucu şehitleri adına şiirlerin de okunduğu toplantıda yapılan konuşmalarda; anma toplantılarına getirilen yasal kısıtlamaların protesto edildiği, cezaevlerinde işkencelerin yoğun şekilde devam ettiği ve yapılan işkence duyurularının yetkililerce dikkate bile alınmadığı dile getirildi.

TAYAD'ın anma toplantısı

Dicle Üniversitesi'nde Açlık Grevi

Diyarbakır-Dicle Üniversitesi'nde çalışan işçilerden 74'ü işten çıkarıldı. Bunun üzerine 73 işçi Dicle Üniversitesi Rektörlük binası önünde açlık grevine başladı.

Dicle Üniversitesi Rektörlük binası önünde, Tez Koop-İş sendikası başkanı Mehmet Doğan başkanlığında açlık grevine başlayan işçiler, hiçbir gerekçe bulunmaksızın işten atıldıklarını, aralarında 15 yıllık hizmet veren işçilerin de bulunduğunu, taleplerinin kabul edilmemesi halinde süresiz açlık grevine gideceklerini belirttiler.

Tez Koop-İş sendikası başkanı Mehmet Doğan yaptığı basın açıklamasında, işçilerin 1985-86 yılına ait kanuni ikramiyelerini de alamadıklarını açıkladı.

HER YERDE GREV DALGASI

Toprak Mahsulleri ofisi ve ona bağlı işyerleri greve gitti

16 Haziran tarihinde Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürlüğü ve bu kuruluşa bağlı 297 işyerinde çalışan Tez Koop-İş üyesi 900 işçi, TMO'ya bağlı işyerlerinde grev başladı. Böylece, TMO'da greve giden sendika sayısı 3'e yükselirken, greve giden işçi sayısı da 1092'yi buldu.

Daha önce de TMO Konya Horozluhan Un Fabrikası'nda 72 işçi ve Ankara Bölge Bakım Müdürlüğü Makina Bakım Atölyesi'nde de Özdemir-İş'e bağlı 120 işçi greve başlamışlardı.

Sendika çevrelerinin verdiği bilgiye göre, 16 Haziran'da başlayan grevlerin buğday hasadının en yoğun olduğu döneme denk gelmesi, alımları aksatacağı için üreticileri güç durumda bırakacağı belirtiliyor.

Grev eyleminin başlatılması dolayısıyla TMO Genel Müdürlüğü'nde yapılan törende konuşan Tez Koop-İş Genel Başkanı Kenan Gürbüz; TMO'da çalışan işçilerin ortalama 60 bin lira aldıklarını, aynı işyerinde çalışan sözleşmeli personele ise 400 bin ile 1,5 milyon lira arasında değişen ücretin ödendiğini açıkladı. Kenan Gürbüz, bu eşitsizliğin kaldırılması ve işverenin uyguladığı yanlış politikadan vazgeçmesi için greve gideceklerini belirtti.

Tez Koop-İş Başkanı Kenan Gürbüz, TMO Genel Müdürlük binasında yaptığı bu açıklamadan sonra Güvercinlik'teki işyeri tesislerine giderek grev gözcüsü gömleğini giyip eylemi başlattı.

İşçilerin başlattığı grev eylemi nedeniyle buğday hasadının en yoğun olduğu bu ayda, alımların durma noktasına geldiği TMO'daki ihracatın da aksamaya başladığı belirtiliyor.

Belediye İşçilerinin İşi Durdurma Eylemi ve Grev Uyarısı

Toplu sözleşmelerde uzlaşmanın sağlanamaması sonucu eski ücretlerle çalıştırılmak zorunda bırakılan belediyeye bağlı işçiler, pasif direniş eylemlerini sürdürüyorlar. Özellikle İstanbul'da belediye işçilerinin cumartesi ve pazar günleri için tümden işi bırakmaları ve fazla mesai yapmamaları sonucu, İstanbul sokakları çöp yığınlarına dönüşmüş durumdadır. Belediye işçilerinin başlattıkları pasif direniş, İstanbul dışında İzmir, Ankara ve Adana'da da devam etmektedir.

İşçilerin başvurduğu pasif direniş eylemlerinin sona erdirilmesi ve toplu sözleşmelerin yeniden gözden geçirilerek ücret ayarlamasının tespiti için Belediye İş Sendikası yetkileri ve Kamu İşveren Sendikası arasında 20 Haziran tarihinde yapılan görüşmelerde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Belediye İş Sendikası ile İzmir Anakent Belediye Başkanı arasında imzalanan protokolün Kamu İşveren Sendikası'nın imzası olmadığı için sözleşme sayılamayacağı yolunda yapılan açıklamalarla çıkmaza girdi. Aynı gün Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana belediyelerinde çalışan işçilerin toplu sözleşmesi için yapılan toplantıdan da sonuç alınamadı.

Bu gelişmeler üzerine Belediye İş Sendikası Genel Sekreteri Fuat Alan, Kamu İşveren Sendikası ile görüşmelere devam edileceğini ve temizlik işleri ile diğer işyerlerinde çalışan yaklaşık 6 bin işçi için grev kararı alacaklarını açıkladı.

Yaklaşık dört haftadır devam eden belediye temizlik işçilerinin pasif direniş eylemleri nedeniyle sokaklarda çöp dağlarının oluştuğu bildirilmektedir. Belediye işçilerinin eylemleri dört büyük kentte de devam etmektedir.

Mefar İşçilerinin Alkışlı Protestosu

İstanbul-Kartal'daki Mefar İlaç Fabrikası'nda 12 işçinin işten çıkarılması üzerine başlayan direniş devam ediyor.

Mefar İlaç Fabrikası'nda çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler, işyerinin önünde her gün topluca bekliyor, polis müdahale edinceye kadar tutturdukları alkış temposuyla işvereni protesto ediyorlar. Sadece 57 işçinin çalıştığı ilaç fabrikasında sendikalaşma talebi ve işçilerin işten atılması karşısında başlayan direnişlerle kesilen üretim, işverenin kararıyla tamamen durdurulmuş durumda.

Samsun'da İşçiler Yürüyüş Yaptı

Türkiye Gübre Sanayi Anonim Şirketi Samsun Fabrikası'nda da işçilerin başvurduğu pasif direniş eylemleri devam ediyor. Bir hafta boyunca, fabrikaya bağlı tesislerde yemek boykotunda bulunan işçiler, 20 Haziran tarihinde de yürüyüş yaptılar.

500'e yakın işçi vardiye dönüşü fabrika önünde kendilerini bekleyen servis trenine binmeyerek, fabrikanın önünden başlayarak şehir merkezine doğru yaklaşık bir kilometre yol yürüdüler. Sıkı güvenlik önlemleri altında yürüyüşlerini sonuçlandıran işçiler, Türkiye Gübre Sanayi AŞ. (TÜGSAŞ)'de çalışan yaklaşık yedi bin işçinin "ek zam verilmemesi" ve bu konuda sözleşmenin sağlanmaması halinde, tüm alanlardaki fabrikalarda direnişlerine devam edeceklerini belirttiler.

Aynı şekilde Shell, Mobil ve BP'de çalışan 1700 dolayındaki işçi de sözleşmenin sağlanmaması nedeniyle pasif direniş eylemlerini sürdürüyorlar. TÜGSAŞ Samsun fabrikası dışında, aynı şirkete bağlı Kütahya, Elazığ ve Gemlik fabrikalarında çalışan işçiler de direniş eylemlerini sürdürmektedirler.

Daha önce de TÜGSAŞ Kütahya fabrikasında çalışan yaklaşık 2000 işçi 14 Haziran tarihinde sessiz bir protesto yürüyüşü düzenlemişti.

TÜGSAŞ fabrikalarında 7000 civarındaki işçinin devam eden eylemleri nedeniyle üretimin önemli oranda aksadığı sendika yetkililerince belirtilmektedir.

Kölelik Prangalarını Parçalamada ...

Baştarafı 2. sayfada

28 Haziran 1985 günü birliğinin başında Eruh'un Bana köyüne doğru gidiyordu. Küçük bir gruptular. Kendilerini kalleş bir pusu bekliyordu. Yanındaki Halil ve Osman adındaki yoldaşları şehit düştüler. Hanım elinde silahıyla mevzilenmişti. Düşman, Onun sağ olduğunu anlayınca, "teslim ol" çağrısı yaptı. Hanım'ın cevabı çok netti, tetiğe bastı. "Asla" diye haykırdı. Karşısında Salihlerin, Cumaların yüzleri belirdi, gülen gözleriyle kendisini kutluyorlardı.

Hanım'ın şehit düştüğü toprakta Kürt kızlarının umut ağacı yeşerdi. Kızlar, kadınlar orayı görmeye gittiler. Düşman, Hanım'ın çıplak cesedini, gözdağı vermek için teşhir etmeye kalkmıştı. Ama ters tepti. Köylüler onu sevgiyle bağırlarına bastılar, sevgiyle örttüler. Şimdi Eruh köylülerini dinleyin, Hanım'ın ne anlam taşıdığı, Kürdistan devriminde nasıl bir rol oynadığı o zaman daha iyi anlaşılacaktır.

Her halk, kendi değerlerine bağlıdır. Uğruna savaşanları, köleliğe ilk başkaldırıp-özgürlüğün yolunu gösterenleri daima yüreğinde büyütüyor, halklar için bu isimler birer kahramandırlar. Hanım, halkın yüreğinde böylesine kahramanlaşmasını bilen biridir.

O gittiği her yerde şunu anlatıyordu:

"Ben de köyünün ötesini bile görmemiş, okuma-yazması olmayan, köleliğe mahkum edilmiş, sağır-dilsiz bir köylü kızıydım, ama şimdi elimde silah savaşıyorum, insan köle olmak istemedikten sonra zorla köleleştirebilecek hiçbir kuvvet yoktur, bir halk bağımsız yaşamak istedikten sonra onu durdurabilecek hiçbir kuvvet yoktur, Parti bana bunu öğretti, elime bu silahı verdi, bu silah hepimizindir, onu kullanmasını bilelim."

Hanım, şimdi Eruh dağlarında Kürdistan kadınlarına ve tüm Kürdistanlılara bir çağrıdır. Eruh dağlarında özgürlüğe çağıran bir bayraktır.

Halkımızın ve PKK'nin yaratıcı gücünün ve bağımsızlık tutkusunun kanıtı olan bu bayrağı selamlıyoruz!

Viyana'da Dersim Toplantısı Yapıldı

Dersim isyanının 50. yıldönümü ve kaynağa dönüşün sağlanılması vesilesiyle Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yapılan geniş kitle toplantılarının yedincisi, Haziran'ın ilk haftasında Avusturya'nın başkenti Viyana'da yapıldı.

Toplantıya çoğunluğu Dersimli kitlelerimiz olmak üzere 250'yi aşkın kişi katıldı. Her toplantıda olduğu gibi, yapılan bu toplantıda da ilgi oldukça fazlaydı. Tartışmalarıyla toplantıya güç veren kitlelerimiz sonuna kadar toplantıyı ilgiyle izlediler.

Toplantıda konuşan Av. H. Yıldırım; Dersim isyanının tarihini, sömürgecilerin uygulamalarını, PKK'nin yükselttiği ulusal direniş savaşı, kaynağa dönüşün anlamını açıkladı ve yurtseverlik üzerine geniş izahatlarda bulundu. Toplantı, kitlelerin aktif katılımıyla yürütülen tartışmalarla sonuçlandı.

YJWK'yi Tanıtma Toplantıları

Almanya'nın çeşitli kentlerinde gerçekleştirilen YJWK'yi (Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği) tanıtma toplantıları devam ediyor. YJWK'yi tanıtma toplantılarından ikisi Hannover ve Münster alanlarında gerçekleştirildi.

Şimdiye kadar yapılan toplantılarda; Kürdistan'da kadının toplumdaki yeri, yaşamı, ulusal kurtuluş mücadelesi içindeki rolü ve Kürdistan'da kadının kurtuluş sorununun ele alınarak işlendiği ve yoğun bir ilginin mevcut olduğu gözlemlenebilmektedir. Münster'de yapılan toplantıya 60, Hannover'deki toplantıya ise 100 civarında kadın katıldı. Toplantıya katılanlar arasında Alman ilerici kadınlar da yer aldı.

Yoğun tartışmalarla sürdürülen bu tür toplantılarda, bazı alanlarda Alman ilerici kadınlar bağış toplamış ve böylece, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin ayrılmaz parçası olan Kürdistan kadınının mücadelesine somut dayanışmada bulunmuşlardır.

Hamburg Ve Hannover'de Kürdistan Ve Avrupa Topluluğu Konulu Toplantılar Yapıldı

Hamburg ve Hannover'de 26 Haziran tarihinde, Kürdistan ve Avrupa Topluluğu konulu iki ayrı toplantı yapıldı. Gerçekleşen toplantılara her bir alanda 100'ün üzerinde Alman demokratları, ilericileri ve Kürdistanlı yurtseverler katıldı.

Kürdistan ve Avrupa Topluluğu konulu toplantıları; Kürdistan halkının Dostları, BWK, Volksfrond başta olmak üzere diğer ilerici Alman örgütleri ortaklaşa düzenlediler. Hamburg ve Hannover alanında gerçekleştirilen her iki toplantıya Feyka-Kürdistan temsilcisi de katıldı.

Her iki toplantıda da konuşan Feyka-Kürdistan temsilcisi; Kürdistan'daki son siyasal gelişmeleri, Kürdistan dağlarında verilen bağımsızlık savaşını ve yarattığı sonuçları değerlendirdi. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesiyle uluslararası dayanışmanın gerekliliğini ve dayanışmaya nasıl yaklaşılması gerektiğini açıkladı. Feyka-Kürdistan temsilcisi konuşmasında, Aydın, Eskişehir, Diyarbakır ve Bursa cezaevlerindeki son direnişlerin anlamına değindi. Türk sömürgeciliğinin zindanlarda uyguladığı vahşete rağmen, direnişlerin bütün görkemliliğiyle devam ettiğini, tutuklu ailelerinin de dışarıda zindan direnişlerini destekleyen eylemlerde bulunduğunu açıkladı.

Kürdistan Halkının Dostları adına bir temsilci konuştu. Konuşmacı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin Avrupa'daki yankılarını ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi lehine kaydettiği gelişmeleri izah ettikten sonra, Alman yönetiminin Kürdistanlı yurtseverlere yönelik saldırıları, neden ve sonuçlarını değerlendirdi.

BWK adına konuşan temsilci ise, konuşmasında; emperyalist sistemin durumu, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı yönelimleri ve komploları değerlendirdi. Ayrıca, Almanya - ile Türkiye ilişkilerinin bugünkü düzeyini, bu gelişmelere bağlı olarak açıkladı.

Her iki alanda gerçekleştirilen toplantılar başarıyla sonuçlandı. Toplantılar sonucunda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine katkı amacıyla bağış toplanıldı.

Türkiye'de İdamların Kaldırılması İçin Frankfurt'ta Yürüyüş Yapıldı

11 Haziran tarihinde Frankfurt'ta, Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği-Frankfurt ve Dev-Sol Frankfurt taraftarları ortak bir yürüyüş düzenlediler.

Yürüyüşün amacı; Türkiye'de idam cezalarının kaldırılması, savaş esirleri ve siyasi tutuklular üzerindeki baskıların protesto edilmesi ve zindan direnişçilerinin eylemleriyle dayanışma içerisinde bulunulmasıydı. Yürüyüş eylemine Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği üyesi 200 yurtsever olmak üzere toplam 400 kişi katıldı. Eylemin amacına ilişkin konuşmalar ağırlıklı olarak Almanca yapıldı. Ortak çıkarılan bildiri yaygınca dağıtıldı.

Gür sloganlarla başlayan yürüyüş eylemi; coşkulu, disiplinli bir ruh ve başarıyla sonuçlandı.

Norveç Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneği Kuruldu

Toplantıya katılan yurtseverler, derneksel çalışmalarında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ve ERNK'nin ulusal birlik çalışmalarını, sorunlarının çözümünde esas alacaklarını belirttiler. Toplantıda derneğin örgütlenme sorunları üzerinde duran yurtseverler, tüm bu sorunlara çözüm getirecek kararlar aldılar.

Norveç'in Stavanger kentinde Kürdistanlı yurtseverler, uzun bir dönemdir sürdürdükleri çalışmalar sonucu Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneğini (KKWK) kurdu.

Stavanger-Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneğinin resmen açılışı 50 kadar yurtseverin katıldığı bir toplantıyla gerçekleşti.

Lorient'de Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneği Kuruldu

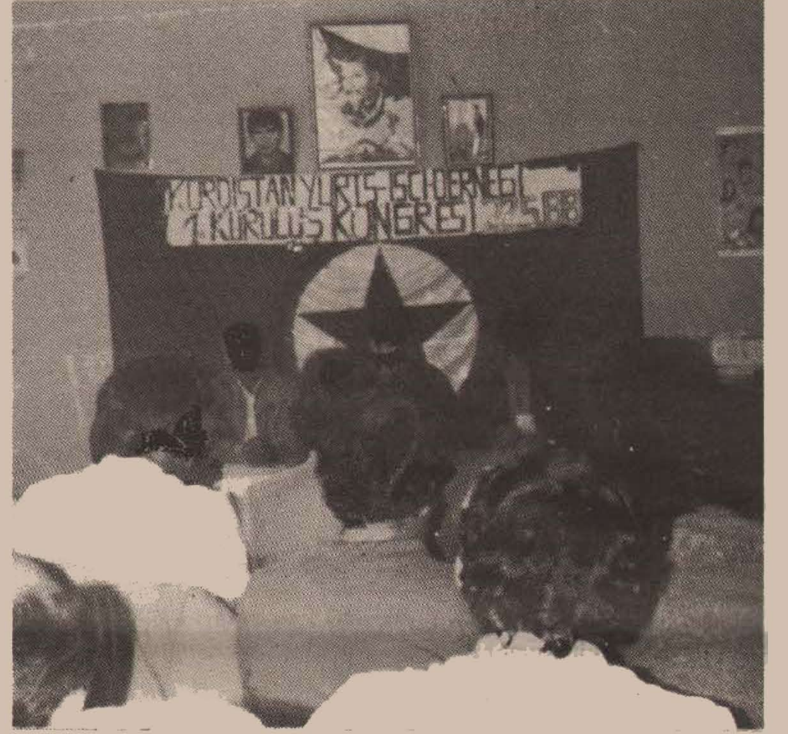
Fransa'nın Lorient kentinde bulunan Kürdistanlı yurtseverler, uzun bir dönem sürdürdükleri çalışmalar sonucu Lorient'de bulunan Kürdistanlı emekçilerin sorunlarına ortak çözüm getirebilmek için bir dernek etrafında örgütlenmeye gittiler.

Yurtseverler, Lorient'de Kürdistan Yurtsever İşçi Derneğinin kuruluşunu 22 Mayıs tarihinde gerçekleştirdikleri bir kongreyle resmen ilan ettiler. Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneği Kuruluş Kongresine 40 kişilik Kürdistanlı emekçi katıldı.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin 4. savaş yılını değerlendiren Kongre; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini, Kürdistan devrim şehitlerini ve ERNK'nin siyasal çalışmalarını temel alacaklarını açıkladılar.

Lorient'de bulunan Kürdistanlı emekçilerin sorunlarını değerlendiren Kongre; emekçilerin bütün sorunlarının çözümünde rol oynayacak olan dernek örgütlenmesi ve yönetim sorunu üzerinde tartışmalarını yoğunlaştırdı ve buna uygun kararlar aldı.

Kongreye katılan yurtseverler, Lorient'de bulunan Türkiyeli ve Kürdistanlı emekçilere çağrıda bulunarak, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi etrafında birleşmelerini ve bütün güçleriyle destek sunmalarını istedi.

Danimarka-Kürdistan Kültür Merkezi Açılış Toplantısını Yaptı

1982 yılında beri Kopenhag kentinde Danimarka-Kürdistan Kültür ve Dayanışma Derneği adı altında faaliyet yürüten dernek, yeni taşındığı yerde, Danimarka-Kürdistan Derneği, Kürdistan Kültür Merkezi adıyla yeni açılış kutlaması yaptı.

11 Haziran 1988 günü yapılan açılış toplantısına 60 civarında Kürdistanlı yurtsever, Danimarka sosyalistleri ile Danimarka Sosyalist İşçi Partisi adına birer temsilci katıldı. Ayrıca, Danimarka-Bulgaristan Dostluk Derneği, başarı ve dayanışma dileğini bildiren bir mesaj gönderdi.

Zengin bir kültür programıyla açılışı gerçekleştiren derneğe 2500 Kron bağış yapıldı. Yurtseverlerin coşkuyla izlediği dernek açılış programı, yurtseverlerin başarı dilekleriyle sona erdi.

Batı Berlin'de ERNK İle Dayanışma Gecesi Yapıldı

18 Haziran tarihinde Batı Berlin'de 500'ün üzerinde kitle katılımıyla ERNK ile dayanışma gecesi yapıldı.

Dünya ve Kürdistan devrim şehitleri adına yapılan bir dakikalık saygı duruşu ardından Koronun sunduğu devrimci marşlarla gece başladı. Çocuk folkloru ve Ozan Xemgin'in sunduğu devrimci-direnişçi türküler ardından Türkçe siyasi konuşma yapıldı. Türkçe siyasi konuşmada; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, zindan direnişleri, genelde emperyalizmin özelde ise Federal Almanya yönetiminin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine saldırı ve komplolarının nedenleri ve Türkiye'deki son gelişmelere değinildi.

Ozan Sefkan'ın direnişçi türküleriyle devam eden programın ardından Almanca siyasi konuşma yapıldı. Gece programı; Berlin gençlik folklor ekibinin çeşitli yörelerimizden derlediği oyunlar, Ozan Zozan ve Ozan Dilgeş'in direnişçi türküleriyle devam etti. Kürdistan'daki katliamları anlatan pandomimin ardından Kürtçe siyasi konuşma yapıldı. Berlin-Kürdistan İşçiler Birliği folklor ekibinin folklor gösterisi ve Koma Botan'ın direnişçi halk türküleriyle devam eden gece, Apo Hate Hilvanê türküsüyle sona erdi.

Geceye gönderilen dayanışma mesajları, gece programı içinde okundu.

Dağların hakimiyetini kurduğu bir beldemiz

ÇOLAMERG (Hakkari) —IV—

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

HAKKARİ VE KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ

Başlattığımız **"Adım Adım Kürdistan"** dizimizin ilk durağı Çolamerg (Hakkari) oldu. Üç sayıda bu şirin beldemizi tarihsel, toplumsal ve coğrafik özellikleriyle tanıtmaya çalıştık. Yazımızın eksiklikleri çoktur. Bunları biliyoruz. Tanıtmaya çalıştığımız her bölgemizin son bölümünü, bu bölgenin ulusal kurtuluş mücadelesine ayıracağız. Gerek bu ilimizin gerekse diğer tüm illerimiz için yayınlanan bütün bölümlere ilişkin tamamlayıcı bilgileri okuyucularımızdan aldıkça yayınlayacağız.

KISA TARİHSEL BİLGİLER

Hakkari, tarihten günümüze kadar dış güçlerin en zor zaptettikleri ve dolayısıyla sömürgeci işgalin günümüze kadar en zayıf olarak kaldığı Kürdistan bölgesi oldu. Bu özelliği kazanmasının önemli nedenleri var. Hakkari, Kürt halk topluluğunun önemli menşei olan bir alan. Diğer bir özelliği de geçit vermez sarp dağlarıdır. Üçüncü bir neden de tarih boyunca dış güçlere karşı direnmiş, bütün Kürt halk direnmelerinde yer almış, milli duygu, dil ve kültür güçlü olarak kalmıştır.

Tarihe bakalım: İslami yayılma döneminde Kürt aşiretleri Musul ovalarından sürüklendikçe Zap (Zê) ve Habur boyunca kaynağa doğru yükselmişlerdir. Hakkari, islami egemenlik altına girmesine rağmen, Arap egemenliği kurumlaşamamıştır. X. yy.'da Türk ve Türkmen barbar akınlarında, Hakkari geçit vermemiş ve sürekli yenilen bu barbarlar olmuştur. Hakkari, Osmanlı egemenliğini 1517'de tanır. Hakkari beyleri, Osmanlılara bağımlılığı kabul etmişlerdir. 1800'lerdeki halk ayaklanmalarının tümünde Botan'la beraber Hakkari merkezdir. **Bedirxan Bey ayaklanmasının** (1843-46) merkezi Pervari-Şırnak-Çatak ve Hakkari'dir. Ürmiye'ye kadar yayılan **Şeyh Ubeydullah ayaklanmasının** (1880) merkezi **Şemdinan** (Şemdinli)'dır.

Hakkari'de toplumsal yapı aşiretçiliğe bağlı kalır. Dolayısıyla hem ayaklanmalar aşiret egemenlerinin öncülüğünde olur, hem de sömürgeci güçlerle işbirliği içinde olan aşiret egemenleri eliyle olur. Aşiret egemenleri ile sömürgeciler arasındaki ittifak günümüzde karakol komutanları vasıtasıyla sürdürülüyor ve tam bir uşaklık ilişkisini temsil ediyorsa da halen sömürgeciler bölge üzerindeki denetimlerini bu ittifaka dayanarak sürdürüyorlar. Osmanlılar (1880-1814), Hakkari'den de Hamidiye Alayları örgütlerler. Osmanlılar, Hakkari ve Botan beyleri arasında büyük iç çatışmalar yaratırlar.

Hakkari'nin konumu Kürdistan'a egemen olmak isteyen emperyalistlerin de buraya yönelik planlar geliştirmelerine neden olur. XVII. yy.'dan itibaren İngiliz, daha sonra da Fransız ve Alman misyonerler buraya doluşurlar. Emperyalist misyonerler, Ermeni ve Nasturi azınlıklara el atarlar. Bu da Kürt aşiret reislerinin tepkisine yol açar. 1930'lara kadar bu çatışmalar aralıklarla sürer. Çatışmalardan yararlanan Türk egemenleri ve emperyalistler olur. Hakkari'deki mutlak denge, Türk ordusunun da kıyımları eklenince Kürtlerin lehine değişir.

Kürdistan'ın bölündüğü 1914-18 emperyalist savaşı boyunca Hakkari, sürekli isyan merkezi olur. 1925'te İngilizlerin desteklediği Nasturi isyanına karşı Türk burjuvazisi Kürt aşiretlerinden yararlanır. Hakkari bu dönemde hem Güney'de İngiliz emperyalizmine, hem de Kuzey'de Türk sömürgeciliğine karşı direniş içindedir. Guyi aşiret alanı başta İngiliz egemenliğinde kalır. Aşiretin, İngiliz komutanlarını öldürmesi ve Türk burjuvazisinin güttüğü taktikler neticesinde Uludere, Türk burjuva egemenliğine girer. 1925 sonrasında Guyi aşireti, Türk burjuva ordusuna karşı ayaklanır. **Çemê Şêxan'da** Türk ordusu bozguna uğratılır. Guyiler direnişçilikleriyle Hakkari'nin en kalabalık ve yurtsever aşireti özelliğini kazanırlar. Direnişin yenilgisinde Jirki aşireti ağalarının dönekliği ve Şırnak aşiretinin ağası **Süleyman Tatar'ın** Türk ordusuna milislik yapması önemli rol oynar.

1920-40 sürecinde Hakkari, Türk burjuva egemenliğinde geleneksel yapının en güçlü korunduğu alan olur. Türk burjuvazisinin kapitalist yayılması Hakkari'de en az olur. Dolayısıyla Kürdistan'ın diğer bölgelerinde gözlemlenen sosyal ayrışmaya bu alanda pek rastlanmaz. Örneğin aşiret egemenleri içinde kompradorlaşma çok az olur. Proleterleşme yok denecek kadar az. Aydınları da öyle. Bunlar da kendilerine has özellikler taşırlar. Ekonomik ve sosyal yapıdaki durağanlaşma aşiretçiliğin güçlü kalmasına yol açar. Toplumda egemen ve etkin kesim aşiret egemenleri olur. Sosyal ayrışmanın ürünü işbirlikçi kesimler doğmadığından, sömürgecilere işbirlikçilik, aşiret ağaları ile sınırlı kalır.

Aşiret ağaları, Türk sömürgeciliği ile de özgüllükleri içinde bazı çelişkiler yaşarlar. Fakat bu çelişki, 1920-40 düzeyinde değildir. Yani direnişçiliğe yönelik değildir. Bu nedenle de aşiret reisleri Güney Kürdistan'a özenerek, otonomiciliğe soyunuyor ve rahatlıkla I-KDP'li geçinirler. Bir yandan Güney Kürdistan otonom güçleriyle ilişki içinde olurlarken, diğer yandan Türk karakol komutanları ve siyasal partilerinin bir nevi temsilciliğini yaptılar. Sadece bu kadarı değil; Iran ve Irak sömürgeciliği ile de bağlar kurdular. Örneğin Yüksekova'nın Diri aşiret reisi **Cihangir Ağa**, 1978'e kadar Şahlığın ve SAVAK'ın bölgedeki güçlü dayanağı halindeydi. Şemdinli aşiret ve kabile reisleri de aynı şekilde Irak sömürgeciliği ile ilişkiler içinde oldular. Yüksekova'nın Yukarı Pinyanis aşiret reisleri olan Zeydanlar da Türk devletinin bölgedeki temsilcileri oldular. Ağalar için herhangi bir Türk burjuva partisinde olmaları farketmiyordu. Tümü bu ilişkiyi bir uşaklık ittifakı olarak kabullendiler. Türk sömürgeciliği ve ordusunun yabancı bir güç olduğu en somut olarak Hakkari'de gözlemlenir. Türk devleti, Hakkari'nin bu durumunun bilincinde oldu. Kürdistan sorununu çözümlediğine inanan Türk devleti, Hakkari'yi ayrı olarak değerlendirdi. Buranın bir sorun alanı olduğunu kabullendi, ama tüm Kürdistan'ı koşullandıramayacağı düşüncesini taşıdı. Bu nedenle de Hakkari'de daha çok askeri kurumlaşmaya ağırlık verdi.

Hakkari'de, otoriteleri olan aşiret egemenleri hem Türk devletinin, hem İran ve Irak devletlerinin, hem de I-KDP'nin temsilcisi oldular. Sonradan bunlara DDKD, KUK, Sami Abdurrahman ve IKP de eklendi. Bunlar, aşiret egemenlerinin sahte otoritesini tanıyor, onları hediyeye boğuyor, onların otoritesi altına giriyor, onlardan türeme aristokrat aydınları temsilci olarak atıyor, halkın engin yurtseverliğini suistimal ediyorlardı. 1970'lerde PKK hariç tutulursa, bu güçlerin tümü Hakkari'de temsil ediliyordu. Öyle ki **Aydınlık** bile aynı çevrelere dayanarak Hakkari'ye el atıyordu. Bu duruma örnek vermek gerekirse, Çukurca-Aşağı Pinyaniş aşiret reisi **Macit Pirozoğulları**, önce I-KDP'nin, sonra Sami Abdurrahman ve KUK'un temsilciliğini, Jirki ağaları Sami Abdurrahman ve KUK'un, Yüksekova-Oramar aşiret reisleri de DDKD'nin temsilciliğini yapıyorlardı. Bu örnekler çoğaltılabilir. Çünkü, bütün ağaların durumu aynı idi. Tüm örgütlerin de ulusal kurtuluşçuluk adına muhatap aldıkları bu ağalardı.

Biliniyor ki bu çirkin ilişki halkı daha fazla böldü, daha çok sorunlar ortaya çıkardı. 1978'de Hakkari'de 700 civarında YNK peşmergesinin öldürülmesi bu ilişkilerin ürünü idi. Bu komploda Türk MİT'i, Sami Abdurrahman, DDKD ve KUK şefleri yer aldılar.

Halk ne yapıyordu. Halk engin yurtseverliğe sahipti. Fakat bilinci ve örgütlenmesi aşiret duvarını geçmiyordu. Potansiyeli, aşiret egemenleri ve sözkonusu güçler talan ediyorlardı. Köylülük, tüm aşiretlerden olmak üzere vargücüyle 1961-75 direnişini destekledi. Bu destek maddi ve maneviydi. Aşiretler sınırı tanımıyor, doğrudan direnişe katılıyorlardı. Öyleki Güney Kürdistan direnişinin önemli savaşçı kaynağı Hakkari aşiretleriydi. Sadece Uludere'de Guyi aşiretinin 200'ün üstünde savaşçısı ve 50'nin üstünde şehidi vardı. Buna Kaşurileri, Herkileri, Oromarları da eklemek gerekir. Şemdinli'nin Gerdi aşireti, büyük oranda Güney'e geçmiş ve aşiret olarak direnişin içinde yeralıyordu.

Güney Kürdistan direnişi öncülüğünün olumsuz ve ayrıksı tutumu Kuzeyli bazı grupların Kuzeye dönüp direnme kararı almalarını doğurduysa da fazla bir sonuç vermeyen olumlu ve anlamlı bir yönelim olarak kaldı.

Güneye verilen destek bu kadarla da sınırlı kalmadı. Direniş yenilince, Hakkari köylülüğü evlerini sonuna kadar mültecilere açtılar, tüm olanaklarını sundular. Çurkurca, Yüksekova ve Şemdinli'den silahlı gruplar oluşturup Irak karakollarına sürekli saldırarak direnişin küçük de olsa canlı kalmasını sağladılar. Sami Abdurrahman'ın geçici komitesi Çurkurca Kaşuri aşireti içinde konumlanır. İran'dan taşırılan bütün silahlar aşiretler tarafından Güney Kürdistan'a geçirilir.

1980 darbesinde, Türk sömürgeciliğinin önemli bir hedefi Hakkari olur. Reformist örgütler, halkı terkederler. Türk ordusu öncelikle aşiret reislerine yönelir. Bu yöneliş, aşiret egemenlerinin yurtsever ve direnişçi olmalarından kaynaklanmıyordu. Cunta, Hakkari'nin stratejik ve politik öneminden dolayı, kendilerine sorun olabilecek hiçbir engeli bırakmak istemiyor, ağaları iyice uysallaştırmak istiyordu. Ağaların önemli bir kesimi tutuklandı. Bunların arasında Macit Ağa da vardı. Teslim olmayan Jirki ağaları da aranır duruma düştüler.

Cunta, Hakkari'de yoğun bir ajanlaştırmaya gitti. Özellikle Uludere-Guyi ve Şemdinli Gerdi aşireti içinde ajanlık derinleşti. Cuntanın özellikle bu iki aşirete yönelmesinin nedenleri vardı. Bir aşiret Zaxo, Uludere, Silopi üçgeninde, diğeri Doğu, Güney ve Kuzey Kürdistan üçgeninde bulunuyordu. İki aşiret de Güneydeki direnişi en fazla desteklemişlerdi. İki aşiret de kabilelere bölünmüş, kabile çelişkileri ajanlaşmaya zemin yaratıyordu. İki aşiretin de özellikle Guyilerin aktif bir yurtsever potansiyelleri vardı. 1980'le ilk milis örgütlenmesi Uludere'de oldu. Türk karakolları, sınırda pusu ve takipte kullandıkları milis-çete birlikleri örgütlerler.

12 Eylül 80'le Türk ordusunun saldırılarına karşı toplu direnişlerde gelişti. Hakkari merkeze bağlı Maryanus köyü toplu direnişe geçerek 50'nin üstünde Türk askerini öldürdü. Benzer çatışmalar Uludere ve Yüksekova'da da oldu.

Türk ordusunun bu yönelimine rağmen, cuntanın tahribatı diğer Kürdistan alanlarındaki kadar olmadı. Bunun nedenleri vardı. Hakkari'de ulusal kurtuluş örgütlenmesi diğer bölgeler kadar gelişmemişti. Cunta silahlı aşiretlerin üzerine daha fazla gitmekten çekiniyordu. Cunta, yanına aldığı aşiret reisleri vasıtasıyla aşiretleri denetim altında tuttuğuna dair güven içindeydi.

PKK, 1982'de Hakkari alanına müdahale ettiğinde, bölgede tam bir askeri işgal görünümü vardı. Sinmiş aşiret reisleri halen eski konumlarından vazgeçmiyor, kendilerini yurtsever olarak tanıtıyorladı. Aşiretler halen silahlıydılar. Sınır üzerine yerleşen IKDP, KUK ve IKP, Türk ordu birlikleri ve ajanlarla barış içinde, halkın yurtseverliğini sömürüyorlardı. Ticareti ellerinde tekelleştiren ajanlar ve Güneyin savaş ağaları halk üzerinde ayrı bir baskı mekanizmasını oluşturuyorlardı. Altı birer cezaevi olan karakollar, köylülüğe şiddet dağıtıyorlardı.

Süreç köylülüğün bilincine yansımış, ilkel milliyetçilik ve reformist gruplardan umud kesilmiş, direnmeye hazır silahlı bir potansiyel oluşmuştu.

Tarihten Günümüze Dersim

Av. Hüseyin YILDIRIM

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Dersim'i imha planı ve son askeri harekatın başlangıcı

1936 yılına kadar Türk sömürgeciliğinin tüm askeri harekatları yenilgiye uğramış, Dersim bir özgürlük sembolü olarak kalmıştır. II. Dünya Savaşı yaklaşırken Türk devleti endişelidir. Endişesi, Kürdistan sorununun tekrar gündeme gelmesi ve Dersim'in bu harekette güçlü bir üs olarak yararlanabileceğinden kaynaklanmaktadır. Türk devletinin en yetkili ağızları, Dersim'i bir çıbanbaşı olarak değerlendiriyor ve bu çıbanın mutlaka ortadan kaldırılmasını savunuyorlardı. Dersim'in bir bütün olarak imhası için Türk parlamentosu gizli ve açık olarak aylarca oturumlar yapıyordu.

Kendisine cumhuriyet adını takan katliamcı kemalist rejim, çirkef yüzünü ortaya koydu. Dersim için özel bir faşist yasa çıkarılır. Bu yasaya dayanarak Koçgiri kasabı Nurettin Paşanın damadı General Abdullah Alpdoğan, faşist yetkilerle donatılarak Dersim, Elazığ ve Bingöl illeri Ummumi müfettişi, Dersim başkumandanı ve valisi olarak atanır. Sömürgeci-faşist General Alpdoğan, Ankara'da kendisine teslim edilen, Dersim'i imha planını önüne koyar ve hemen işe başlar.

Abdullah Alpdoğan, gelir gelmez bir bildiri yayınlayarak Dersim, Elazığ ve Bingöl illerinde sıkıyönetim ilan eder, halkı tehdit ederek Türk devletine itaate çağırır. Alpdoğan, kısa sürede teftiş ve istihbarat raporları hazırlatır, bu raporlara dayanarak ikinci bir bildiri yayınlayarak Dersim'in adını Tunceli olarak değiştirir. Ayrıca Çemişgezek'in Amutka; Ovacık'ın Pulur ve Burnak; Mazgirt'in Mameki mevkilerinde birer askeri kışla inşa edileceğini ve bu kışlaları birbirine bağlayan çok sayıda jandarma karakolunun inşa edileceğini söyler. Kışla ve karakolların ihalesi de Türk ordusundan emekli Palu'lu Abdurrahman ve Hıdır isimli kişilere verilir. Müteahhitler Kürt diye, Dersimliler inşaya seyirci kalma gafletine düşerler. Müteahhit Hıdır, kışlanın inşasıyla yetinmiyor, Alpdoğan'dan aldığı talimatla Seyit Rıza'yı ikna görevini yürütüyor ve neticede onu Abdullah Alpdoğan'la görüşmek üzere Elazığ'a götürüyor. Seyit Rıza, yalnız olarak görüşmeye alınıyor. Ama, hemen görüşmeden sonra Dersim'e dönen Seyit Rıza, Türk devletinin amacının Dersim'i topyekün imha etmek olduğunu bildirir.

Aşiretler arasında geceli-gündüzlü günlerce süren görüşmeler ve toplantılar yapılır, ama bir sonuç alınamaz. Aşiretler arası husumetler ve Doğu-Batı Dersim çekişmesi birlik önünde engel olarak çıkar. Sadece Seyit Rıza'nın reisi olduğu Yukarı Abasan Ferhatan, Karabalan, Bahtiyar, Demenan ve Haydaran aşiretleri ile bir kısım Kalyanlar arasında birlik sağlanır. Demenan ve Haydaran aşiretleri dışında kalan Doğu Dersim aşiretleri ile Ovacık'ın Koçan ile Şemkan aşiretleri tarafsız kalmayı, fakat Türk ordusunun saldırılarına karşı müdafa tedbirleri almayı kararlaştırıyorlar. Hozat aşiretleri ise Türk devletine teslim olmayı kararlaştırıyorlar. Bu aşiretlerin sefil reisleri Elazığ'a giderek Abdullah Alpdoğan'la görüşüyorlar. Sömürgeci general bunlara hiç önem vermez. Alpdoğan'ın hedefi Seyit Rıza'dır.

Sömürgeci General Abdullah Alpdoğan'ın en güvenilir adamı ve sağ kolu, İstihbarat Dairesi Başkanı Binbaşı Şevket'tir. Şevket, Dersim dilini bilen bir demagogtur. Dersim'de girmediği köy kalmamıştır. Hozat aşiretlerinin Türk devletine teslim olmasında, birçok aşiretin direnmesiz silah tesliminde, öncelikle imha edilmesi gereken çevrelerin belirlenmesinde, komplolarla adam öldürtüp aşiretler arası çatışmaları gündeme getirmede, nihayet Dersim'de milis ve ajan örgütlemede birinci derecede rol oynamıştır.

General Alpdoğan'ın talimatı ile Binbaşı Şevket, önce Hozat aşiretleri arasında dolaşır. Daha sonra aşiretlere misafir olma bahanesiyle Ovacık merkezine giderek, oradan yanına aldığı bir-iki aşiret reisi ile birlikte Seyit Rıza'nın bulunduğu bölgeye gitmek ister. Ancak Seyit Rıza, izin vermez. Bu arada Binbaşı Şevket, Seyit Rıza'nın yeğeni Rayber ile arasında anlaşmazlık olduğunu öğrenir. Şevket için bulunmaz bir fırsat. Rayber'e haber göndererek, kendisine misafir olmak istediğini bildirir. İhanete soyunmuş Rayber için gün doğar. Hemen muhafız göndererek Şevket'i evine misafir eder. Alişer bu gelişmeden haberdar olur. Doğacak tehlikeyi farkettiği için, bu misafirliği engellemek ister. Ancak geç kalır, başaramaz. Şevket, Rayber'de bir gün misafir kaldıktan sonra, ertesi gün ikisi birlikte Elazığ'a gider. Rayber, Abdullah Alpdoğan'la görüştürülür. Katil general, Rayber'e para vererek ve büyük vaadlerde bulunarak ihanete hazır hale getirir. Seyit Rıza, bütün bu gelişmelerden haberdar olur.

Binbaşı Şevket, Hozat aşiretleri arasında dolaşarak nifak tohumlarını ekmeye devam eder. Hain Rayber, Şevket'in işbirlikçisidir. Diğer yandan Seyit Rıza'ya sadık, aşiretlere dost görünmeye çalışır. Sömürgecilikle ilişkisi yüzüne söylenince de, Türkleri aldattığını, er-geç Türk ordusuyla çarpışacağını söyler.

General Abdullah Alpdoğan, yeni bir bildiri yayınlayarak Dersim aşiretlerinden toplam iki yüz bin mavzerin teslim edilmesini ister. Demanan ve Nazimiye aşiretleri, hudutları dahilinde inşa edilen karakollara saldırarak tahrip ederler. General Alpdoğan, jandarma alayı ile 9. Fırkayı Dersim hudutlarına sevkeder. Diyarbakır hava üssünden her gün on uçak havalanarak Dersim üstünde gösteri uçuşu yapar. Dersim'de artık sükunet bozulmuş, her tarafta çatışmalar başlamıştır. Ancak ağır kış koşullarından çatışmalar fazla uzun sürmemiştir. Seyit Rıza, mütemadiyen Abdullah Alpdoğan'dan askeri harekata son verilmesini, Tunceli Kanununun iptali ile Dersim Kürtlerinin milli haklarının tanınmasını ister.

Türk ordusu 1937 baharıyla birlikte tekrar harekete geçiyor. Yakaladığı silahsız sivil halkı toplama kampına sevkediyor.

1938 - Türk askerleri tarafından bir köylünün götürülüşü

Her taraftan asker sevkediyor. Savaş uçakları sivil halkı ve köyleri bombalıyor.

Silah toplama bahanesi ile bir askeri birlik Yusufan aşireti üzerine gönderiliyor. Askerler yol güzargahında fakir bir kıza tecavüz ediyorlar. Aşiret reisi Kamber ağanın oğlu Fındık ağa, aşiret gücünü toplayarak Türk askeri birliğine saldırıyor. Çok sayıda Türk askeri imha oluyor, sağ kalanlar da Yusufan aşireti sınırlarının dışına çekiliyorlar. Bu sırada Suriye'ye iltica etmiş olan Hesenan aşiret reislerinden Fesih Bey, bir Kürt fedai grubuyla birlikte Diyarbakır'a yakın bir mesafede bulunan Kara Köprü Jandarma Karakoluna baskın yapıyor. Türk hükümeti bu iki olayı birbiriyle bağlantılı olarak gösteriyor. Türk İçişleri Bakanı Diyarbakır'a gelerek kolorduyu Dersim üzerine harekete geçiriyor. Elazığ'da bulunan Fırka Komutanı İsmail Hakkı Paşa kuvvetleri ile birlikte Seyit Rıza'ya saldırıyor. Seyit Rıza ile arası açık olan Kırgan aşireti kendi içlerine Türk karakolunu kurdurarak, Türk ordusuna öncülük ediyor, yol gösteriyor. Kırgan aşireti, bu ihanetlerinin bedelini çok ağır ödüyor. Genel katliam döneminde dahi Türklerle kurdukları ilişkilere güvenerek herhangi bir tedbir almaya gerek görmüyor. Neticede barbar Türk sömürgeciliği Kırgan aşiret reisi Şatoğlu Selman ile karısı Hatice Hatun'a Sin köyünde ağır işkenceler yaptıktan sonra kurşuna diziyorlar. Katliamdan kaçıp Türk ordusuna sığınan Kırgan erkekleri, tek tek yakalanıp kurşuna diziliyorlar. Kadın ve çocuklar samanlıklara doldurulup ateşe veriliyor. Aşiretin tüm mallarına el konuluyor.

Seyit Rıza ile birlikte Bahtiyar aşireti de savaşa girmiş, böylece Abasan, Bahtiyar, Ferhatan, Karabalan, Haydaran, Demanan ve Yusufan aşiretleri Türk ordusuna karşı saldırıya geçerek İsmail Hakkı kuvvetleri Hozat tarafına çekilmeye mecbur edilmiştir. Türk devleti Erzurum ve Erzincan'daki kolordularını harekete geçirir, Diyarbakır'da bulunan savaş uçaklarını Elazığ'da üslendirilir. Savaş alanlarını bombalamaya başlarlar. Savaşta zorlanan Türk devleti Türkiye'de seferberlik ilan eder, 1926, 27, 28 doğumluları silah altına alırlar. Başbakan İsmet İnönü de Dersim'e gelerek incelemelerde bulunmuştur.

Savaş şiddetlenmiş, taraflar büyük kayıp vermişlerdir. Barbar Türk sömürgeciliği, yakaladığı sivil halkı, kadın-çocuk ve bebekleri büyük bir vahşetle katletmiş, köyleri yakıp yıkmıştır. Seyit Rıza'nın oğlu Bıra İbrahim, Hozat dönüşü Kırgan aşiretinin Sin köyünden geçerken, köylülerin ısrarı üzerine köye misafir olmuş, sabahleyin yoluna devam etmek üzere atına binmek üzere iken, Binbaşı Şevket ile hain Rayber'in komplosu sonucu kahpece katledilir. Çok sevdiği oğlunun kahpece öldürülmesi, Seyit Rızayı çok üzer. Kuvvetleriyle Sin köyünü kuşatarak oğlunun katillerini yakalamak ister. Ancak Binbaşı Şevket çoktan katilleri kaçırmıştır. Seyit Rıza Türk devletine bir nota vererek oğlunun katillerinin kendisine teslim ve Kürt milli haklarının tanınması karşılığında, aşiretlerce el konulan cephane ve malzemeleri iade edeceğini, elinde esir bulunan çok sayıda subay ve askeri serbest bırakacağını bildirir. Abdullah Alpdoğan'ın Seyit Rıza'ya verdiği cevapta 80 bin mavzerle birlikte derhal kendisinin teslim olmasını bildirir. Bunun üzerine savaş tekrar şiddetlenir.

Türk sömürgeciliği hain Rayber'in önüne ciddi görevler koyar. Birinci görev; aşiretler içinde ihaneti örgütlemek. İkinci görev; Seyit Rıza'nın savaş planlarını öğrenmek ve Seyit Rıza'nın yakalanmasını sağlamak. Üçüncü ve en önemli görevi Seyit Rıza'nın danışmanı ve savaş kurmayı Alişer'i öldürtmek.

Hazırlanan plan gereği hain Rayber, önce tarafsızlığını ilan ederek mahiyeti ile beraber Hozat'ın Peyami köyüne yerleşir. Arkasından general Abdullah Alpdoğan, Rayber hakkındaki kuşkuları dağıtmak için resmi bir bildiri ile Rayber'in Hozat'tan kaçarak aşiret kuvvetleri safına geçtiğini ilan eder. Bu bildiri üzerine Rayber adamları ile birlikte Bahtiyar aşiret kuvvetlerinin içine girer. Böylece topladığı bilgileri günü gününe general Alpdoğan'a aktarır. Rayber diğer yandan amcası Seyit Rıza'ya haber göndererek elini öpüp af dilediğini, aldanmış olduğunu, bundan böyle Türk ordusu ile savaşacağını bildirir. Seyit Rıza, bu açıklamalara inanmadığını açıklar. Ancak birçok aşiret reisleri Rayber'in sözlerine inanmış ve Batı cephesinde savaşmak için kendisine izin vermişlerdir. Rayber yakın akrabalarından Vanklı efendiyi de yanına alarak Alişer'in yönetimindeki bölgede 15 gün müddetle Türklere karşı savaşmıştır. Hain Rayber, cesaretiyle, silahşörlüğüyle ve barbarlığıyla Dersim'de büyük bir üne sahiptir. Hain Rayber Alişer ile sık sık temas ettiği için Seyit Rıza'nın tüm savaş planlarını öğrenmişti. Kurnaz ve kalleş Rayber, Seyit Rıza'dan başka, bütün aşiret reislerinin, hatta Alişer'in güvenini dahi kazanmıştı.

Seyit Rıza, Türk ordusunun Dersim'deki katliamlarını bildirmek, İngiltere, ve Fransa'nın desteğini sağlamak için Alişer'in İran ve Irak üzeri yurt dışına çıkmasına karar verir. Alişer'in hareket edeceği günden bir gün önce kahpe Rayber sekiz silahlı adamıyla Alişer'in karargahına gider. Alişer'e yorgun ve aç olduğunu, birkaç saat dinlenmek istediğini söyler. Alişer misafirlerine yemek hazırlamaya çalışırken, alçak Rayber ansızın Alişer'e ateş ederek şehit eder. Alişer'in eşi Zarife Hanım aman arkadaşımı öldürmeyin diye bağırarak Alişer'in üstüne kapanır. Zarife Hanım eşinin öldüğünü görünce tabancasını çekerek alçak Rayber'e ateş eder. Tabanca kurşunu Vanklı efendinin kafasında patlar. Efendi, cansız yere düşer. Kalleş Rayber ikinci hamlede Zarife hanımı şehit eder. İkisinin de başını keserek bir torbaya koyar. Gece bulunduğu bölgeden ayrılarak Türk ordu karargahına gider. Ertesi gün iki şehidin kesik başlarını kendi elleriyle sömürgeci generale teslim eder. Elazığ Türkleri dahi alçak Rayber'e lanet yağdırırlar.

Alişer ile eşi Zarife Hanımın şehit oluşu, Seyit Rıza ve Dersim aşiretlerini derin bir acıya boğmuştur. Kürt halkı büyük bir yurtseverini, değerli bir şair ve aydınını, emsalsiz bir savaş kurmayını kaybetmenin acısını çekmiştir. Alçak ve kahpe Rayber de artık açıktan açığa Türk istihbaratının emrinde çalışmaya devam etmiştir.

Savaş bütün şiddetiyle devam ediyor. Türk ordusu bütün gücü ile Bahtiyar aşiretine yükleniyor. Bahtiyar aşiretinin genç reisi Sahan ağa, savaşı yönetiyor, Türk ordusuna büyük kayıplar verdiriyor. Seyit Rıza bizzat savaş alanında bulunuyor. Kureyşan aşireti, Seyit Rıza'nın yardımına koşarak savaşa giriyor. Türk ordusu ve savaş uçakları Dersim'in balta girmemiş ormanlarını ateşe vererek birçok köyü korkunç yangın tehdidi altına sokuyor. Geceleri yükselen alevler Dersim'in her tarafından görülebiliyor ve korkunç manzaralar oluşturuyor.

DEVAM EDECEK

Kürdistan'da Ailecilik ve Faşist Türk Sömürgeciliğinin Oyunları

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Ailecilik, birey için zayıflığın ve gerçekten kaçışın alanı oluyor. Çünkü, düşmanı yenmek maddidir. Dar aile kalıpları içinde kalan ve dış tehditle başedemeyen birey, maddi tatminsizlik içinde olur. Bu, onu manevi doyuma iter. Bireydeki bu yönelim, bireyi çağdışı bir duruma gelen aşiret geleneklerine, idealizme, tarikatçılığa, dini ve gelenek tutuculuğuna yöneltir.

Sömürgeci egemenlik altında aşiretçiliğin yarı yarıya geçirdiği çözülmeye rağmen, gelenekleri, mezhepçi anlayışı, hukuk kurallarıyla halen Kürdistan'ın genelinde birey üzerinde egemen sosyal kurallardır.

Aşiretçilik bilinci, doğal olarak geri ve ilkel bir üretim faaliyetini zorunlu kılar. Halkların bünyesinden sosyalizmin fışkırdığı çağımızda, halen halkımızın yarıdan fazlasının bu geri üretim yapısı içinde bulunmasının sosyal yapımızda nasıl bir tüketici faktör rolünü oynadığını tahmin etmek zor değil. Aşiret ailesinin üretimi çok kez kendisine ait olmayan toprak üzerinde yaptığı tarım, bağcılık, bahçecilik ve sınırlı sayıda koyun ya da keçiyle yaptığı hayvancılık ile az kesimin yaptığı mevsimlik işçilik ya da köy emekçiliğidir.

Tarihte bilinen doğal aşiret kollektivizmi bozulmuştur. Sömürgeci kapitalizm ve ağalar, en yoksul aşiret bireyinin sofrasına sızmıştır. Yine de aşiret bireyinin sahip olduğu bir karış toprak ya da birkaç hayvan onun tüm yaşam güvencesi olduğundan onda küçük mülkiyet duygusunu geliştirir. Aile bütün gün çalışır. Geri üretim ailenin tüm zamanını alır. Aile ne kadar kalabalıksa o derece de zengindir. Çünkü, temel sermaye aile bireyidir. Bu durumda baba hem ailenin patronu hem de çalışan bir bireyidir. Ve ailenin diğer bireylerine bir hükümdar kadar hakimdir. Birey bu geri kuralların, aile ortamının ve ilkel üretimin mahkumudur. Bireyin bütün zamanı ve düşüncesi buna gider. Bu nedenle sık sık aile bireyleri arasında kıskançlık ve mülkiyet kavgaları olur. Bir karış toprak, bir ağaç ve bir hayvan husumet ve cinayete konu olur. Aile kahramanlığı, bireyin bu husumet ve çatışmalarda gösterdiği kahramanlıktır. Çoğu kez de aşiret ağalarının çıkarlarının neden olduğu kan davaları ve eşkıyalık böyle başlar. Aşiretçilik, geri üretim ve sosyal bilinç onu eşkıyalığa mahkum eder. Bu yapıdaki birey ve ailenin birbirinden tecrit edilmiş küçük topluluk halinde tecrit olarak bulunduğu gözönüne alınınca, bu yapının ulus ve sınıf çelişkisini tanımayacağı rahatlıkla anlaşılır.

Böylesi geri bir üretim içinde tutulan, geri aşiret gelenekleri ile yüklü olan ve sorunlarla yüklü tutulan aşiretçi ailenin ve bireyinin düşüncesi de bu üretim ve sosyal yaşamının yansısı kadardır. Bütün düşünce, tarlayı ne zaman kaldıracağım, oğlanı ya da kızı ne zaman evlendireceğim, ağanın ve şeyhin payını nasıl ayıracağım, üç beş kuruş ayırıp askerdeki oğlana nasıl yollayacağım, cezaevindeki bireylerim için avukat ve hakimin, komutanın rüşvetini nasıl vereceğim, tarlamı komşumun aleyhine nasıl geliştireceğim vb. gibi dar ve geri amaçlara yöneliktir. Böyle bir düşüncenin, ulus ve sınıf değerlerini tanımaya varamayacağı ortadadır. Durumu onu her şeye karşı güçsüz kılmıştır. Onun için savaş, aile ve aşiret kavgalarıdır. En büyük otorite aşiret ağasıdır. Başkent şeyhin ya da ağanın karargahıdır. Tanrı ve şeyh hep yanındadır. Güçsüzlük onu bu idealist değerlere daha bağlar ve onların telkinlerinin yol göstericisi olduğuna inandığından, çalışmasının en büyük payını onlara ayırır.

Aşiret ve aile politikacılığı; aşiret ve aile çıkarlarını kutsal ve en önde tutmaya dayanır. Bireyin en büyük politik hırsı babanın yerini tutarak ailenin başına geçmektir. Bunun için diğer aile bireyleriyle yarışır. Bu yarış, onda politik kurnazlığı geliştirir. Aile ve aşiret çıkarları konusunda katı ama ötesi konusunda ilgisizdir. Ulus çıkarlarını tanımaz. Onun için bağımsızlık ailesi ve aşiretinin bağımsızlığıdır. Ötesine karışmaz, görmez ve bilmez. Aşiret egemeni de asıl vurgunu aşiretinden vurduğundan, bireyin dikkatini aile çıkarları üzerinde toplar. Ailecilik; aile ve aşiret sınırlarını aşan çıkarlarda ilgisiz ve tavizcidir. Ulus ve sınıf çıkarları tanımadığından bu değerlerin sömürgeciler tarafından talanına ses çıkarmaz. Aşiret egemenlerinin politikaları tarihsel olarak biçimlenmiş ve sınıf özlerini yansıtan, aşiret özerkliğini hedefleyen sömürgecilere tamponluk yapan "özerklik"te ifadesini bulan politikacılıktır. Günümüzde aşiretçiliği temel alan Kürt aşiret egemenlerinin politikacılığı KDP'lerde ifadesini bulmuştur. KDP'ler aşiret egemenlerinin federasyonel birliğidir. Bunlar birlik halinde görünmelerine rağmen, parti içinde aşiret ayrım ve kavgaları sürdürmekten kaçınmazlar. Mücadele ve parti tabanında aşiret savaşçılarında ulus bilincinin gelişmesi ve kaynaşmaları aşiret egemenlerinin karşı koyuşuna rağmendir. Aşiret egemenleri ve onlardan dönüşme kompradorlar ile sömürgecilerin temasından doğan "ÖY (TKSP)", "DDKD (Peşeng)" gibi küçük burjuva örgütleri ve "Rızgari" gibi aristokrat küçük-burjuva milliyetçiliğinin peşinde olduğu özerklik hedefi belirtilen tarihsel sürecin ve bu sınıfların karakterinin ürünüdür. Bu politika "bükemediğin eli öp"te ifadesini bulur. Aile ve aşiret içinde basit bir otoriteye boyun eğiş sömürgeci otoritenin yenilmezliği inancına getirir. Bu politik darlık ve çaresizlik, bireydeki politik oportünizmi artıracak, aile ve aşiret bağlarına daha fazla sarılmaya götürecektir.

Aşiretçi ve mezhepsel sosyal yaşam ve düşüncenin etkisi altında olan bireyin özelliklerini daha da derinleştirirsek; geri, dar, ilkel ve plansız yaşam, bireyi plansız ve dağınık yapar. Çünkü, onun bütün planları günlük ve kısa süreli yaşamını sürdürmeye yöneliktir. Aile ve aşiret otoritesine bağlılığı geleneklere dayanan mekanik bir bağlılıktır. Otoriteyi aşmak, onun için manevi bir sorundur. Bu nedenle gerçek yaşamda otoriteye boyun eğer. Kendini ezen otoriteyi aşmaya siyasal bilinçle yaklaşamaz. Otoriteye tepki duyar. Ama örgütlü bir direniş içinde olamaz. Bu durumu çabuk yenilgiyi kabul etmeye ve teslimiyete götürür. Tepkiciliği onu ayaklanmacı yapar. İlk başarıda zafer sarhoşluğu içinde olur, ama işlerdeki küçük bir terslik mağlubiyeti kabul etmesine yol açar. Sınıf ve ulus bağı ve kini tanımadığından ve komşularıyla sürekli yaşadığı çelişkiler nedeniyle kincidir. Bu durum onu komplocu yapar. Sorunları aile gücüyle çözer. Bu da onu korkunç bireyci yapar. Sorunları çözmede aldığı kıstas aile çıkarları ve kendi dar mantığıdır. Entellektüel yaşamı aşiret hikayeleri ve günlük üretim faaliyeti ile komşularıyla çelişkileridir. Bu da onu sohbetçi, dağınık ve dedikoducu yapar. Geneli göremez. Parça ile uğraşır. Aile ve aşiret çıkarları konusunda bağnaz ve kıskançtır. Planlı-programlı bir hareketten yoksun olduğundan ve aile çıkarlarını temel aldığından uzlaşıcıdır. Biçime aldanır. Bu da onu çabuk yılgınlığa, teslimiyete, komploculuğa ve düşmana hizmet etmeye götürebilmektedir. Kürt halk direnmelerinde görülen savaşçılık ve halk kahramanlıklarının yanısıra umutsuzluk, kaçkınlık, yılgınlık ve ihanet ile komploculuk örnekleri bol bol gözlemlenebilmektedir.

Türk sömürgeciliği bu kadar zaaf taşıyan aile birimlerini sömürü mekanizmasına bağlamış, sosyal ve kültürel asimilasyona almış ve özel savaşın bir alanı haline getirmiştir.

Ailecilik, Ulusal Kurtuluş Saflarına Nasıl Yansıyor

Ulusal kurtuluş örgütlenmesi, ulusal kurtuluşçu parti öncülüğünde ulusal kurtuluş cephesidir. Bu örgütlenmenin dayanağı hain ve işbirlikçi bir konum kazanan Kürt hakim sınıfları ve onların dümen suyunda, onlarla Türk sömürgeciliğinin temasından doğan küçük-burjuvazi olamazdı. Ulusal Kurtuluş örgütlenmesinin dayanacağı düşünce çağımız ulusal ve toplumsal kurtuluş düşüncesi olan bilimsel sosyalizm ve yüksek yurtseverlik bilincine, sınıf olarakta proletarya ve yoksul köylü yığınlarına, sorumlu devrimci aydınlara dayanmak zorundaydı. Halkımız için ulusal kurtuluşçu örgütlenme ve mücadele, dünya halklarının engin mücadele deneylerinin halkımızın direnişçi tarihi ve engin yurtseverliği ile kaynaştırılması demekti.

Bu örgütlenme ve mücadele her türlü birey ve yerel çıkar, düşünce, örgütlenme ve eylemini aşar, onları dıştalar, soylu ülke ve emekçi sınıf çıkarlarını temel alır. O halde, halkımız sömürgeciliğin mahkum ettiği inkarcı ve geri yerel düşünce ve çıkarları aşıp,ulusal kurtuluş bilinci ile doldukça ve ulusal kurtuluş örgütlenmesine vardıkça, bu soylu amaçlarla çelişki oluşturan ve onu zayıflatan ailesel, yerel düşünce ve çıkarları aşarak kollektif düşünce ve çıkarlara varır.

Ulusal kurtuluş düşüncesi, düşüncelerin ve çıkarların ittifakı değil, kaynaşmış çıkarların birliğidir. Böylesi bir birlik, içinde kofluğu ve dağılmayı yaşayan aileci ve aşiretsel çıkarların ittifakı olan birlik değildir. Aşiretçi ittifak birliği, aşiret egemenlerinin çıkar birliği olup, sömürgeciliğe karşı direnemez ve dayanamaz. Kürt egemenlerinin ve küçük-burjuva politikacılarının politikacılığı; uzlaşıcılığı, dayanmacılığı ve teslimiyeti doğurur. Ulusal kurtuluş politikacılığı, özgücü yadsıyan, uzlaşıcılığı doğuran bu hakim ve ara sınıf kaynaklı politikacılığı aşar, onunla zıtlık oluşturan, dıştalayan, özgüce dayanmayı temel ilke olarak alan bilinçli birlik ve mücadeledir.

Ulusal kurtuluşçuluk örgütlülük, istikrarlı birlik ve bilinç, güç ile savaş demektir. Böyle bir birlik, aşiretçi ve mezhepçi bir birliği mukayese edilmeyecek düzeyde aşar. Ulusal kurtuluşçu birlik, her türlü ailesel çıkar ve endişeleri bir yana bırakan uyumlu birliktir. Zaferi sağlayacak olanda böylesi bir birliktir. Ufku dar, düşüncesi kıt, tarikatvari, aileci çıkarları sürekli öne alan aşiretçiliğin despot ataerkil örgütlenmesinin ulusal kurtuluşçu örgütlenmeyle alakası yoktur, tam aksine onunla uzlaşmaz bir çelişki oluşturur.

Ulusal kurtuluşçuluk, ulusal kurtuluş savaşçılığı; sınıf ve ülke çıkarları gibi yüce amaçlar uğruna sorumlu, bilinçli, kollektif kahramanlık demektir. Ulusal kurtuluşçuluk, halkımızın örgütsüz kahramanlıklarının bilinçli, üst ve sistematik kahramanlık düzeyine çıkarılmasıdır. Uğruna kan dökülmeyen, milyonların emek gücü, uğraşları, kahramanlıkları ve kanlarının kollektif ürünü olan bağımsızlık ve özgürlük savaşının, içinde boyun eğmeciliği taşıyan, toplumu tüketen aile ve aşiret bireysel kahramanlıkla alakası yoktur.

Kısaca tanımını verdiğimiz ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında aileciliğin kendini nasıl gösterdiğine yine kısa olarak bakacak olursak:

Ailecilik, geri üretimin, dar çevrenin, geri düşüncenin ürünü olarak bireyde bencil,dar,köylü çıkarcılığını egemen kılar, olgulara plansal ve stratejik düzeyde bakamaz. Olgulara bütünsel olarak yaklaşamaz. Ondaki bu entellektüel sığlık,onu olguları parçalamaya ve parça parça almaya götürür. Bu ulusal kurtuluş saflarında yerel düşünceyi devam ettirmektir. Bu yerel düşünce ideolojik boşluk demektir. Aileci birey, ulusal kurtuluş saflarındaki düşünsel uyumu biçimde kavrar. Onun bu düşünsel darlığı, onu kurumlaşmış ve geleneksel olarak birey ve toplum üzerinde etkisini sürdüren burjuva ve feodal düşüncelere karşı güçsüz bırakır. Bu da onu siyasal darlığa iter, geleneksel ideolojilerle bağını koparamaz. Birey ulusal kurtuluş saflarında olduğu halde, ondaki bu düşünsel darlık, düşmanın propaganda ve siyasal faaliyetlerinden etkilenmeye ve onlar karşısında gerilemeye yolaçar. Kişideki düşünsel boşluğu düşman doldurur. Sömürgecilik, sistematik olarak bütün kurumlarıyla ideolojikve siyasal saldırılarını sürdürür, bireydeki düşünsel zaafa hitap eder. Aileci birey, bundan etkilenir, taviz verir, geriler, düşmanın saldırılarına siyasal ve düşünsel yorum getiremediğinden, geriler, çöker ve çoğu kez en soysuz davranış içine girer.

Bırakalım, ulusal kurtuluş saflarında kendini ulusal kurtuluş düşüncesi ile bütünleştirmeyenleri, gerçekten ulusal kurtuluş saflarında aydın ünvanını alan ama geri köylü zihniyetini inatla koruduğundan düşman karşısında zaafa düşen birçok bireyin bu durumu, Kürdistan'da sömürgeci dönüşüm altında oluşan "aydın" tipin köylülük düşüncesiyle ne denli bütünlük oluşturduğunu göstermektedir. Küçük-burjuva aristokratları, tam da tarif ettiğimiz konuma uygun feodalizm, sömürgecilik ve küçük-burjuva'lığı tümden temsil eden bir yapının temsilcileri olmaktadırlar.

Yerel düşünce, yurtsever politikayı, ulus ve sınıf çıkarlarını stratejik ve taktik düzeyde temsil edemez.Yurtsever politikayı, günlük davranış haline getiremez.O, politikayı ailesinden, çevresinden, aşiretinden almıştır. Ondaki politika, aile ve aşiret sınırları içinde hapsolmuştur. Doğal aşiret çelişkileri derin değildir,düşene yardım edilir,günü birlik çıkar hedeflenir, uzun süreli çıkarlar pek sözkonusu değil. Aşiret içi çelişkiler şiddetlenmesine rağmen, bu süreç yavaş olur. Bireyin, aşiretçi ortamdan edindiği politika dardır. Olgulara duygularla yaklaşır. Pratikte sınıf bakış açısına varamaz. Uzlaşıcılık ve liberalliğe düşer. Salt Kürtlük duygusuyla yaklaşır. Ağa ve aşiret bireyine aynı duygusallıkla yaklaşır. sınıf bakışını yitirdiğinden, biçimle uğraşır. Özü yitirir. Salt Kürtlük yetmemektedir. Bu saflık ve duygusal milliyetçilik onu artçı ve komplolara açık bir duruma getirir. Çünkü, birey burada kişiyi sınıf konumuna göre değerlendirme gücüne varamamakta, dil ve kıyafete aldanmakta, görünümün altında düşmanın ve aşiret egemenlerinin komploda yattığını görememektedir. Bu birey, politika da katılık ve esnekliğin sınırınıda bilemez. Bu duygusal milliyetçilik açık olarak politikada **ilkel milliyetçilik** ya da **feodal aristokrat milliyetçilik'te** ifadesini bulur. Yerel politika, ulusal kurtuluş politikacılığına vardırılamadığından, sınıf bakış açısı yitirildiğinden ve salt Kürtlük duygusu ile hareket edildiğinden düşmanın ve işbirlikçilerinin komplolarına hedef olan bir çok devrimci ve yurtsever sıralanabilir.

Aileci birey, demokrat da olamaz. Hedefimiz olan bağımsız ve demokratik bir Kürdistan'ı yaratmak, sömürgeci zoru yıkmak kadar günlük yaşamda sömürgecilik ve çağdışı feodal-aşiretçiliğin anlayış ve etkileriyle mücadeleyi gerektirir. Yurtseverlik, demokratlıkla bütünlük oluşturur. Yurtsever ve demokrat kişi her türlü aileci, yerel, mezhepçi anlayışa karşı olmak, kadınların köleleştirilmesine karşı olmak zorundadır.

DEVAM EDECEK

"Palme'nin Ölümünden SÄPO Sorumludur"

PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN, Türkiye ve Avrupa'dan çok sayıda basın mensubuyla bir dizi görüşme yaptı. Bu görüşmelerin ilki, Milliyet gazetesi muhabiri M. Ali Birand'la yapıldı. Birçok basın mensubuyla görüşen PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN, İsveç'in Dagens Nyheter gazetesi muhabiri Lars Boström ile de görüştü. Yapılan görüşme ardından, gazeteci Lars Boström, görüşme sonuçlarını gözlem-röportaj türünde yayınladı.

Dagens Nyheter gazetesinde gözlem-röportaj türünde yayınlanan yazıyı aktarıyoruz.

Lars Boström, Lübnan Bekaa Vadisinden bildiriyor:

PKK'nin herhangi bir şekilde Olof Palme cinayeti ile bir ilişkisi yoktur. Bu garantiyi örgütün lideri Abdullah Öcalan Lübnan'daki karargahından veriyor. Öcalan, suçu, SÄPO ve Türk İstihbarat Örgütü MİT'e yüklüyor.

Palme'nin ölümü Kürt halkı için de büyük bir kayıptı. Şahsen onun ölümünü duyduğumda çok üzülmüştüm, diyor Öcalan.

PKK'nin karargah ve çalışma kampı, dağlık bir bölge olan Lübnan'daki Bekaa Vadisinde bulunmaktadır. Yolun son kısmını silahlı adamların eşliğinde, dağı yürüyerek aşmamız gerekliydi.

Burada, Lübnan topraklarında PKK, gerilla eğitip sonradan Türkiye'nin güneydoğusuna "özgür bir Kürdistan" için savaşmaya yolluyor. Kamptaki koşullar ilkeldir. Çıplak taş evler ve bunların içindeki bayağı çadır yatakları, taze su dolu paslı bir su tankeri ve telefonsuz... Kullanılmış bir top, ana binanın açığındaki meydanı süslüyor. Genelin gri atmosferinde, tek renkli olan, Kürdistan özgürlük savaşımında şehit düşen PKK şehitlerinin anısına duvarlara boyanan resimler...

İsveççe bir ses

Hava gergin... Genç gerillalar -hatta bazıları gencecik delikanlılar- oturdukları gölgede modern otomatik silahları ellerinde bekliyorlar. Diğerleri ise eğitimle meşguller. Ben oradayken kampta yüz kadar kadınlı-erkekli gerilla bulunuyordu.

Hepimiz Kürdistan'a savaşmaya gideceğiz, diyor genç bir kız mükemmel almancasıyla. Aniden isveççe bir ses duyuluyor gerilla savaşçılarının arasından. Genç bir delikanlı, güzel bir isveççeyle, Stockholm'da birkaç yıl yaşadığını söylüyor. Abdullah Öcalan sivil giysili olarak karşılıyor bizi. Şüphesiz kampta kimin sözü geçtiği açıktır. Savaşçılar ona büyük bir saygı gösteriyorlar ve ondan bahsederken 'başkan' diye hitap ediyorlar.

Ben asla silah taşımam, diyor Öcalan. Ve bu sözleriyle, korumasında görevli savaşçılara, onu koruma görevinin savaşçıların bilecekleri bir iş olduğunu ima ediyor.

Olof Palme korumasız dolaşmakla büyük bir hata etmişti. Tehlikeler karşısında bu kadar duyarsız olmamalıyız. Ne Palme, ne de İsveç halkı, dayatılan bu kompoloya hazır değillerdi.

Öcalan memnuniyetle Olof Palme cinayeti üzerine konuşuyor. PKK'ye yönelik bütün suçlamaları şiddetle reddediyor ve zaman zaman Palme politikasına ne kadar dost olduğunu ve İsveç toplumuna hayranlığını belirtiyor.

Sonra PKK'ye yönelik son suçlamaları duymak istiyor. PKK'nin, Olof Palme'yi, İran'ın İsveç'ten silah alamadığından dolayı bir intikam gerekçesi olarak İran'ın verdiği bir emir üzerine öldürebileceğini duyunca, altındaki sandalyeye geriye doğru yaslanarak, elini ileri doğru savurup, bu suçlamanın ne kadar aciz olduğunu bu şekilde belirterek anlatıyor.

Bütünüyle asılsız

Bizim İran ile ne bir ilişkimiz var ve ne de herhangi bir ilişkimiz olmuştur. Suçlama bütünüyle asılsızdır, diyor.

Öcalan'a göre, Olof Palme cinayeti ve PKK izi, SÄPO içindeki bir grubun MİT ile başrolünü oynadıkları, devce bir komplonun ürünü ve sonucudur. Öcalan, çok daha önceden planlanıp kararlaştırıldığı gibi, PKK, Palme cinayetinden sorumlu tutulacaktı, diyor. SÄPO ve MİT bir vuruşta iki sinek avlayacaktılar veya Öcalan'ın kendi dilinde dediği gibi, bir taşla iki kuş vuracaktılar. Kuşlar Olof Palme ve PKK idi.

Fakat SÄPO ve MİT'in planında büyük bir yanlışlık vardı, diye belirtiyor. Onlar PKK'nin Palme cinayetini memnuniyetle üstleneceğini ve böylelikle kendi kendini karalayacağını sandılar. Öcalan'a göre, MİT ve SÄPO Palme'yi öldürmek için birçok nedene sahiptir.

Karalama

SÄPO, Palme'den kurtulmak istiyordu. Çünkü Palme İsveç'in NATO'ya girmesi önünde bir engeldi. Ve bir de onun genel radikalliği, demokrasi ve özgürlük için verdiği savaşımın bunlar tarafından benimsenmemesini de katabiliriz, diyor.

MİT'in istemi de, PKK'yi dünya kamuoyu nezdinde karalamaya yöneliktir. Aynı zamanda Öcalan'a göre, Olof Palme gibi birisi, Kürtleri destekleyici politikası ile Türk toplum yapısında hassas bir yara açtığından, bu unsuru ortadan kaldırmak bunların çıkarlarına uygundu.

Başkalarının kabahatinin bize yüklenmesi öyle tesadüfi bir şey değildir, diyor Öcalan ve SÄPO'nun yıllardır PKK'ye karşı başlattığı iftira ve karalama kampanyası dediği uğraşları bütün ayrıntıları ile anlatıyor.

Daha 1981'de SÄPO bizi terörist olarak damgalamaya çalıştı. O zaman yapamadılar, ama bu 1984'te başarıldı. Ve Palme cinayetinden 6 ay önce Aftonbladet gazetesinde PKK'nin İsveç başbakanına yönelik bir saldırı düzenleyeceğini iddia eden bir makale yazıldı. Bu makaledeki iddia, PKK'nin olacak cinayet arifesinde daha da karalanabilmesi için SÄPO tarafından dizilmiş olmalı diyor Öcalan.

Sonra da eski bir MİT ajanı olarak tanıtılan birisine götürülüyorum. PKK içinde ajan-provokatör olarak girmeye çalışan bu unsur, yakayı ele verdikten sonra özür ve af dileyip hatasını partiye açıklamış ve itirafta bulunmuştur. Bu ajan, daha önceleri, sırf PKK'yi karalamak amacıyla Hollanda ve Batı Almanya'da çeşitli terör eylemleri gerçekleştirildiğini anlatıyor.

Öcalan, bunun Palme cinayeti ile direkt bir ilgisinin bulunmadığını, ancak bunun MİT'in bu konudaki çaba ve metodlarını açıklayan iyi bir örnek ve kanıt olduğunu belirtiyor.

Öcalan, Olof Palme'nin katilinin yakalanacağına inanıyor mu?

Kesinlikle, cinayeti işlediği iddia edilen birisini yakalayacaklar. Hatta kurşun sıkan katili bile yakalamayı belki becerirler. Fakat gerçek katiller asla yakalanmayacaktır, diyor.

Söyleşi yaptığımız evin hemen karşında yüz kadar savaşçı, silah talimi için dizilmiş durumda. Hepsinin elinde iyi bakımlı modern otomatik silahlar var.

Silahlarımızı ya Türkiye'deki düşmandan ele geçiriyoruz ya da buradan satın alıyoruz, diyorlar.

(...)

Biz, cinayet hakkında düşünülebilen bütün imkan ve olasılıklar üzerinde çalışmışızdır, diyor Ragnar Edenman. R. Edenman, Palme cinayeti araştırma çalışmasında Edenman Komisyonu denilen araştırma grubunun başkanı.

R. Edenman, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Dagens Nyheter ile röportajında, bu konuda söylediği MİT ve SÄPO'nun cinayetteki rolleri üzerine ve polisin bu teoriyi nasıl karşılayıp araştırdığına ilişkin herhangi bir yorum yapmak istemiyor.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.—	$
Avusturya	18.—	s.
Belçika	60.—	bfr.
Danimarka	8.—	dkr.
Fransa	6.—	ff.
Hollanda	3.—	hfl.
İngiltere	0.80	£
İsveç	6.—	skr.
İsviçre	2.50	sfr.
Norveç	10.—	nkr.

İsveç'te Neler Oluyor?

Komiser Hans Holmer katile çoktan yol vermişti. Holmer, gerçek katili hiçbir zaman aramamıştı. Katil katili yakalar mı?

Hans Holmer'den sonra, Palme olayını araştırmakla gizliden görevlendirilen Ebbe Carlsson kimdir, tanıyalım:

Ebbe Carlsson, bildiğimiz normal bir İsveç vatandaşı sayılmaz. Bu kişi 1970'li yıllarda Adalet Bakanı tarafından informasyon sekreteri olarak atanmış. Ebbe Carlsson çok iş başarmıştır. Komünistleri tenkit etmekten başka ev bürolarını dinlemekte de ustadır. Örneğin 1970'li yıllarda, KPML(R) diye tanınan Marksist-Leninist Komünist Partisi (Devrimci) örgütünün kırmızı odasını dinliyor. Bu olayı, postahanede çalışan KPML(R)'nin bir taraftarı açığa çıkarıyor ve örgütü uyarıyor. Bunun üzerine İsveç'te Adalet Bakanına karşı bir kamuoyu oluşur. Bu olayın üzerine kara bir çarşaf çekmek için Ebbe Carlsson ve Hans Holmer görev alırlar. Aldıkları görevi başarırlar da. Yaptıkları açıklamalarla, o dönemin hükümeti olan sosyaldemokratlara rahat bir nefes aldırır, kamuoyunu ikna ederek hükümeti büyük zorluklardan kurtarırlar.

Ebbe Carlsson ve Hans Holmer çok eskiden dostturlar. Her zaman birbirlerine bilgi aktarırlar. Palme'nin ölümüyle de ilişkileri daha da güçlenir. Hans Holmer ve sosyal-demokratların ajanı olan Ebbe, yetenekli ve kurnazdır. 1976 yıllarında İsveç'te genelev olayına birçok bakanın ve İsveç ünlülerinin ismi karışmıştı. Ebbe, bu olayın üzerine kara bir çarşaf çekti. Şurası çok açıktır ki, Ebbe, hükümeti yanına aldıktan sonra işe soyunmuştur. Aynı zamanda yeri sosyal-demokratların yanında yüksek bir mertebeye çıkarılmıştı. Çok iş başaran, hükümetle çok iyi diyaloğu olan birisidir. Bugünkü —geçenlerde istifa etmek zorunda kalan— Adalet Bakanı Anna-Greta Lejon'la güçlü ilişkileri vardır. Hans Holmer, SÄPO'nun şefi olduğu dönemde, Ebbe'nin hükümetle çok iyi ilişkileri vardı. Bu yüzden Holmer, hükümetle kendisine çok güveniyordu. Ebbe, gizliden kendisini Palme'nin katilini bulmakla görevlendirir.

Homer, resmen Stockholm emniyet müdürlüğünden istifa etmesine rağmen, Ebbe Carlsson'la gizliden PKK hakkında faaliyet yürütmüştür. Tabii ki bu görevi Ebbe'ye İsveç hükümeti vermiştir.

İsveç sosyal-demokrat hükümeti, Ebbe'ye hiç tereddüt etmeden bütün isteklerine evet demiş, hatta Ebbe'nin kendisinin formüle ettiği mektup Adalet Bakanının imzasını taşımıştır. Bu belgede, Adalet Bakanı, Ebbe'yi resmi olarak tanımaktadır. Ebbe'nin taşıdığı mektupta; kendisinin politik bir gazeteci, güvenilir olduğu ve Palme'nin katilini bulmakla görevlendirildiğini yazar. Ebbe, İsveç Adalet Bakanının imzasını taşıyan mektubu cebine koyup göreve başlar.

Ebbe, PKK üzerinde araştırma yapar; bu vesileyle İngiltere'ye uçar. İngiltere'ye gitmeden önce Ebbe, zengin ve sosyal-demokrat olarak tanınan finans adamı (banker) Thomas Fischer'den iki milyon kron alır. Bundan Adalet Bakanı ve İsveç Başbakanının haberi vardır. Ayrıca Ebbe, Holmer'in eski güvenlik korumalarından P.O. Karlsson'u korumacı olarak yanına alır ve yola çıkar. İngiltere gizli muhabirleriyle görüşme yapar. İngiltere'de, İngiliz televizyon şirketi olan Yorkshir şirketiyle görüşür. Palme ölümüyle ilgili katilin bir "PKK'li" olduğu, bunun için bir filmin yapılması önerisiyle şirketle anlaşır. Ebbe, oradan Paris'e uçar. 1980'de Humeyni yönetiminde başbakanlık yapmış olan Beni Sadr ile görüşür. Beni Sadr'ın, Holmer ve Ebbe'yle ortaklaşa daha önce de görüşmeleri olmuştu. Beni Sadr, olayın Humeyni rejimi tarafından planlandığını, katilin Humeyni tarafından görevlendirildiğini açıklar. Hans Holmer ve Ebbe, bu iş böyle de olur dediler. Palme'nin ölüm kararını Humeyni verdi, fakat katil "PKK"lidir. Bunun için gerekçeler de hazır. Çünkü Palme, 1981'de İran'a resmi bir görüşme yapmış ve İran başbakanıyla görüşmüştü. Görüşmenin amacı İran-Irak savaşının sona ermesidir. Fakat savaş devam etti ve Palme de, İran'a yapılan silah satışlarını durdurdu. Bunun üzerine Humeyni ölüm kararı verdi. Tabii öldürmek için de bir PKK elemanı gerekiyordu. Bu da basitti. Ve buna uygun senaryo hazırlandı ve hemen uygulanışa geçirildi. "Humeyni, PKK'ya silah ve para yardımı yaptı" diye, İsveç'te Haziran'dan bu yana basın kıyamet kopardı. Bu işin jurnalini sağcı bir gazete olan Expressen yaptı.

Beni Sadr'ın söyledikleri Holmer ve Ebbe'nin teorisine yakın gelir. Bu nedenle, PKK işini de bu iki bey değerlendirir. Ebbe, ülke dışı gezilerinde Beni Sadr dışında birçok terör uzmanıyla da görüşür. Ebbe, gezilerinden döndüğü sırada, yani İsveç'e girişinde 36 yaşındaki koruyucusu P.O. Karlsson'un arabası içinde, İsveç'te yasak olan bir modern dinleme cihazı Helsinbourg gümrüğünde yakalanır. Yakalanan alet yasadışı bir alet olduğundan dolayı İsveç'i yerinden oynattı. İşin ilginç yanı gümrükte yakalanmadır. Ebbe Carlsson'un koruyucusu olan P. O. Karlsson, SÄPO'ya ait bir polistir. SÄPO bu kişinin ve Ebbe'nin kim olduğunu biliyordur. Gümrükte zorluk görmemesi için Ebbe'nin koruyucusu cebindeki mektubu gösterir. Ne yazıkki, SÄPO şefinin imzasını taşıyan mektubun Helsinbourg gümrüğünde bir özelliği kalmıyor. Ve olay bütün yönleriyle açığa çıkıyor.

SÄPO'nun kendi içinde çelişkileri var ve bu olayın iç çekişmeden dolayı ortaya çıkarıldığı belirtiliyor. SÄPO'nun bir bölümü PKK'yi "terörist" olarak görmüyor. Tam tersine PKK'yi ulusal kurtuluşçu bir örgüt olarak görmektedir. Bu kesimin bu konuda televizyonda açıklamaları bile oldu. SÄPO'nun terörist masa şefi Christen Hense'nin Mayıs 1987 günü, bu yönlü açıklamaları da oldu.

Karlsson'un yakalanmasıyla SÄPO merkezi Stockholm devreye giriyor ve resmi bir dille gümrük memurlarını tehdit ediyor; isimleri ve doğum tarihleriyle kayda geçiriyor. Helsinbourg Gümrük Basın Sözcüsü Leif Alfredsson, 10 Haziran 1988 tarihinde Arbeitet gazetesine konuya ilişkin şu açıklamayı yapıyor: *"SÄPO'nun başkanları da Helsinbourg gümrük müdürüne telefon ederek bu işin devlet emniyeti açısından önemli olduğunu ve açıklanmaması için ricada bulunuyor."*

"Hans Holmer, İsveç'i 1933'te Alman Hitlerinin Millet Meclisi'ni yakmasına benzetmiş, sosyal nasyonalistler kılıfına girerek demokrasiyi dövüyor." (Afton Blad)

Malmö/İsveç'ten
M. Taş

İSVEÇ'TE BİR SENARYO DAHA

İsveç'te yeni bir senaryo daha. İşinde başarılı olamayan Hans Holmer'den sonra yeni bir senaryo ve yeni bir oyuncu hazırlandı. Senaryonun konusu belli: PKK. Oyuncusu, Ebbe Carlsson. Konuya girmeden önce yeni oyuncuyu gazeteci meslektaşlarının dilinden tanıyalım:

"Ebbe Carlsson, bizimle çalışırken, kriminal gazeteciliğe büyük bir merakı vardı. Gazeteci arkadaşlar arasındaki konuşmaları ve politik düşünceleri not alır ve daha sonraları şefe ispiyon ederdi. Bunu açığa çıkardığımızda ise Götebourg'u bırakıp kaçtı. Kişiliği ise polis ve polisiye maceraları seven tipteydi. Polis arabasıyla gece boyu dolaşırdı ve bundan çok zevk alan bir hastaydı."

Ebbe, büyük kapitalist Tom Fischer'den iki milyon kron almıştı. Fischer, bu parayı Ebbe'ye niçin verdi? Perde arkasında neler ve hangi oyuncular var? Ebbe, İsveç Adalet Bakanı tarafından özel dedektif olarak görevlendiriliyor. Bunun için özel bir araştırma bürosu kuruluyor. Büronun işlevi Palme olayının PKK'ye yüklenmesidir. Bütün bunlar kamuoyundan ve başsavcıdan habersiz yapılıyor. Hans Holmer'in eski, Ebbe Carlsson'un yeni korucusu gümrükte özel dinleme cihazlarıyla yakalanınca olay meydana çıkıyor. Bu olaylar içerisinden çıkamayan Anna-Greta Lejon istifa etmek zorunda kalıyor.

Burada oynanmak istenen ve açığa çıkan oyunlar, bizim için oldukça ciddi. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncü gücü PKK'ye yönelik oynanan ilk oyunlar tutmadı. Bu oyun tutmayınca Ebbe Carlsson devreye girdi ve Irak faşist rejimi ile Beni Sadr'ın desteğiyle olayı yeniden gündemleştirerek PKK'ye yüklemeye çalıştı. Ama Ebbe Carlsson; Fischer'den, faşist Türk cuntasından ve PKK'yi kendisi için tehlikeli gören Irak rejiminden bu iş için ne kadar para aldı? Bunu Ebbe'ye sormak lazım.

Ama şunu unutmamak lazım: PKK halktır. Oynanan oyunlara karşı direnmesini bilecektir. Kürdistanlı yurtseverler bu tür oyunları da boşa çıkaracaktır.

İsveç'ten bir yurtsever

İsveçteki Bazı Gelişmeler

Yazımın amacı Kürdistan devriminin özellikleri, yaratacağı gelişmeleri anlatmak değil, aksine bu gelişmelerden rahatsız olan emperyalistlerin, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı olan tavır ve sergiledikleri oyunları siz yurtseverler ve devrimcilere aktarmaktır. Emperyalizmin özel savaş yöntemlerini Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı uygulayan ülkelerden biri de İsveç'tir. Bu konuda yaşanan İsveç alanına özgü son gelişmeleri özet şeklinde aktarmaya çalışacağım.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı ilk komplolar sözümona "hümanist", "Kürt dostu" ve "demokratik" olduğunu iddia eden İsveç'te sergilenir. İsveç emperyalizminin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı tavır ve komploları 1984'ten itibaren değil, partileşme aşamasına geçildiği 1978-79 yıllarında başlar ve daha sonraları hız kazanır. 1984 yılında namuslu birinin ihanetçi birisini cezalandırması olayı, resmi komplolarda kulanılmanın esas "koz"u olur. PKK'ye karşı asıl teşhir ve tecrit girişimleri 15 Ağustos atılımından sonra ağırlıklı olarak sürdürüldü. TC ile yüksek düzeyde ilişkilere giren İsveç, yapılacak yatırımlara karşılık, yurtseverlere yönelik baskılara devam edileceği teminatını verir. Böylece SÄPO ve MIT işbirliği daha da sıklaşır.

SÄPO, işbirlikçilerinin de yardımıyla 1984 Eylül'ünde 12 Kürt yurtseverini üç aylık sürede hücrelerde tutar. Bu süre boyunca yurtseverlere; kendilerine yardımcı olurlarsa refah içinde bir yaşam sunulacağı gibi tekliflerde bulunarak, faşist TC polisinkinden hiçbir farklılık arzetmeyen iğrençliklerde bulunur. İğrenç teklifleri reddeden 9 yurtsever belediye sınırlarına hapsedildi ve imzaya tabi tutuldular. Bu haksız uygulamaları kabul etmeyen, protestolarını sürdüren yurtseverler göstermelik mahkemelere çıkarılarak, daha önceden verilen hapis cezalarına çarptırıldılar.

Devlet ve polisin gözünde, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ve onun öncüsü PKK'ye düşman olmamaktan başka bir suçu olmayanların hepsi ama hepsi de birer PKK üyesidir. Yurtseverler, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve onun öncüsüne düşman olmaları için sürekli baskılara maruz bırakıldılar. Nasıl ki, Kürdistan'da PKK'ye düşman olmamak kitlelerin hapis cezalarına çarptırılmaları ve işkencelere tabi tutulmaları için yeterli neden veya suç sayılıyor ise, burada da takip etmek, telefonları dinlemek için yeterli neden sayılıyor. Görüldüğü gibi bu mantık, TC mantığının aynısı. Bir örnek vermek istiyorum: Göçmenler Bakanı Georg Andersson 24.5.1988 tarihli açıklamasında: "Adı geçen kişilerden hiçbirinin PKK hakkındaki tutumlarının değiştiğini gösteren hiçbir şey yoktur. Bu nedenle cezalarının devamına karar verilmiştir" demekteydi.

Komplo ve saldırılar bununla da sınırlı değil. Emperyalizm doğası gereği çıkarlarını tehdit eden, yolları üzerinde ne varsa yok etmeye çalışır ve bunda çokca başarı elde eder de. Palme birçok yönü ile onların çıkarlarını tehdit ediyordu. Palme, birçok kez SÄPO'nun etkinliklerinden rahatsız olduğunu bile dile getirmişti ve sorunu gündeme getiriyordu. Bu yönüyle de göze batan Palme'nin ortadan kaldırılması gerekiyordu. Ama bunun senaryosu iyi hazırlanmalı, mümkün olduğu kadar bir taşla birkaç kuş vurulmalıydı. Elbette rastgele kuşlar değil, çıkarlarını en çok tehdit edenler olmalı, bu kuşlar.

Bu kim olabilir? Ortadoğu'da kendileri için tehlike arzeden Kürdistan devriminin öncüsü ve bölge halklarının yol göstericisi PKK seçilir. Bunun için emperyalistler, sömürgeciler gizli polisleri vasıtasıyla kolları hemen sıvarlar.

SÄPO, 1985 yazında yandaşları gazeteler aracılığıyla, PKK'nin Palme'yi tehdit ettiğine ilişkin komplonun ilk sahnesi için propagandalara girişir. Ellerinde yeterli nedenleri(!) de vardır: PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN'ın iltica talebi geri çevrilmiş, İsveç PKK'yi "terörist" ilan etmiştir. Palme'nin öldürülmesi için bunlardan daha iyi sebepler olur mu?

28 Şubat 1986'da gece yarısına doğru Olof Palme öldürülür. Senaryolarının ikinci sahneleri de başarı ile oynandı. Sıra sonuç perdesindedir.

Olay sırasında bir kayak merkezinde tatilde olan Stockholm eyaleti polis şefi Hans Holmer, olayı ertesi sabah görevlilerden duyar. Daha işe başlamadan katilin kim olduğundan emindir(!) bile: "PKK!"

Tüm yıl boyunca Kürt yurtseverleri üzerindeki her türlü baskılara aralıksız devam edilir. Nihayet, otuzbin sayfalık bir arşive sahip olunur. Alfa operasyonları düzenlenir. 1987'nin Ocak ayında Kürt yurtseverleri kelepçelenerek polis binasına getirilir. Tüm dünya basını toplantıya çağırılır. TV özel yayına başlar. Palme'nin katilleri yakalanmıştır. Basın salonuna, basın mensuplarının şaşkın bakışları arasında Holmer ile savcılar girer. Savcı Claes Zeime ve Hans Holmer'in zıtlaşmaları basın toplantısında da ortaya çıkar. Yurtseverler daha sonra serbest bırakılır.

Sonraki dönemde Hans Holmer görevinden alınır. Çabaları fiyaskoyla sonuçlanmış olsa da, görevini başarı(!) ile yerine getirdiğinden, emperyalistler ona Birleşmiş Milletler'de Narkotik Danışmanlığı görevini verir.

Bu fiyaskodan sonra, gerek hükümette ve gerekse polis içinde değişikliklere gidilir. Adelet Bakanlığı'na Anna-Greta Lejon getirilir. Bu bayan işine başlar başlamaz, kendisine epeyden beri dost olan yayımcı Ebbe Karlson'a, Hans Holmer'in "esas iz"ini takip etmesi için gizlice görev verir. Yanına SÄPO'nun iki adamı verilir. Holmer'in araştırmayı yürüttüğü dönemde koruyucusu olan bir polis de onun koruyuculuğuna verilir. Fischer adındaki kapitalist birisi de 2 Milyon Kron ile finansını gerçekleştirir. Bir kez daha asıl araştırma grubunun haberi olmadan yurtseverler takip edilir, telefonları dinlenir. Araştırmaların değerlendirilmesi için gizlice tahsis edilmiş on odalı bir ev de kendilerine verilir. Çalışmalar, İsveç içinde yürütülmekle kalınmaz. Beni Sadr ile görüşmek için Fransalara gidilir. Alman polisi ile birlikte, Almanya'daki Kürt yurtseverleri takip edilir, evleri teknik cihazlarla dinlenilir.

Ebbe Karlsson aynı zamanda Hans Holmer ile de arkadaştır. Holmer araştırmalarını yürüttüğü dönemlerde, bu kişinin evinde kalıyordu. Bu son olay ortaya çıktığında Adelet Bakanı olayı örtbas etmek istedi. Fakat sonunda istifa etmek zorunda kaldı. Ama o da diğerleri gibi ödüllendirildi. Seçimlerden sonra daha önemli bir bakanlık için kendisine söz verildi.

Bu sırada önce Hans Holmer'in daha sonra da Ebbe Karlsson'un koruyucusu Helsinborg gümrüğünde, bir karavan dolusu son derece yeni dinleme aletleri ile yakalandı. Nerede kullanılacağına ilişkin iki görüş vardır. Birincisi; Kürt yurtseverlerini dinlemek için. İkincisi de; bu grubun SÄPO içindeki bir başka grubu ve kişileri dinlemek için. Çünkü, son dönemlerde polis içerisinde zıtlaşmaların olduğu artık resmen ortaya çıkmıştır.

Emperyalizm bu yönlü komplo ve oyunlar geliştirirken, halk ve devrim düşmanları da boş durmadılar. Elbette, bunlara boşuna kucak açılmış değil, polis gözetiminde ve denetiminde boşa kafa kafaya vermiyorlar.

Bu yazdıklarım yapılanların veya yapılmak istenenlerin bir bölümü.

Bizim yapacağımız da şu olacaktır: Yepyeni bir ülke yaratmak ve insanca yaşamak için mücadele etmek.

İsveç'ten bir yurtsever

Kürt Gençleri, Türk Ordusuna Askerlik Yapmayın

Çok güzel bir Kürt atasözü vardır: ''Kafanı yastığa koyup düşün''. İşte bu söz günümüzde özellikle de biz Kürt gençleri için geçerlidir.

Günümüzde Kürdistan'da partimiz PKK önderliğinde yükselen bir savaş gerçekliği varken ve Halk Kurtuluş Ordumuz'un intikam kurşunları her gün faşist Türk sömürgecilerinin beyninde patlarken ve Türk ordusu dağılmayla karşı karşıyayken; gerek Türk ordusunda halen askerlik yapmakta olan ve gerekse Türk ordusuna askerlik görevi (!) için gidecek olan her Kürt gencinin kendisine sorması gerekir: Ben niçin Türk devletine askerlik yapıyorum? Bu katiller ordusunda benim işim ne? Ben Türk askerinin elbiselerini üzerimde taşırken, Türk askerleri Kürdistan'da her gün masum insanlarımızı kadın, çocuk, yaşlı-genç demeden katlederlerken, ben de bu katliama ortak olmuyor muyum? Benim de ellerim, katledilen bu masum insanların kanına bulanmıyor mu?

Aklı başında her Kürt gencinin bu sorulara ''hayır'' diyebileceğini, ''ben bu katiller ordusunda askerken, yapılan katliamlara ortak olmuyorum'' diyebileceğini sanmıyorum. O halde sormak gerekir: Madem durum bu kadar açık, madem bu katiller ordusu hergün insanlarımızı katlediyor, halkımızın en yiğit evlatlarını işkenceden geçiriyor; biz Kürt gençleri niçin Türk ordusuna askerlik yapıyoruz?

İsmi üzerinde, Türk ordusu; Kürt ordusu değil. O halde Kürtlerin Türk ordusunda işi ne? Haydi diyelim bugüne kadar bir Kürt ordusu yoktu. Türkler ülkemizi işgal etmişler. Sömürgeci politikalarla bizi aldatıp askere alıyorlar, bizi Türk sayıyorlar. Dolayısıyla Türk saydıkları Kürdü Türk ordusuna alıyorlar. Ama artık Kürdün Türk olmadığını bilmeyen kalmadı. Artık düşman bile itiraf ediyor. Bu yalanlarından vazgeçiyor. Kürdün Türk olmadığını söylüyor. Diğer yandan bizi güneş gibi aydınlatan, düşmanın mezarımızın başına diktiği taşları söküp atan, bütün düşman politikalarını boşa çıkaran, bize gerçeği söyleyen, gerçek yolu gösteren PKK gibi bir partimiz var. Bugüne kadar katledilmiş insanlarımızın intikamını alan ARGK gibi bir ordumuz var. Peki halkımızın öz ordusu, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu dururken, katiller ordusu olan Türk ordusunda işimiz ne?

(...)

Kürt insanı, özellikle de Kürt gençleri sömürgeci-faşist orduya hizmete (!) giderken, aslında egemen güçlerin ve onların işbirlikçilerinin kafalarımıza yerleştirdikleri ''askerlik yapmak; vatanı korumak, namusumuzu, dinimizi, ailemizi korumak demektir'' (!) laflarının gerçek anlamını düşünmeleri, araştırmaları ve kavramaları gerekir. Ve, aslında vatanı korumaktan, Türk vatanını korumayı kastettiklerini anlamaları gerek. Yine hergün Kürdistan'da insanlarımızı katleden bu sömürgeci-faşist ordunun sapıkları, her gün analarımızın, bacılarımızın ırzına geçerken, bunun ne şekilde namus korumak (!) olduğunu görmeleri, anlamaları gerekir. Biliniyor ki, Türk ordusunda askerlik yapan Kürtler Türkiye'de (batıda) konumlandırılıyor. Yani Türk sınırlarını Yunan'a, Bulgar'a karşı koruyorlar. Diğer taraftan da kendi sınırlarını Kürtlere korutan Türk devleti, ordusundaki Türklerle, Lazlarla Kürdistan'da insanlarımızı katlediyor, işkenceden geçiriyor, ailelerini sürgün ettiriyor. Askerlik yapmakla ailenin korunmadığı, camiler, okullar karakola çevrilmişken dinin korunmadığı, bilakis ailelerin sürgün ettirilmesine Türk ordusunda askerlik yapanların kendi elleriyle yardımcı oldukları bir gerçektir.

Açıktır ki, Kürtler batıda Türkiye'nin sınırlarını korumasalar, Türk ordusu hiç de Kürdistan'da yaptığı katliamı, baskıyı kolay kolay yapamaz. Kürt unsurların Türk ordusundaki payı küçümsenmemelidir. Ve yine unutulmamalıdır ki, faşist generaller çetesi yönetime el koymadan önce, Kürt gençlerini önemli oranda askere almayı dondurmuştu. Çünkü Kürtlerin ordu içerisindeki sayısı artarsa, darbe yaptıklarında başlarını ağrıtabilirlerdi. Görülüyor ki, eğer Kürtler Türk vatanını koruyacaklarına Kürt vatanını korusalar, Türk devletinin yıkılması, özgür ve bağımsız bir Kürdistan'ın kurulması işi çok daha kolay olacaktır. Çünkü Türk devleti bir yandan ordusunda görev yapan Kürtlerden boşalan yeri doldurmak için çok sayıda Türkü askere alacak, seferberlik ilan edecek; bu da Türk halkı içerisinde devlete karşı olan hoşnutsuzluğu arttıracak, diğer yandan da kendi ülkelerini koruyan Kürtlerin ülkesinde de istediği baskı ve katliamı yapamayacaktır.

Aslında Kürt insanlarına, gençlerine Türk ordusunun ülkemizde işlediği suçları, yaptığı katliamları sıralamanın belki de büyük bir yararı yoktur. Çünkü 1920-40 arası dönemde Kuzey-Batı Kürdistan'ı baştan başa katliamdan geçiren Türk ordusunun bu vahşetinden nasibini almayan aile, bir avuç işbirlikçi-hain aşiret ve aile dışında hemen hemen yoktur. Son olarak Kürdistan'ın direniş kalesi Dersim'i katliamdan geçiren, gebe kadınlarımızın karınlarını yarıp çocukları süngülerle çıkaran, kadın-erkek, yaşlı-genç demeden insanlarımızı vahşice katleden Türk ordusunun katliamcı yapısını bilmeyenimiz yoktur.

Sorun, biz bu katiller ordusuna askerlik yaparken tüm bu katliamları unutmamamız, bu gerçekleri akıllardan çıkarmamamız gerektiği sorunudur. Ve tüm bu gerçekleri unutup, Türk devletine askere giden, bu katiller ordusunun elbiselerini giyen kişinin, katilden bir farkının kalmadığını bilmesi gerekir. Türk sınırlarını korumakla, Kürdistan'da katliam yapan ordunun arkasını sağlama aldığı gerçeğini görmesi gerekir.

Eğer katiller ordusunda askerlik yapıp katil olmak istemiyorsak, yerimizi, hergün katiller ordusundan yaptığı katliamların hesabını soran ARGK saflarında almamız gerekir, almalıyız.

Bu katliamcı ordudan Koçgiri'de, Genç-Palu-Hani'de, Ağrı'da, Dersim'de katlettiği kadın-erkek, yaşlı-genç ve bebelerimizin intikamını alan, hergün, katliamcı ordudan, yaptığı katliamların hesabını soran, halkımızın özgücü, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu dururken, halen Türk ordusuna askerlik yapmanın insan haysiyet ve onuruyla hiçbir şekilde bağdaşmadığını, bizi insanlıktan çıkarıp katiller haline getiren bir durum olduğu gerçeğini kavramalı, ARGK içinde yerimizi almalıyız. Şerefli, namuslu, haysiyetli her Kürt insanı, genci ARGK'de yerini almalıdır.

— Türk ordusuna askerlik yapmakla, ülkemiz Kürdistan'ın kurtuluşunu kendi ellerimizle geciktirdiğimizi kavrayalım.

— Türk sınırlarını korumak, Kürt gençlerinin görevi olamaz.

— Halkımızın öz ordusu ARGK, eninde sonunda katliamcı Türk ordusunu ülkemizden kovacaktır.

— Bağımsızlık ve özgürlük, ARGK'de yerimizi almakla, ARGK'yi maddi ve manevi desteklemekle mümkündür.

Bir Kürt Genci
B. Azadî

Türk Şirketlerini Generaller Grubu Yönetiyor

Yıllardır halkımızın başına musallat olan faşist generaller güruhu, ülkede faşizmi adım adım kurumlaştırırken, askeri uygulamalarını ve faşizan baskılarını yurt dışına da yaymaya çalışmaktadırlar.

İşçi kitlelerinin yoğun olarak çalıştıkları Türk şirketleri, son zamanlarda birer askeri kamp haline getirildi. Öyle ki, halkımızın sırtından vurdukları talan ve soygunlarla milyarlar edinen faşist generaller, çoğunlukla emekliye ayrıldıktan sonra hemen birer şirkete ortak olmaktadırlar. ''Kamp veya şantiye şefi'' olarak tanınan bu vurguncular, TC'nin işçi sınıfı arasına taktıkları MİT elemanlarıdır. Hatırlanacağı gibi Kürdistan'da başlatılan yurt dışı sürgünleri, bu kez dışarıdaki birikim ile telaşa kapılan sömürgeciler, kendi akıllarınca önlem almaya çalışmaktadırlar.

Şirket girişlerine kurulan askeri tip nizamiyelerde, giriş-çıkışlarda ikâmeler kontrol edilmekte, gelen yabancıların isim kayıtları yapılmaktadır. Gündüz işçiler işe gittikten sonra, dolaplar ve koğuşlar teftiş edilmektedir. Bu teftişlerde siyasi yayın ve kasetler aranmaktadır. Yer yer işçiler işten kovulmakla tehdit edilmektedir. ''Şirketimize dışardan bölücü yayınlar sokulmaktadır. Bunlara alet olmayın'' denilmekte. Her koğuşa birer ajan sokulmuştur. Konuşulan en ufak bir şey hemen şirket yöneticilerine iletilmektedir. Cuma günleri, işçiler şehir mekezinde veya herhangi bir yerde biraraya gelmesinler diye, mecburi çalışma yasası ve mesai uygulanmaktadır. Böylece siyasi faaliyetler kısıtlanmaya çalışılmaktadır.

Diğer bir şey; kutlama günlerini (15 Ağustos, Newroz, Parti kuruluş yıldönümü vs.) takip eden iki hafta boyunca işçiler gecelere katılmasın diye kamptan dışarı çıkması yasaklanıyor.

Tüm bu engellemelere rağmen, yurtseverler, bu uygulamalara tepki göstermektedirler. Baskıları dinlememektedirler. Ulusal kurtuluş mücadelemize gereken destek sunulmakta ve sempati gittikçe artmaktadır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında nasıl ki, TC'nin oyunları boşa çıkarılmış ise, işçi arkadaşlarımızın da bu tür oyunlara önceden hazırlıklı olmaları, ciddi önlemler almalarını belirtmek istiyorum.

— Kahrolsun Sömürgeci Türk Devleti!
— Yaşasın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi!

25.5.1988
Refik

Bu Haberi Halkıma İletmede Görev ve Sorumluluk Duydum

Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin etkisi günbegün halk kitleleri üzerinde etkisini gösteriyor. Başta ülke zemininde olmakla beraber, Avrupa'da bulunan yurtsever kitlelerimizi de etkilemiş. Biz burada bulunan yurtseverler görevimizi iyi kavramalıyız. Başta ülkeyle ilişkilerimizi yoğunlaştırarak, doğru bilgi almak ve oradan da halkımıza iletmeliyiz. '88 Atılımı, bizi bu yönlü pratiğe davet ediyor. Ben bir yurtsever olarak kaldığım yörede olup bitenleri, gerçekleri sürekli araştırıyorum. Bu haberi halkıma da iletmek görev ve sorumluluğunu duydum. Bu nedenle Berxwedan'a yazmayı doğru buldum.

TC sömürgeciliği sürekli gerçekleri gizliyor. Örneğin; 9.6.88 tarihinde Mardin yöresinde düşürülen iki helikopterin arıza sonucu düştüğünü söyledi. Ben şahsen inanmadım. Bizzat ülkeye telefon ettim ve gerçeği öğrendim. Helikopterler, Kürdistan gerillaları tarafından düşürülmüştür. Çatışmada gerillalar kayıp vermemiştir. TC, bunu gizledi, ama orada yaşayan yurtseverlerden bu gerçeği gizleyemezler. Çatışmada inisiyatif tümüyle Kürdistan gerillalarının eline geçiyor ve başarı elde ediyorlar.

Mevcut durumda aldığım bilgilere göre, sömürgeci Türk devleti her gün baskınlar düzenliyor, yoksul ve günahsız insanları tutukluyor, her türlü işkenceye rağmen bir sonuç elde edemiyor. Çıkmazda olan rejimin sonu ve yeri tarihin çöp sepetidir.

— Kahrolsun Sömürgeci Türk Devleti!
— Yaşasın Öncü Güçlerimiz PKK-ERNK-ARGK!
— Bîji Serok Apo!

İngolstadt'tan bir ERNK taraftarı

Değerli Yoldaşlar!

Sizleri ve mücadelenizi coşkuyla selamlarım

Kürdistan halkının sömürgecilerden çektikleri işkenceleri, baskıları tahmin ediyorsunuzdur. Bizlerde geçmişte onların haksızlıklarına uğradık. Kurtuluşu Batıya kaçışta bulduk. Binlerce insan, baktıki kaçış çözüm değil. Buralarda, yani Batı'da yine baskıya, zulme bizler, Kürdistan'dan gelen yurtsever aileler maruz kaldık. Bizler zaten hiçbir şeyi unutmamıştık. Geçmişi, yani kardeşlerimin, yoldaşlarımın zindanlardaki, dağlardaki yaşamlarını bir an olsun bile kafamdan silip atamadım. Gülmek değil, hafif gülümsersem bile kendimi suçluyordum. Ben bu kadar çabuk mu unuttum geçmişi diyordum ve kendimi lanetliyordum. İsanların gülümsemeyi bile kendilerine çok görmeleri ne kadar acı. Anlatacağım şu ki, bizim gülümsememizi bir kenara bırakalım. Yapılan baskı ve zulüm karşısında bebelerimizde gülmeyi bilmiyorlardı. Çünkü, gülen yüzler yoktu. Herkes sömürgecilerden iyi kötü payını almıştı. Birgün gülümsediğimi gören oğlumun (daha ilkokula gitmemiş) haykırarak, Yaşasın! Yaşasın Annem güldü, Annem güldü deyişini hiç unutmam.

Ağlamanın, gülmenin mücadelemize çare olmadığını çok iyi biliyorum. Ben bir yurtsever olarak yetkililere sesleniyorum. Binlerce yurtsever insanımız mücadeleye katılacak anı bekliyor. Mücadelemiz kutsal, kutsal olduğu kadar da zor. Düşman sizi değil, siz taktiklerinizle düşmanı şaşırtarak çılgına çevirmelisiniz. Büyük kentlerde özellikle ....'da potansiyelimiz oldukça büyük, yön verilmeli.

İkinci bir husus ise, Zindanlarda yatıpta çıkan arkadaşlara sahip çıkmalıyız. Kişiliğinden taviz vermeyip, onuruyla yaşayan ve sonradan tahliye olan yoldaşları yalnız bırakmamalıyız.

Kürt solu, Kürtler, Kürdistan'ın bağımsızlığı sözcükleri değil Türk aydınlarını, Türk demokratlarını, Türk solunu dahi ürkütüyor. Belki garip bir durum, ama gerçek bu... Öyle ise batı'ya kaymış yurtseverlerimizi örgütleyeceğimiz gibi; Türk aydınlarına ve demokratlarına'da mücadelemizi anlatmalı ve aydınlatmalıyız. Anlatacak çok şey var. Benim anlatabildiğim bu kadar. Siz yoldaşlarıma yardımcı olabildimse ne mutlu bana.

Hepinize candan sevgiler-selamlar.

Bir yurtsever

9 Şubat Eylemi ve Gerçek Direnişçilerle, Teslimiyetçiler

Diyarbakır cezaevinin son durumunu irdeleyebilmek için cezaevinin geçmişini kaba hatlarıyla da olsa bilmek lazım. 1980'lerden sonra PKK'li savaş tutsaklarının yaşamına dayatılan vahşet, teslimiyet ve ihanete karşı 1981 direnişi; teslimiyetin son bulması, itirafların mahkum edilmesi için 1984 Temmuz-Eylül direnişi, 9 Şubat 1988'in bir mirası olarak, politik bir zafere dönüştürmek kararlılığının somut ifadesini teşkil etmeketedir.

1981-84 direnişleri, onlarca önderin şehit düşmesi, yüzlerce kadronun sakat kalması, yine 20'ye yakın kadronun çeşitli eylem türlerinde şehit düşmesi bedelinde gerçekleşmiştir. Tutsak kitlesinin fiziki olarak büyük bir yıpranma sürecine sebep olmasına rağmen, PKK'li tutsakların direnme ve teslimiyet konusunda, devrim ve ihanet ikileminde engin deney ve bilince kavuşmalarına yol açmıştı. İşte bu şartlarda bir 9 Şubat zafer direnişine, cezaevinde insiyatifi ele geçirme atılımına ihtiyaç duyulmaktaydı.

(...)

Daha evvel hazırlanan program —süresiz açlık grevi eylem kararı—, Dev-Sol davası tutsaklarına sunuldu. Dev-Sol'lu tutsakların katılımıyla ortak bir platform yaratmak amacıyla, diğer siyasi grupçuklara da eylem kararı iletildi. Ve onların da eyleme katılmaları istendi.

TİKKO'nun, eylemin önderi PKK olması nedeniyle ayrı eylem yapma önerisi ve girişimi (siz bunu eylem provokasyonu olarak anlayın) fiyaskoyla sonuçlanınca, çaresiz PKK'nin program ve taleplerine uymak zorunda kaldı.

Nihayet 9 Şubat 1988 günü dilekçelerle, başta Kürt dili üzerindeki baskıların kaldırılması, siyasi temsilcilik, haberleşmenin genişletilmesi ve tusakların insani yaşam koşullarının düzeltilmesini talep eden istemler yazılarak Şubat açlık grevi eylemi fiili olarak başlatılmış oldu.

Direnişin başlamasıyla beraber, planlanan program doğrultusunda sürekli olarak tutsak yakınlarının katılımı çağrıları yapılmış; eylemin kitleye, halka mal olması, eyleme halkın katılması propagandası yapılmış ve beklenen katılım ilk üç günden sonra hızlanmıştı. Ortada PKK'li tutsakların dillerine sahip çıkmaları gibi politik bir sınav sözkonusuydu. Bu eylemle, politik arenaya Kürt dili kendisini dayatmış oluyordu. Eylemin beşinci gününden sonra binleri bulan tutuklu yakınlarının yürüyüşü ve açlık grevi eylemi (başta kadınların eylemi), TC yöneticilerini telaşlandırdı ve pazarlıklara oturmaya başladılar. Fakat tavizlerle oluşturulacak pazarlıkların geçersiz, kalıcı olmayan bir yol olduğunu bilen tutsak temsilcileri tavize yanaşmadılar. Direniş dışarıda daha da boyutlanırken, cezaevi içinde de disiplinli bir şekilde devam etmekteydi. Eyleme, iki milletvekilinin, İstanbul'dan gelen TAYAD'lıların, Dicle Üniversitesi öğrencilerinin, Batman Petrol İşçilerinin, Diyarbakır Yol-İş Sendikası ve Diyarbakır halkı ve esnafının katılım ve destekleri, TC'yi iyice ürkütmüş, olası ölümlerden halkın fiili direnişle cevap vereceği korkusu onu köşeye kıstırmış; halkın diline, evlatlarına, mücadelesine sahip çıktığını göstermiştir.

8. gününe girildiğinde önder konumda bilinen PKK'li ve Dev-Sol'lu tutsaklar zorla cezaevinden alınarak götürülmüş ve böylelikle direnmenin zayıflayacağı sanılmıştı. Ama tutsaklar zorla götürülmelere, direnişlerini yükseltmekle cevap verdiler. Eylemin 9. gününe gelindiğinde, hastalığı bulunan ya da rahatsızlanan tutsaklar zorla hastaneye götürülerek tedaviye tabi tutulma durumuna, yine direniş ve sloganlarla karşılık verdiler. Zorla götürülen tutsaklar hastanede tedaviyi kabullenmemiş, takılan serumları söküp kırmıştılar. Bu aşamada hastanede bulunan ve düşmanın tedavisini kabullenmeyen M. Emin YAVUZ fenalaşmış, Tıp Fakültesi'ne kaldırılmıştı. Hastaneye kaldırılırken yolda şehit düşen M. Emin YAVUZ arkadaşın ölümü saklanmıştı. 10. günde tutsak yakınları kendilerini yakacaklarını açıklarken, düşman Ankara'da ve Diyarbakır'da pazarlıkları hızlandırmıştı. 11. gün tutukluların iki talebi dışındaki istemler kabullenildi. 12. gün sonunda, eylemin bitiminden sonra M. Emin YAVUZ'un ölüm haberi duyuldu. Bunun üzerine tutsaklar, kabul edilmeyen istemlerinden birini, bıyık bırakmayı hayata geçirdiler.

Bunu hazmedemeyen düşman, direnişten hemen sonra PKK'li tutsakların önderlerini dağıtmayı hedefleyerek, zorla 40'a yakın tutsağı sürgüne göndermeye koyuldu. Bunun üzerine kazanımların derhal hayata geçirilmesi, sürgünlerin kaldırılması amacıyla 3 günlük uyarı açlık grevine başlanıldı. Tutsak yakınlarının katılımı ve parlamenterlerin arabuluculuğuyla sürgün politikası durduruldu ve düşmanın bu saldırısı boşa çıkarıldı.

9 Şubat direnişi ve iki sapma

Gerek 9 Şubat direnişinden evvel, gerek direniş süresinde ve direniş sonrasında iki sapma olan sağ ve sol oportünizm alabildiğine kendini gösterdi. Teslimiyeti temel alan sağ oportünizm direnişten evvelki yazışmalarda, "Şubat ayında direniş yapılmaz, havalar soğuktur. Halk, bu havalarda etkin destek veremez, direniş halktan soyutlanır. Zaten cezaevi sivile devredilecek, sivile devredilmesini bekleyelim" diyerek, bu direnişten vazgeçilmesi istendi. Bu akımın temsilcileri Peşeng, KUK, TKEP, KUK-SE, ÖY idiler.

Bu anlayış, direniş esnasında yapılan pazarlıklarda, "PKK tavizsiz davranarak eylemi boşuna uzatıyor, kitle daha fazla dayanamaz" perspektifinden hareketle sürekli eylem kırıcı tavırlar sergiledi. Bu anlayışları ileri süren gruplar, alttan alta anti-PKK'ciliklerinden geri durmadılar. Ve her fırsatta, "PKK, dışarıda kendi propagandasını yapmak istiyor" diyerek, direnişi zaafa uğratma tavrını sergilediler. (Bu konuda, adı anılan grupların yazılı belgeleri mevcuttur.)

Sağ oportünizme oranla daha yıkıcı davranan ve şekillenen diğer anlayış ise sol maceracılık ya da ifadesini bulduğu TİKKO'culuktu.

TİKKO, Şubat direnişinden önce, direniş esnasında ve sonrasında alabildiğine maceracı, sekter bir tavır içine girdi. (TİKKO'nun bu tavrı, tüm cezaevi tarihinde mevcuttur.) Şöyle ki; direniş öncesi istem ve yöntem konusundan çok yürütme koşullarını kurcalamayı temel aldılar. Onlar, yürütme organı PKK olmasın da kim olursa olsun delisi oldular: "PKK'nin, yürütmesinde olacağı bir direnişi istemiyoruz. Tüm gruplar yürütmede eşit tavır belirleme hakkına sahip olsunlar. Çünkü PKK anti-demokratiktir." Eylem öncesinde TİKKO'nun yazdıkları bunlar. Cezaevinde bir kişisi olan Ala-Rizgari, 3 üyesi olan Özgürlük Yolu'na eşit temsil ve yürütme hakkını savunuyordu. Hem de sosyal-faşist dediği ve anti-ilkesi olduğunu iddia ettiği güçler için. Amaç, insiyatifi PKK'den almak, cezaevi tarihinde teslimiyetten başka hiçbir şeyi olmayan bu güçlere miras sağlamaktı. İşte TİKKO'nun anlayışının bir bölümü buydu.

TİKKO, insiyatif ve yürütme organını da kaybedip elde etmek istediğini bulamayınca bu sefer direniş istemlerinde çıngar çıkartma metodlarını sergileme yoluna başvurdu. "İstekler bölümüne ve pazarlığa ilke olarak sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davaların yenilenmesini ve bağımsız yargı organlarının bu davalara bakmasını sağlayalım" diyordu bir yazısında. TİKKO'nun, bu tür isteklerdeki amacı, eylemin başarısını engelleyip, PKK'nin öncülüğünü engellemekti. Ama kimse bu isteklerini ciddi bulmadı. En başta da TİKKO'nun cezaevi müttefikleri Dev-Yol ve DDKD. Hepsinin cevabı TC'nin mahkemeleri arasında farkı gözetmediklerine ilişkindi. Buna karşılık, "Biz eylemi, direnişi kendi başımıza sürdüreceğiz" safsatalarını devam ettirdiler. Tüm cezaevi kitlesi, onların bu istemlerini reddetti.

Direniş süresince pazarlığı baltalama tavırlarından geri kalmadılar. Direniş esnasında tahliye olan iki TİKKO'cu, dışarıdaki basın açıklamasında, "Sıkıyönetim mahkemelerinin bağımsız (!) mahkemelerde yenilenmesi" safsatasını belirttiler. Buna benzer tavırlar sergileyerek alabildiğine direnişi saptırma, uzatma, bu tutumla da tüm PKK kitlesini yıpratarak eylemi bozguna uğratma çabasını verdiler.

Direnişin zaferle sonuçlanması üzerine, bu sefer de siyasal temsilcilik kurumunda bozguncu tavır içine girdiler. "Tüm gruplardan birer kişinin yer alacağı bir temsilciler kurulu oluşsun. PKK sözcülük yapsın, kararlar oylama sonucu alınsın" biçimindeydi TİKKO'nun yazılı önerisi. Bu görüşüyle, sözde Diyarbakır zindanında tüm gruplara eşit temsil hakkı sağlayacak ve böylece zindan tarihleri teslimiyet olan bu güçlere paye sağlanacak; ve direnişleriyle destanlaşan PKK, Diyarbakır zindanında geri plana atılacaktı. Ama başaramadılar. PKK'nin mücadelesini, ne TİKKO sömürecek güçteydi ne de diğerleri. PKK buna müsaade etmezdi.

PKK, bu tür kısır tartışmaların önlenmesi, Şubat direnişi kazanımlarının yürürlüğe konulması gereği ile tüm gruplara bir çağrı yaptı. Bu çağrıya göre, temsilcilik bir başkan, iki yardımcıdan oluşacaktı. Başkan (sekreter) PKK'li, yardımcılardan biri KAWA'cı, diğeri de diğer gruplar arasından biri seçilecekti. TİKKO, bu çağrıya "Biz bunu kabul etmiyoruz, idareye ayrı temsilci sunacağız" cevabını verdi. İdare TİKKO'yu ciddiye almayınca hemen yüzseksen derece dönüş yaptılar. Ve PKK'nin kararına uydular.

9 Şubat direnişi, yukarıda özetlediğim sağ ve sol sapmalara rağmen PKK kitlesinin disiplinli, sabırlı, ağırbaşlı tutumuyla başarılı bir şekilde gerçekleşti.

(...)

Genel istekler:

a) Cezaevi tarihinde hiçbir zaman direnmeyen, düşmana teslimiyet ve ihanet bayrağını kaldıran grupçuklar cezaevlerinde teşhir olmalarına rağmen, dışarıda yeteri düzeyde teşhir edilmedikleri kanısındayız. Şöyle ki, **cezaevinde yüzbaşı Esat Oktay'ın köpeği Co'nun bakıcılığını ve lağımcılık yapan Ruşen Aslan** mahkemede, "Biz Rızgari dergisini ticari amaçlı çıkarıyorduk, para kazanıyorduk. Bizim örgüt diye bir sorunumuz yoktu" diyordu. Ama bugün Avrupa'da, şurda burda hala gevezelik edebilmektedir. Dün cezaevinde PKK'lilere, **"Size saygımız var, hiçbir konuda bizim fikrimizi sormanıza gerek yok, siz ne derseniz haklısınız..."** diyenler, bugün dışarıda hala PKK'ye sataşabilmektedirler. Ya da mahkemede.

"Biz DDKD'yi kurmasaydık, DDKD davasından yargılanan bu arkamızdaki insanların tümü Apocu olacaktı. Biz devlete yardımcı olduk..." diyen DDKD önderi **Orhan Ayar**, bugün sağda solda çifte ata binmekte.

Cezaevinde teslim olan, TC mahkemelerinde ihanetini tescil edenler, yeterince teşhir edilmiyor. Bunların mahkeme tutanakları mevcuttur.

b) Cezaevi tarihinde insan aklını zorlayan direnişler sergileyen PKK'li savaş tutsaklarının bu mücadelesi yeterli düzeyde devrimci-demokratik kamuoyuna mal edilmemiştir. Şöyle ki; **hiç de bir direnme göstermediği halde Recep Maraşlı**, reklam oyuncusu gibi kamuoyunda gündemleştirilirken; **kendini yakarak direnen, vücudunun üçte ikisi yanan PKK'li tutsak Ahmet Bayık**, ya da **direnişleriyle düşmana diz çöktüren PKK önderlerinden Mustafa Karasu**, ya da **savunmalarıyla 46 yıl ceza alan devrimimizin namusu, bacımız Sakine Cansız** vb.'lerinin yeterli düzeyde propagandaları yapılamamıştır.

(...)

Diyarbakır zindanından bir grup PKK'li savaş esiri

"Haydutlar Taviz Vermek Zorunda Kaldılar"

Göndermiş olduğun 7 Mayıs tarihli mektubunuzu aldım. Yanıt olarak hemen size bir kart yazdım.

Geçen hafta Sakine abladan bir mektup aldık üç dört poz da fotoğraf yollamışlardı. Mektubunda davalarının gerekçeli kararının kendilerine verildiğini yazmıştı. Savunmalarını genel olarak ana dillerinde yapıyorlarmış. Basına pek yansımıyormuş ama bundan ötürü mahkemelerle hayli hengameler cereyan ediyormuş. Birçok kişi hakkında bundan ötürü DGM'de yeni davalar açılmış. Ama her şeye rağmen bu tutumlarını bundan böyle genel olarak kararlılıkla sürdüreceklermiş. Ayrıca son zamanlarda Cenevre sözleşmesini incelediklerini, orada uluslararası planda teahütler altına alınan haklarını yerine oturtma kararında olduklarını yazmıştı ki, ben de artık bunun zamanının geldiği hatta geçtiği kaanatindeyim. Özgürlük savaşçısı olarak tutsak edilen bizlerin böyle bir belgeyle de uluslararası planda kağıt üstünde de olsa hukuki olarak teahüt altına alınmış olan siyasi tutsaklık muamelesi (savaş esiri) muamelesi görmemiz durumunu düşmana dayatmak gerek. Uluslararası planda da kamuoyu nezdinde destek ve sempati, basında siyasal planda da yankısını bulacağı inancındayım. Önümüze koyulması gereken sürecin kazanım hedefi bu perspektif doğrultusunda olabilir. Diyarbakır'ın sivile devredilmesi bahanesiyle canları pahasına kazanmış oldukları kazanımların bir kısmının uygulanmaması durumları açık açık ilan ediliyor. Hatta yeni uygulamalar da dayatılmak isteniyor. Geçen direniş sırasında bizzat devlet başkanlarının dahi kamuoyuna açıklamış oldukları teahütlerini bile yerine getirmediler. Bu durumda oradaki dava arkadaşlarımızın kazanımlarını ne pahasına olursa olsun koruyacakları açıktır. Basından da öğrendiğimiz kadarıyla tekrar açlık grevine yatmışlar. Bu durumları birkaç gün daha sürerse yani bayram sonrasına kadar sarkarsa duruma duyarsız kalamayacağımız açık. Elimizden gelen her türlü dayanışmayı göstereceğiz. Tepkilerimiz bu defa kısa süreli olmayacak. Geçenlerde Çanakkale, Amasya, Samsun, Sinop'u destekledik 2 günlüğüne. Basına bile yansımadı. Tahminime göre düşman kendini deniyor; belki kolayca dediğimi yaptırırım diye düşlüyor. Ama pek kısa zamanda; hatta bayram sonrasına dahi bırakmadan tekrar yelkenleri indirecekler. Çünkü kamuoyunun ve ailelerin sahiplemesi karşısında zor durumda kalıyorlar. Nitekim Diyarbakır sivilde topladıkları halktan insanlarımız üzerine birtakım yaptırımlara yöneldiler. Başta acemi olduklarından biraz zorlukla karşılaştılar. Ama geçen direnişleriyle ne çetin ceviz olduklarını düşmana gösterdiler. Ve böbürlenen haydutlar taviz vermek zorunda kaldılar.

Sohbetimizi burada noktalarken en sıcak ve en samimi duygularla, özlemlerle kucaklar selamlar ve sevgiler yolluyor, yaşamınızda sağlık ve başarılar temeni ediyorum. Tüm dostlarına selamlar, sevgiler yolluyoruz. Kısacası Antep cezaevi tutsaklarından hepinize selamlar, sevgiler var...

16.5.1988
Antep Cezaevinden
Bir Savaş Esiri

Türkiye'de çıkarılan Toplumsal Kurtuluş adlı derginin 12. sayısında Kendal Dorsin imzası ile "THKP ve PKK" başlığını taşıyan bir yazı yayınlandı. Toplumsal Kurtuluş dergisinin sözkonusu bu sayısı da toplatılan sayılar arasına girdi ve Genel Yayın Yönetmeni Ilhan Akalın, Yazı Işleri Müdürü Felemez Ak, Sahibi Bilgesu Erenus, Ankara Bürosu Avukatlarından ve dergi yazarlarından Hüsnü Öndül ve eski öğretim üyelerinden ve dergi yazarı Doç. Dr. Yalçın Küçük tutuklandılar. Tutukluluk durumları halen de devam etmesine rağmen, Türkiye basın kuruluşları ve demokratik çevrelerinden ciddi bir tepki ve girişim görülmemektedir. Türkiye'de demokrasi mücadelesi açısından esef edilecek olan bu durum Türkiye gerçekliğini önemli ölçüde gözler önüne sermektedir.

THKP VE PKK

12 Mart ve 12 Eylül askeri darbeleri karşısındaki tutum, her bakımdan somut bir yol ayrımı, kendisini "sol" olarak tanımlayan kesim arasında kesin bir ayrışma ortaya çıkarmıştır. Bu açıdan her iki darbenin de yarattığı ortam devrimcilik, devrimci direnişçilik, proleterlik ve halkçılık için tam bir denek taşı olmuştur. Sahte, reformist ve tasfiyeci "sol" her iki darbe ardından da beyaz bayrak çekip egemen düzenle bütünleşir ve düzenin uzantısı haline getirilirken; devrimcilik birincisinde yenilmiş, ikincisinde ise girdiği şiddetli mücadele içinde gelişip güçlenmeye çalışmakta ve yengi yollarını aramaktadır. Ama her ikisinde de, yenilgide ve yengi arayışında bir ortaklık vardır: direnişçilik.

Kısaca çizilmiş olan bu çerçeve içinde, hem egemen sınıf, hem de ezilen sınıf açısından 12 Mart nedir? 12 Mart darbesi nereden geldi ve geriye neler bıraktı? Ya da başka bir deyişle neye dönüştü?

Türkiye solculuğu 1960'lı yıllarda her şeyi ile tam bir karmakarışıklık olan TİP'i yaratmıştı. Ama 1970'lere gelinirken TİP aşılıyor, devrimci gençlik hareketi zirveye ulaşıyor, bu hareket içinde yeni kadrolar yetişiyor ve devrimci hareket yeni tip bir örgütsel sürece giriyordu. İşte böyle bir ortamda, işbirlikçi tekelci kapitalizmin tam egemenliği sağlanmalı, siyasal iktidar buna uygun tarzda yenilenmeli, mevcut devrimci gelişmeler sağlam bir örgütsel yapı kazanmadan, devrimci direniş pratiği oturmadan ezilmeli, tasfiye edilmeliydi.

Bu doğrultuda 12 Mart askeri darbesi gerçekleştirildi, amaçlananlara belli düzeyde ulaşıldı ve süreç bu biçimde işlemeye bırakıldı.

Devrimci hareket, bu karşı devrimci saldırıdan yenilgi aldı, çıkış yapamadı. M. ÇAYAN, D. GEZMİŞ, İ. KAYPAKKAYA ve arkadaşları gibi önderlerini kaybetti. Bu durum zaten zayıf olan devrimci hareket için daha ağır sonuçlar, daha büyük ayrışma ve belli bir gerileme yarattı. Türkiye solculuğunun 1960' larda yarattığı yapı 1970'lere gelirken zaten önemli ayrışmalara uğramıştı. Reformculuk daha 12 Mart'ın sesini duymadan teslimiyet bayrağını çekerken, THKP-C, THKO, ve TKP-ML gibi örgütlerde şekillenen yeni devrimcilik direniş bayrağını açtı. Ancak, hareket henüz çocukluk dönemindeydi; ideolojik, politik ve taktik açılardan bir yığın hata ve yetersizlikleri vardı, örgütsel yapı henüz grup olma özelliğini aşmıyordu; bu yapısıyla bile kutsal yolu seçti, direndi ve kendisini izleyemeyenlere söz hakkı tanımayacak bir açıklıkla kendisini belgeledi. Bugün bile o dönemde ve o hareketler içinde kalıp da izde yürüyemeyenlerin hareket hakkında değerlendirme yapamayışları bundandır.

1960'ların yarattığı Türkiye devrimci hareketi 1970'lerin ilk yıllarında yenildi, o dönemin yarattığı hareket yenildi, fakat devrimcilik Türkiye'de önemli bir adım attı, anlamını bilenler için birtakım değerler yarattı. 71 devrimciliği Türkiye'de kırk yıllık reformizmi ve tasfiyeciliği yerle bir etti, mezara gömdü; Türkiye 'de yeni bir dönem açtı, yeni bir gerçekliği, direniş gerçeğini yeniden başlattı. Bu nedenle Türkiye tarihinde ve Türkiye toplumunda silinmez etki bıraktı. Bugün Kürt devrimci demokratik hareketinde güncel anlamını bulan bu canlanış, Türkiye halkı üzerinde de yaşayan tek devrimci etkidir.

Konu açısından burada önemli olan devrimci hareketin, başka bir deyişle solun durumudur. Görüntüler başka ve çeşitli olsa da, bu dönemde "sol" 1960'lardakinden daha karmaşık ve daha kötü bir durumu yaşamıştır. Türkiye cephesi açısından, daha öncenin reformizmini ve tasfiyeciliğini yırtarak gelişen 71 devrimciliği, 12 Mart'tan sonra devrimci çıkış yapamadı. 1973 sonrasının "sol"u değil 71 devrimciliğini ilerletmek, onun bile çok gerisinde kalarak, esas anlamda tasfiyeciliği yaşadı. Ecevitçilik ve onunla birlikte egemen sınıf, burada önemli bir zafere ulaşmış oluyordu. Ancak toplumsal muhalefetin yoğunluğu,bunalımın derinliği ve siyasal olayların hızlılığı bu durumu maskeliyor, açıktan görünmesini önlüyordu.

12 Eylül öncesi dönemde "sol"un durumunun ayrıntılı bilinmesi çok önemlidir, günümüzün kavranması ve ortaya çıkan duruma yeterli anlam verilmesi buna bağlıdır. 12 Mart'ta yenilmiş, ezilmiş olan devrimci hareket, darbenin etkisinin azaldığı ortamda çok çeşitli parçalara bölünmüş ve dağılmış olarak doğdu. Bu dağılma ve parçalanma dönem boyunca işleyen ana özellik oldu. Aslında bu, dayatılan tasfiyeciliğin işlemesi, devrimciliğin değil, tasfiye olmanın gelişmesiydi.Çeşitli açılardan yaşanan durum bunu açıkça kanıtlar niteliktedir. Bu dönemde "sol", teorik gelişme katetmemiştir, ya dogma düzeyinde genel ideolojik kalıplar tekrarlanmış ya da burjuvaziye yamanan liberalizme kayılmıştır. Politik açıdan durum çok daha nettir; bu dönemde "sol" politik bir güç olamamış, politika sahnesine çıkamamıştır; bu nedenle gerçek anlamda işçi ve emekçi sınıfların çıkarları gündemleştirilememiştir. Politik bir güç olmaya yürünmeyince devrimci bir örgüte ihtiyaç olmayacağı açıktır, örgütlenmede yaşanan kaosun nedeni budur.

Bu durumun en belirgin temsilciliği, dönemin en kalabalık gücünü oluşturan "Devrimci-Yolculuk" oldu. Bu hareket, adına yol aldığını söylediği 71 devrimciliğinin özünü bitirdiği gibi her bakımdan orta yolculuğu ile, ideolojik şekilsizliği, politikadan ve örgütlenmeden kaçışı ile kendisi ile birlikte dönemin devrimci potansiyelini de eritip yok etti. 71 döneminin direnişçi hareketlerinin parçalanmasından çıkan küçük grupların şidetine dayanan bir direnme-eylem içinde oldular. Bu yolda gelişen bir devrimci hareket yaratamayacağı, adeta 71 direnişçiliğini hiç olmazsa yaşatma anlamına gelen bir eylem çizgisinde güçleri sürekli tüketeceği açıktı. Ve gerçekleşen de bu oldu. Dönem boyunca gözle görülebilen iki eğilim, devrimin tasfiye edilmesi açısından oldukça önemliydi.71 direnişinin yarattığı muazzam etki, artan kitle muhalefeti ve gelişen Ecevitçilik ortamında ve sonuncusunun solu tasfiye etme görevine bağlı olarak, kendisini tasfiye etmiş olan TKP, elli yıl sonra yeniden, bu sefer de ortaya çıkan yeni gelişmeleri tasfiye etmek için kendisini yeniden göstermeye başladı. Yasa dışı ve yasal oluşumlarıyla burjuva kuyrukçuluğunu usta bir tarzda geliştiren bu eğilim, bir uç olarak, bir yandan kendisini devrimci gelişmeleri çarpıtmak için dayatırken, diğer yandan da devrime yüz çevirenlerin toplandığı alan oldu. Bununla aynı anlamda, fakat ters bir uçtan ortaya çıkan bir gelişme ise PDA-Aydınlık ekibi idi. İhtilalci hareketleri tasfiye etmek amacıyla ortaya çıkarılan ve onlara dayatılan bu eğilim, adım adım öyle bir hat izledi ki ustalıkta bir öncekini bile geride bırakarak burjuva uşaklığında ve devrim düşmanlığında en öne geçti. Bu dönemde "sol"denen yapı içindeki her gün artan ayrılıklar tamamen bu ortamın ürünüydü ve ideolojiden eyleme kadar bu yapı içindeki mücadele aslında tasfiye sürecinin bir gereği ve işlemesiydi.

Görüldüğü gibi, oyun her yönüyle tam oynanıyordu; devrimcilik adına ve bu ad dilden düşürülmeden tam bir tasfiye mekanizması kurulmuştu. Bu ortamda, Kıbrıs Fatihi yapılan Ecevitçilik, sadece egemen sınıfların değil, en başta bunların olmak üzere tam bir "umut" haline getirilmişti. Bu kuruluş her şeyi bitirmeye yeterliydi ve buna uygun olarak özenle hazırlanmıştı.Süreç tam da böyle işliyordu ki, gelişmenin seyri içinde bir çatlaklık ortaya çıktı. Bütün çabalara rağmen kontrol edilmesi ve ezilmesi başarılamayan bu çatlak, giderek büyüdü ve 1979'dan itibaren her şeyi etkiler, bu kuruluşu dağıtır, oyunu bozar ve amaçlananları tersyüz eder hale geldi. Bu nedenledir ki PKK çok iyi kurulmuş bir oyun içindeki herkes için anormal bir olay olarak görüldü, bunların hepsine ters ve karşıt düştü, hepsinin zımnen ortak olan saldırısına uğradı. PKK ile diğerleri arasındaki ayrılık ve "herkese karşılar" diyerek sızlananların anlamadığı ya da anlamak istemediği karşıtlık böyle idi. Zafer yolunda ilerleyen Ecevitçilik can evinden vurulmuştu. Çok iyi düzenlenmiş bir güç olarak solu bitirecekken son anda da olsa işler tersine döndü ve PKK önderliğindeki mücadele Ecevitçiliği ve onun tasfiyeci yavrularını bitirdi. Bu nedenledir ki bugün bile bu güçlerce ısrarla sürdürülen bir saldırının hedefi oldu ve sinsice sürdürülen bir inkarcılığa maruz kaldı. Fakat ne yazık ki, başta Ecevitçilik olmak üzere bütün türevleri, bugün de PKK'nın yarattığı ortamda yaşam bulmaya çalışmaktan kurtulamadılar.

Bir grup olarak 1973'ten itibaren şekillenip gelişen PKK hareketi, 71 devrimciliğini inceleme ve onun direnişçiliğini özümseme temelinde, yenilgiye neden olan hata ve yetersizlikleri aşmaya çalışıp her alanda bütünsel bir devrimci gelişme sağlayarak vücut buldu.Öte yandan TKDP-DDKO eğiliminin sahte milliyetçiliğini bertaraf edip yurtseverliği özümseyerek ve canlandırıp geliştirerek ilerleme sağladı.PKK ile gündeme yeni ve "korkunç"bir sorun geldi: Kürdistan sorunu. Adını duyanları bile korkutacak cinsten bir sorundu; ama öte yanda son derece net, canlı, ve geniş temelliydi, küçük bir güçken bile PKK'yı büyük bir politik olay haline getiren sorunun bu özelliğiydi. Türkiye'de, Türk ve Kürt çevrelerden oluşan güçlerce 1971'de yaratılan direniş, yine aynı yapıda yükselmeye başladı.

12 Eylül'ün açığa çıkardığı en belirgin bir husus da 1970'ler "sol"unun gerçekliğiydi. "Sol" geçinen yapının gerçekte ne olduğu, devrimciliği mi yoksa tasfiyeciliği mi yaşadığı en açık bir biçimde burada göründü. Çünkü artık herşey kendi gerçekliğiyle ortaya çıkmak zorunda kaldı, artık maskeli yaşamın olanağı kalmamıştı.

12 Eylül askeri darbesi karşısında Türkiye'nin mevcut "sol"u ciddi hiçbir varlık gösteremedi, direnemedi, parçalanma, dağılma, kaçış, yozluk, çürüme esas özellikleri oldu, tam bir tasfiye olma süreci yaşadı ve tasfiyeci gerçeği açığa çıktı. Durumun böyle olduğu akıllı herkes tarafından bugün kabul edilmektedir. Ancak bu noktada yanılgıya düşmemek gerekir. 12 Eylül'den sonra mevcut Türkiye "sol"unun yaşamı tasfiyeciliktir. Fakat bu sadece 12 Eylül'den sonra ortaya çıkan bir olay değildir. Tasfiyecilik 1970'ler "sol"unun her alandaki tam bir gerçekliğiydi. Bunu o dönemin koşulları maskeliyordu. Daha da eskiden TKP tasfiyeciliğinin bir devamı olarak varlık buluyordu. 12 Eylül ise ortamı netleştirdi, herkes için bir açıklığı zorunlu kıldı. 12 Eylül'den sonra ortaya çıkan "sol"un bu gerçekliğinin herkesçe bilinir, görülebilir hale gelmesi ve tasfiyeciliğin genişliğine ve derinliğine büyümesidir. Bunun düzeyi öyledir ki, tüm toplum bir daha dirilmemecesine çürütülmeye çalışılmaktadır. "Devrimci Yolculuk" bu bakımdan, sadece 12 Eylül öncesi için değil, 12 Eylül sonrası için de ibret verici bir olaydır.

Türkiye'de "sol" adına yapılan; bugün devrim ve direniş adına var olan her şeyin tasfiye edilmesi için çaba harcamaktır. Tasfiye olan güçler, doğma eğilimi gösteren her türlü direnişçi belirtiyi tasfiye etmeye çalışmaktadırlar, isteyen herkes süreci izleyerek bunu görebilir. Bu konuda SHP ve Ecevitçiliğin çabaları açıktır. "TKP çizgisi ile THKP-C çizgisi arasını dolduracağını" söyleyen "sosyalist artçıların" alttan alta bunu nasıl geliştirdikleri, ipliği pazara çıkmış TKP'ciliğin mevcut koşullarda bundan başka bir tarzda zaten ortaya çıkamayacağı ortadadır."Devrimci Yolculuk" ve benzerlerinin nasıl bir tasfiye sürecinden geçtikleri gözler önündedir; bunu isteyen onların yaşamını inceleyerek, istemeyen ise "enternasyonalist" ortakları "Rızgaricilliğin"-nasıl bir yeni Aydınlıkçılık olarak ilerleyişini gözleyerek göre bilir.Ve hepsinin anası olarak TKP, gizli yüzünü giderek daha açık etmektedir.

Bütün bunlar, Türkiye'de "sol" olduğunu söyleyen güçlerin gerçek niteliklerini ve bugünkü durumlarını görmek için yeterlidir. Bunların "sol" ya da "tutarlı demokratik" hareketler değil, gerçekte devrimi tasfiye etmeye çalışan işbirlikçi ve uşak güçler oldukları açıktır. Türkiye'de olumlu devrimci gelişmeler için son derece elverişli ortam vardır, ancak zayıf olan bu tür eylemler tasfiyeci baskı karşısında gereken gelişmeyi henüz gösterememektedirler.

Sonuç olarak izah etmeye çalıştıklarımızı kısaca özetleyelim. 12 Eylül rejimi karşısında Türkiye "sol"unun içine düştüğü tasfiyeciliğin geçmişle bağı nedir? Bugün dünyanın en büyük düşkünlüğü ve utancı olarak ortaya çıkmış bulunan bu durumun 1970'ler "sol"unun yaşadığı gerçekliğin açığa çıkması, maskesini kaybetmesi ve gerçek kimliğiyle görünüşü olduğu ortadadır. Ve her iki dönemde bir gerçekliği yaşayan bu durumun daha eski geçmişle TKP tasfiyeciliğiyle kopmaz bir bağı vardır.

Bunlar karşısında 71 direnişçiliği ile PKK arasındaki ilişki nasıl olabilir? Böyle bir ilişki ve bağın mutlak olduğu rahatlıkla söylenebilir. Türkiye'de daha sonra kesintiye uğrayan 71 direnişçiliği, 75'lerden itibaren en somut ifadesini PKK'de bulmuştur.

Elbette PKK gerçeği bundan çok daha ötededir. Onda kendi halk gerçeği ve bölge halklarının gerçeklikleri vardır. Olay böyle çok geniş çerçeveli ele alındığında daha tam bir değerlendirmeye varılacaktır.

★

KUZEY İRLANDA:

BOMBALI SALDIRI

İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu (İRA) militanları, gerçekleştirdikleri bir saldırıda 6 İngiliz askerini öldürdüler. Eylem, Belfast'ın 23 km güneybatısındaki Lisburn kentinde yapılan ve İngiliz askerlerinin de katıldığı bir yarışta, uzaktan kumandalı bombanın bir araçta patlatılması sonucu gerçekleştirildi. Eylemde, araçta bulunan 6 İngiliz askeri ölürken, etrafta bulunan 11 kişi de yaralandı.

Olaydan sonra önlemleri görüşmek amacıyla İngiltere ve İrlanda hükümet yetkilileri, 1985'te aralarında imzalanan "terörizme karşı işbirliği" antlaşması gereğince biraraya geldiler.

En son olarak 6 Mart 1988'de, biri bayan 3 İRA üyesi Cebelitarık'ta kısa adı SAS olan İngiliz "anti-terör" komandoları tarafından öldürülmüş; öldürülen İRA üyelerinin Belfast'taki cenaze merasiminde de, merasime gelen kalabalık kitle İngiliz ajanlarının saldırısına uğramış, 3 İrlandalı daha ölmüş, 30'u da yaralanmıştı.

İRA, öldürülen üyelerinin intikamını almak için, İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'e, "uçaklar dolusu İngiliz askerinin ölüsünü göndereceklerin" tehditinde bulunmuş ve 3 İngiliz komandoyu cezalandırmıştı. Son eylem, İRA'nın son yıllardaki en büyük saldırılarından biri oluyor.

FİLİSTİN / LÜBNAN:

DİRENİŞ DEVAM EDİYOR

İşgal altındaki topraklarda Filistin halkının direnişi sürüyor. Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ), yayınladığı bir bildiride, 5 Temmuz'a kadar halkı, sivil itaatsizliğe ve genel greve çağırdı. Grevin ve direnişin yayılması üzerine, İsrail hükümeti tüm Filistin okullarını kapattı. FKÖ'nün direniş çağrısı, 25 Haziran'ı, ırk ayrımına karşı mücadele günü; 26 Haziran'ı, Filistin halkının haklarını hiçe sayanlara karşı darbe yapma günü; 28 Haziran'ı, Kudüs'ün ilhak günü nedeniyle genel grev günü; 27 ve 29 Haziran'ı, "Kudüs Filistin halkının başkenti" sloganı altında gösteriler günü; 30 Haziran'ı, evi yıkılanlarla dayanışma ve ulusal iman günü; 2 Temmuz'u, tutuklularla dayanışma günü; 3 Temmuz'u, ulusal sağlık günü; 4 Temmuz'u, Filistin halk komitelerini güçlendirme günü; 5 Temmuz'u, genel grev ve tüm idari makamları boykot günü olarak ilan etti.

Filistin Halk Ayaklanmasının Genel Komutanlığı da, yayınladığı bildirilerde tüm halkı, İsrail'in ekonomik ve endüstriyel kaynaklarını imha ve tahribe çağırdı. Şimdiye kadar 20 hektar orman yakılarak imha edildi. Birçok büyük kentte de elektrikler kesilip, bazı fabrikalarda yangın çıkarıldı.

Direnişin bu biçimi İsrail hükümetinde paniğe yol açtı. Sabra ve Şatila celladı Ariel Şaron, ayaklanmayı bastırmada başarısız kaldığı gerekçesiyle, Savunma Bakanı Rabin'i istifaya çağırdı.

İsrail askerleri, Batı Şeria'nın Beyt Fuik köyünde yangın bombası attıkları gerekçesiyle 1 Filistinli'yi öldürüp, 18'ini de yaraladılar. Ayrıca 18 evi de yaktılar.

İsrail hükümeti, Kanada ve ABD'den getirttiği, Filistin halkına karşı savaşmak üzere 4.000 Yahudi'yi silah altına aldı.

Beyrut ve Sayda'daki Filistin mülteci kamplarında El Fetih'in Ebu Musa ve Yaser Arafat önderliği altındaki kanatları arasında kanlı çarpışmalar sürüyor. 30 Nisan'da başlayan çarpışmalarda şimdiye kadar en az 150 Filistinli öldü. Çarpışmaların bu aşamasında Yaser Arafat'a bağlı güçler Beyrut'taki mülteci kamplarını terkederek Sayda'da toplandılar.

Ebu Musa, Yaser Arafat'ı, bir yandan direnişten yana görünürken, diğer yandan ABD ve İsrail'le özerklik için temasta bulunmakla suçluyor.

HAİTİ:

AMERİKA KITASININ EN YOKSUL ÜLKESİNDE YİNE ASKERİ DARBE

Emekli edilişinden daha 48 saat geçmeden General Namphy, cumhurbaşkanlığı muhafız alayının desteğinde başkent Port au Prince'deki cumhurbaşkanlığı sarayını boşaltarak kendisini cumhurbaşkanı ilan etti ve daha sonra da, çelişkiye düştüğü Cumhurbaşkanı Leslie Maginet'i tutuklattı. Maginet, komşu Dominik Cumhuriyeti'ne gönderildi. Bir açıklama yapan devrik cumhurbaşkanı, darbeci generali deli olmakla suçladı.

Darbe sırasında en az 200 kişi öldü.

Darbeci general, hemen kendini cumhurbaşkanı ilan ederek askeri bir yönetim kurduğunu açıkladı. Parlamento da feshedildi.

General Namphy, elinde Uzi marka silahı ve üzerinde üniforma ile televizyon ve radyoda yaptığı konuşmada, "ülkenin yüksek çıkarlarını korumak ve tehlikeye düşen demokrasi ve özgürlük için darbe yaptığını" açıkladı. General, Haiti'de hiçbir şeyin ordusuz, hele hele orduya karşı yapılamayacağını belirtti.

ABD hükümet yetkilileri, bütün askeri darbelerin ardından başvurdukları taktiği sürdürdüler; yorumdan kaçındılar, Haiti'ye uçak seferlerini durdurdular ve 70 milyon dolarlık krediyi askıya aldılar.

Ama CIA'sı, askeri danışmanı, bankaları, ticaret büroları, tekel büroları, kumarhane ve fuhuş evleriyle ABD, Haiti'yi günlük yönetmeye devam ediyor. Kuruluşundan bu yana ancak dört aylık bir süre için -o da cunta gölgeli- sivil yönetim tadan Haiti halkını yeni baskılar bekliyor. Bunun da, halk direnişinin radikalleşmesine yol açacağı bekleniyor.

Nüfusu: 5,54 milyon
Yüzölçümü: 27.750 km²
Başkenti: Port au Prince (Nüfusu: 1.020.000)
Nüfusun %85'i okuma yazma bilmiyor.
Ortalama yaşam süresi: 55 yıl
Halklar: %80 Siyah, %20 Melez
Dinler: %80 Katolik, %10 Protestan
Haiti halkının 600.000'i ABD'de ve 350.000'i de Dominik Cumhuriyeti'nde yaşamaktadır.

Haiti'nin Kimliği Ve Siyasal Geçmişi:

27.750 kilometrekarelik ada ülkesi, 5,54 milyon nüfusa sahip. Haiti geçmişte "Küçük İspanya" adını almış; yerli halkın dağlık anlamına gelen "ahiti" kelimesinden "Haiti" adı verilmiş.

Ada, 17. yüzyılda Fransa'nın egemenliğine girdi. Daha sonra İspanya adanın yarısını egemenliği altına aldı. Adanın yerli halkı 17. ve 18. yüzyılda getirilen kölelerden oluşuyor.

1804'te bağımsızlığını alan Haiti, kısa bir süre sonra ABD'nin sömürgesi haline geldi. 1915'ten 1934'e kadar ABD ordusu adayı fiili olarak yönetti.

ABD, diğer Latin Amerika ülkelerinde yaptığı gibi, burada da orduya dayalı kukla bir yönetim oluşturdu. Ülkenin başlıca geliri olan meyvecilik ve turizm tümüyle ABD'nin denetimindedir. Kukla ordu bu çıkarları korumaktadır. ABD, Haiti'yi bir fuhuş yuvasına çevirdi.

1957 Eylül'ünde François Duvalier, kendini ömür boyu başbakan ilan etti. 1971'de oğlu Jean Claude Duvalier başa geçti. 30 yıllık keyfi bir hanedanlık kuran baba-oğul Duvalier'ler, 30 bin kişilik özel bir muhafız ordusu oluşturdular. Bu baskıcı ve kanlı rejim altında Haiti, dünyanın en yoksul ülkelerinden biri haline geldi.

1980'le bu kanlı rejime karşı halk direnişi ve ayaklanmalar gelişti. ABD önlem almaya koyuldu. 7 Şubat 1986'da liberal görünümlü bir askeri darbe oldu. Duvalier yurtdışına kaçtı.

Ocak 1988 seçimlerine kadar ülkeyi, başkanlığını General Namphy'nin yaptığı üç kişilik bir cunta yönetti.

Cunta, halkın beklentilerinin hiçbirini yerine getirmedi. Siyasi af çıkarılmadı, hedeflenen liberal anayasa oluşturulmadı, özel muhafız ordusu dağıtılmadı. 29 Kasım 1987'de yapılması kararlaştırılan seçimler yapılmıyor ve halkın tepkisi katliamlarla bastırılıyordu.

Ocak '88'de hileli bir seçimle cuntanın desteklediği Leslie Maginet cumhurbaşkanı oldu. Muhalefet, hileli seçimleri ve sonuçlarını protesto etti.

Maginet, ABD'nin istemiyle ordu içinde bazı değişiklikler yaptı. Bu adım, sivil cumhurbaşkanı ile asıl yönetici olan muhafız ordusunun komutanı General Namphy'nin arasını açtı. General emekliye sevkedilince, darbe gerekçeleri de tamamlanmış oldu.

Halkın %60'ının işsiz, evsiz ve aç olduğu Haiti, 400 milyon dolar dış borcu ile de dünyanın en yoksul ülkelerindendir.

İRAN - IRAK:

IRAK TEKRAR ZEHİRLİ GAZ KULLANDI

Irak'ın, güneyde İran ordularınca işgal edilmiş toprakları kurtardıkları iddiasına karşı İran da, güneyde yeni saldırılarda bulunduğunu ileri sürüyor.

Humeyni tarafından İran Silahlı Kuvvetleri Başkomutanlığı yardımcılığına atanan Rafsancani, "Saddam Hüseyin ve Baas Irak'ta kontrolü kaybedene kadar savaşı sürdüreceklerini" açıkladı. İran tarafı ise, ordularının Basra yakınlarındaki Salamşah'a yaptıkları saldırıda 11.000 Irak askerini safdışı bıraktıklarını açıkladı.

Irak ordusu eşliğinde İran sınırlarından içerideki Mehran kasabasında "geçici hükümet" kurduklarını açıklayan "Halkın Mücahitleri" örgütü, ikinci bir açıklamayla, geri çekildiklerini bildirdi.

Irak ordusu, Süleymaniye civarındaki Kürt köylerine yaptığı saldırıda tekrar zehirli gaz kullandı. Baneh kasabasının Bavel ve Hasan köylerinde zehirli gazla çok sayıda Kürt köylüsü öldürüldü. Irak hükümetinin bu bölgede ordusunun zafer kazandığını açıklaması, sadece bir propaganda olarak değerlendirildi.

AFGANİSTAN:

AFGAN GÖÇMENLER GERİ DÖNÜYOR

Kabil Radyosu, yayınladığı bir hükümet açıklamasında, Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmeye başladığından bu yana saldırılarını sürdürmeye devam eden mücahitlerden 1.200 kişinin öldürüldüğünü ileri sürdü. Aynı açıklamada, saldırıların sürmesi durumunda saldırganlara karşı daha etkili silahların kullanılacağı da vurgulandı. Sovyet askerleri şimdiye kadar 18 ilden geri çekildi.

Pakistan sınırındaki Host kasabasında "geçici hükümet" kurduklarını ileri süren "mücahit" grupları ise, saldırılarını sürdüreceklerini açıkladılar.

Öte yandan, Afgan hükümetinin af kararından sonra yüzbinlerce Afganistanlı göçmen, kafileler halinde evlerine geri dönüyor. Emperyalist ülkeler ve Pakistan tarafından desteklenen "mücahitlerin" saldırılarının önemli bir amacı da, kendilerini siyasal tecrite götürecek bu dönüşün önüne geçmek. Çünkü, dönenler sadece halk değil, çeşitli grupların ağırlıklı savaş gücü de teslim oluyor. Bu gelişme, "mücahit" grupları güçsüzleştirdiği gibi, aralarında birlik kurmalarını da imkansız hale getiriyor.

7'ler Grubu'nun Toronto Zirvesi Önemli Kararlara Varamadan Sonuçlandı

7'ler Grubu Nedir?

Emperyalist-kapitalist sistemin en büyük yedi gücü olan ABD, İngiltere, Fransa, Federal Almanya, Japonya, İtalya ve Kanada'nın oluşturduğu gruptur. 1973 petrol bunalımının sistemde yol açtığı olumsuz sonuçların önüne geçmek için, adı geçen ülkelerin devlet başkanları, dışişleri, maliye vd. ilgili bakanlıkları 1975'ten bu yana her yıl bir ekonomik zirve gerçekleştirmektedirler. Adı ekonomik zirve olsa da, yıllık toplantıda sistemler arası sorunlar, silahlanma sorunları vd. siyasal-askeri sorunlar da görüşülmektedir.

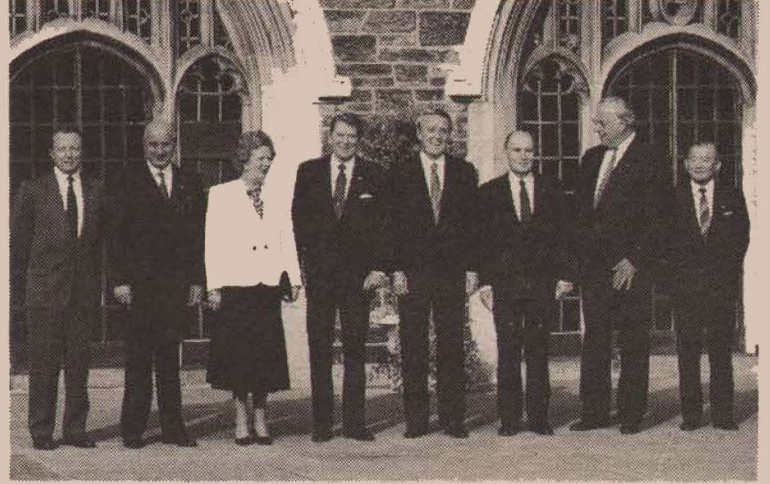
19 Haziran'da Kanada'nın Toronto kentinde başlayan ve üç gün süren zirveye ABD Devlet Başkanı Ronald Reagan, İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher, Fransa Devlet Başkanı François Mitterrand, İtalya Başbakanı Criaco de Mita, Federal Almanya Başbakanı Helmut Kohl, Japonya Başbakanı Noboru Tekoşita, Kanada Başbakanı Brian Malroney; adı geçen ülkelerin dışişleri, maliye vd. bakanları katıldılar.

7 emperyalist-kapitalist ülkenin bu yılki zirvelerinin ana konusunu üçüncü dünya ülkeleri olarak tanımlanan Asya, Latin Amerika ve Afrika'nın yoksul ülkelerinin dış borç sorunları oluşturdu. Afrika ülkelerinin, anapara ve faiz olarak emperyalist tekellere 5 yıl içinde vermeleri gereken 1 milyar dolar dış borçları bulunuyor. Borçlarını ödeyemeyecek duruma gelen bu ülkelerin içinde bulunduğu koşullar, emperyalist ekonomileri de tehdit etmektedir. Zirvede yoksul ülkelerin dış borçlarının hafifletilmesinin en hararetli savunucuları Fransa ve Japonya oldular. Fransa Devlet Başkanı Mitterrand, toplantıda, "üçüncü dünya yoksulluğu, kendi toplumlarını tahrip ederken, bizi de tehdit etmektedir" şeklinde konuşarak, borçları hafifletme nedenlerindeki gayriinsani tutumlarını da açığa vurdu.

Yoksul ülkeler arasında ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla kurulan komisyonun başkanı Julies Nyerese de, yoksul ülkelerin dış borçlarını ödeyemeyecek duruma geldiklerini ve bunun emperyalist tekellerin açgözlülüğünden kaynaklanan bir afet durumuna geldiğini açıkladı.

Zirve, beklenenin aksine, yoksul ülkelerin borçlarını bozmadı, sadece anapara ve faiz ödemelerinin oranını düşürdü.

Zirvede ABD'nin bütçe ve dış ticaret açığı eleştiri konusu oldu. Enflasyonun sistem ülkelerini tehdit eden bir öğe olduğu vurgulandı. 1987 sonbaharında "Kanlı Pazartesi" olarak bilinen dolar krizinin bir daha olmaması için 7 ülke arasında ekonomik ve ticari ilişkilerin artırılması istendi. 1992'de Avrupa Topluluğu içinde ekonomik sınırların tümüyle kaldırılmasından sonra doğacak ekonomik statü değerlendirildi. Özellikle ABD, bu birliğin daha fazla dışa açılmamasını ve daha fazla ülkeyi kapsamamasını istedi.

İngiltere ve ABD'nin, uyuşturucu ticaretine karşı daha sert önlem istekleri bir sonuç vermedi.

Zirvenin sonuç bildirisine, sayılan ekonomik-ticari kararlardan ayrı şu siyasi kararlar yansıdı.

Reagan'ın SSCB ile başlattığı diyalog övülerek, Moskova'dan, stratejik silahların indirimi için daha fazla fedakarlık talep edildi.

Sovyetlerin Uzakdoğu Asya'daki askeri varlığı, bölgesel istikrarsızlığın kaynağı olarak değerlendirildi.

Afgan "mücahitlerine" her türlü desteğin verileceğine dair ortak güvence verildi.

Sistemler arası yumuşamanın devamının bölgesel sorunların çözümünü kolaylaştıracağı vurgulandı.

Ulusal kurtuluş hareketlerinin şiddeti "terörizm" olarak görülerek, kınandı.

Sistemin stratejik-ekonomik sorunlarının görüşüldüğü zirvede, aşırı güvenlik önlemleri alındı. Bu arada Kanada vd. ülkelerden çok sayıda gösterici toplantı ve mitinglerle Toronto'da 7 emperyalist ülkenin silahlanma ve ekonomik politikalarını protesto etti.

7'ler Grubu'nun gelecek yıl yapılacak zirve toplantısının Fransız burjuva devriminin 200. yıldönümü nedeniyle Fransa'da yapılması bekleniyor.

Avrupa Basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

Frankfurter Allgemeine _________ Mayıs 1988

Kürtlerin Mücadelesi

Wolfgang Günter Lerch ve Hermann Dornhege

Kürtler günümüzde ve hatta sürekli bir şekilde dünya basınına konu oluyorlar. Çünkü, insanoğlu düşündüğünden bu yana Kürdistan dağlarında gerginlik mevcuttur.

Kürtler, yıllardan beridir azınlık olarak yaşadıkları ülkelerde mücadele veriyorlar. Bu ülkelerden biri de Türkiye'dir.

Güneydoğu'da Hakkari ilinin çevresini teşkil eden üçgen Türkiye'nin en geri kalmış yerini oluşturuyor. Buradaki yapı feodaldir. Sadece ağalar söz sahibidirler. Bugüne kadar hiçbir hükümet, ağaların oyunu kaybetmemek için bölgede reform yapmaya yanaşmadı. Halen evler kerpiçtendir ve ısıtma tezekle yapılmaktadır.

Resmi olarak Türkiye'de Kürtler yoktur. Kürtçe konuşulması yasaktır. Kürtçe gazete ve kitaplar yoktur. K. Atatürk'ten bu yana ulusal birlik her şeyin üstündedir.

Ankara, hiç Kürt olmadığında diretiyor, hatta daha da ileri giderek onlar için Fars imparatorluğunun egemenliği altına giren Türkler gibi terimler kullanılmakta. Türk dilcileri de bu amaç doğrultusunda araştırma yapmaktalar.

Gerçek ise Kürtlerin bu bölgede binlerce yıldan beridir yaşıyor olmalarıdır. (...)

Araştırmacılar, Gutilerin Kürtlerin ataları olduğuna inanmaktadırlar. Gutiler, Zağros dağlarının kuzeyine yerleşmişlerdi. Ve M.Ö. 2000 yıllarında Mezopotamya'ya girerler. Sonraları ise Yunanlı yazar ve tarihçi Xenophon'un "Onbinlerin Dönüşü" eserinde bahsettiği gibi Karduklar da aynı bölgede yaşıyorlardı.

Geçen yüzyılın başında Irak'ın Türkiye'ye sınır kuzey bir bölgesinde kendini araştırmacı olarak tanıtan bir İngiliz dolaşıyordu. Asıl görevi ise Kuzey Irak'ta yaşayan halkın Londra hükümetini destekleyip desteklemediğini öğrenmekti. İngiltere'nin Hindistan birliklerinde görevli olan ve adı Claudius James Rich olan bu şahsın diğer bir ilgisi, arkeoloji ve oriantalistik araştırmaları vardı. Rich, sultanın bölgeye gönderdiği memurlara taş çıkartacak kadar bölgeyi iyi tanıyordu.

Rich, Bitlisli Şerafettin'in "Tarich al Akrad" eserini keşfiyle, Kürdistan tarihi ve kültürünü aydınlatacak bilgiler bulmuştu.

Bitlis, Türkiye'nin doğusunda olup yüzyıllarca bağımsız yaşamış, kralı ise adı geçen eserin yazarıdır.

Şerefname ismi ile bilinen bu eser, yalnız tarihi olayları değil, aynı zamanda ortaçağdaki Kürtlerin yaşamını da yazmaktadır.

Kralın tanınmayan en büyük oğlu ve Arapların, Arap olduğunu iddia ettikleri Mısır'ı alan Sultan Selahaddin'dir. Selahaddin 1187'de Haffin savaşıyla Kudüs'ün tekrar müslümanların egemenliği altına girmesini sağlar.

Yaşadığı zamana göre, Salahaddin, çok töleranslı ve insancıl biriydi. Birçok hıristiyan esirini sonradan kendi zararına olduğunu görmesine rağmen serbest bıraktı. Haçlılar ise yapabildikleri oranda katlediyorlardı. (...)

Kürtler, Osmanlı İmparatorluğuna karşı da özellikle yıkılış sürecinde ayaklandılar.

Genç bir teğmen olan Moltke, Osmanlılarla dostluk içinde olan Prusya ordusu tarafından danışman olarak gönderilmiş ve kendini çatışmaların içinde bulmuştu.

Moltke, bugün de büyük çatışmalara sahne olan ve Osmanlılar döneminde Bedirxan Bey ile kırk yıl sonra Ubeydullah isyanlarına sahne olan iki büyük ayaklanma bölgesi Cizre ve Hakkari'de kaldı.

Zamanın Konstanipolis'inde kalan Abdulhamid, Kürtleri kazanmaya çalıştı. Kısa bir zaman için bir Kürt dergisinin çıkarılmasına izin verildi. Daha sonra ise çoğunluğu Kürtlerden oluşan Hamidiye Alaylarını oluşturdu. Bu müslüman Kürtler, imparatorluğun sınır güvenliğini korumakla görevliydiler.

Genç Türkler zamanında ise, hükümetin politikası sertleşti.

Kürtler, imparatorluğun yıkılmasıyla yeniden umutlandılar. 1920 Sevr Antlaşması bağımsız bir Kürdistan'ı da hedefliyordu.

Kürtler, modern Türkiye'nin kurucusu M. Kemal'in kurtuluş savaşına katılmalarına rağmen, kendilerine sultan dönemindeki gibi davranılmasına alınmışlardır. 1925'te Şeyh Sait önderliğinde bölgede bir ayaklanma oldu. Gazi ünvanını alan M. Kemal, bu isyanı kanlı bir şekilde bastırdı. Daha sonra 1930'da olan isyan da aynı şekilde bastırıldı. O zaman Ankara, göç ettirmeyi gündemleştirerek binlerce Kürdü Batı Anadolu'ya göç ettirdi. Komşu ülkelerde de aynı yöntem bu azınlığa karşı kullanıldı.

Böylece Kürt partizanların askerlere ve jandarmalara yönelik saldırıları devam etmekle birlikte, karşı taraf da önlemler almaya devam ediyor. Özellikle Hakkari ve çevresi tümüyle gergindir. (...)

Kürtlerin ülkesi dörte bölünmesine ve egemen ülkeler kendi tarihlerini egemen kılmaya çalışmalarına rağmen, Kürtler ülkelerini bir bütün olarak görürler.

Türkiye ve Irak arasında Kürtlere karşı operasyon amacıyla bir antlaşma var. Bu antlaşmaya göre her iki devlet, birbirinin sınırından içeri girerek 10 km'lik alanda operasyon yapabilir.

Türkiye'ye giden biri, bu kanlı çatışmalar hakkında hiçbir şey bilmez ya da çok eksik bilir.

Türk turizminin son yıllarda büyük patlama yapması, Kürt bölgeleri için değil, Türkiye'nin batısı için geçerlidir. Ülkenin güneydoğusu Bitlis, Siirt-Batman, Cizre, Hasankeyf, Hakkari ülkenin tarihi olarak en ilginç yerleridir.

Tabii Kürtlerin kendi başkentleri olarak gördükleri Diyarbakır'ı unutmamak lazım. Yüzyılın eşiğinde orada Mervani hanedanlığı yaşadı. Bugün Dicle'nin üstünde kalan eski şehir tamamen genişlemiş durumda. Surlarla kaplı şehir içinde cami ve kervansaraylar mevcuttur. Hakkari şehri de bir zamanlar Kürt kültürünün önemli bir merkeziydi. Hakkari'de Kürt kültürü ve müziği epey egemendi.

Bugün de şiirler Kürtler için büyük öneme sahip. Bununla kültürel varlıklarını koruyorlar. Fakat Türkçe yazan Kürt şairleri de var. Bunlar, böylelikle seslerini sınırların ötesinde duyurabiliyorlar.

Son birkaç yılda unutulmaya terkedilen ve bazen Türkiye'nin Teksas'ı olarak tanıtılan bu küçük Asya yarımadasında durum gerginleşti. Merkezi iktidar, bazı köyleri ve şehirleri isyancıların saldırılarına karşı korumak için silahlandırdı. Hakkari'nin dağlık kesimleri kanlı olaylara sahne oluyor. Kürt peşmergeleri bir köyü bastıklarında, bu hükümetin ve ordunun baskılarına gerekçe olabilmektedir. Böylece Kürtlerin, orduya karşı savaşı sürecektir. Aşiretler de aralarındaki düşmanlığı silahla sürdürmeyi bırakmayacaklardır. Aşiret kavgaları, Türkiye'ye komşu ülkelerdeki Kürtlerin de yaşamının bir parçası.

Modern zamanın bu alana girişi bir şey değiştirmedi. Doğu-batı ayrımı Türkiye'nin toplumsal yapısında da görülüyor. Türkiye'nin batısı Portekiz'e benzetilirken, Doğu Anadolu tipik Asya özelliği taşıyor.

Zor bir tarım üretiminin hakim olduğu Kürt köylerinde bugün bile bu misafirperver halkın kültürünü tanımak mümkün.

Ankara'da oturan bürokratlar, özellikle Diyarbakır ile Hakkari arasında kalan bölge için birçok şey düşünüyorlar. GAP projesi ilerletilip Dicle ve Fırat havzasında yaşayan halk, batıya yetiştirilmek isteniyor. Fakat düşünülen çok şey iyi niyetten öteye bir şey değil.

Planlamacılar, devletin avantaj sağlaması karşısında Doğu'ya yatırım yapmasını ümit ediyorlar. Tam da burada sorun yatmaktadır. Ülkenin bu parçasında politik gerilim olduğu müddetçe ve Ankara'nın deyimiyle "bölücüler" bölgede itimatsızlığı geliştirdikleri müddetçe hiçbir işveren bölgede yatırım yapmaya hazır değildir.

Bir de görünen odur ki bir kısım Kürt, Ankara'ya fazla bağımlı olmaktansa, şimdiki gibi yaşamayı tercih ediyor. Ülkenin bu parçasının kalkınmasının önşartı, 'psikolojik baraj'ın kaldırılmasıdır. Bu da sınırlı bir kültürel özerklik istemine karşılık vermektedir.

Böyle bir şey Kemalizm düşüncesine karşı olacaktır. Çünkü, Türkiye'nin resmi dili Türkçedir. (...)

Kürdistan'ın ilk etapta çıplak kayalarla kaplı dağları ve kerpiç evleriyle özel bir çekiciliği olmuyor. (...) Bazen turist arabalarının taşlandığını, ancak bu bölgedeki misafirperverliği tanımayanlar söyler. Kürtler, şenliklerden anlıyorlar. Düğünler yaşamlarının zirvesini oluşturur. (...)

Bu halkın özlemi vahşi bir Kürdistan değil, özgür bir Kürdistan'dır.

Selahaddin'in çocukları olarak bilinen Kürtler, bağımsızlıkları için mücadeleyi sürdüreceklerdir.

Metelokên Kurdî

Sira her bindestekî, di şoreşa bindestan de heye

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Kürdistan Çocuklarına...

Gazetemiz BERXWEDAN bu sayısında anlatılmaz bir coşku ve sevinci yaşıyor. PKK'li savaş esirlerinin tüm Kürdistan çocuklarına çağrısını iletiyor çünkü.

Urfa cezaevindeki PKK'li savaş esirleri, bir dergi çıkarmışlar. Bu dergi Kürdistan çocukları için. "Neden Çocuk Dergisi?" sorusunun cevabı öyle güzel anlatılmış ki, bunun için eklenecek hiçbir söz bırakılmamış.

Kaldı ki, söz söyleme gereği varsa, bu hak Kürdistan çocuklarınındır. Öyle ise görev size düşüyor çocuklar!

Birinci göreviniz, derginize bir isim bulmak. Çünkü dergiye isim koymamışlar; derginizin ismini kendinizin bulmasını istiyorlar. Derginizin isminin ne olmasını istiyorsanız, hemen bir mektup yazın. Şükrü Gülmüş, İzzet Baykal, Mehmet Tanboğa, İdris Güzel, A. Kadir Atım, Abuzer Dehşet, Ali Kılıç ve Fevzi Yetkin'in isimlerine Kapalı Cezaevi 1. Koğuş- Ş. URFA adresiyle mektuplarınızı gönderin. Ama bu mektuplarınızdan bir örneği de BERXWEDAN'a göndermenizi istiyoruz.

İkinci göreviniz, mektuplarınızı sürekli yazmanızdır. Bu dergi sizin. Ona şiirler yazmak, resimler çizmek, hikayeler, anılar yazmak da size düşer.

Bu güzel buluşmada bizim bir payımız yok. Zindanların karanlığını delerek uzanan sıcacık bir kucaklamadır bu sizi. Siz de onları kucaklayın. Yüreklerinizin büyüklüğüyle, sımsıcak gülüşünüzle kucaklayın.

Ne mutlu böylesine sevgiyle büyüyen Kürdistan çocuklarına.

BERXWEDAN

Bu sayımızda derginin kapak resmi, çıkış yazısı ve bir de bir arkadaşınızın mektubunu yayınlıyoruz.

NEDEN ÇOCUK DERGİSİ?

ÇOCUK; ana-babanın meyvesidir. Yaşam ağacının dalıdır. Yıllara kök salan geleceğin sağlam damarlarıdır.

ÇOCUK; çiçektir, umuttur, yarınlara uzanan köprümüzdür. Neslimizin devam ettiricisi, evin altın yumağıdır.

ÇOCUK; gülmektir, sevgidir, sevmektir; yudum yudum içtiğimiz. Her öğün soframızdan eksilmeyen neşemizdir.

ÇOCUK; yaşamın anlamı, geleceğin anahtarıdır.

★

Dünyanın tüm insanları; ana-baba, amca-teyze, abla-abileri hepsi bir zamanlar çocuktu. Kimisi çocukluğunu yaşadı. Kimi yaşayamadan öldü gitti. Onun için çocukları anlamalı tüm insanlar. Büyükler küçülmeli çocuklarla. Dünyaya bir çocuk gözüyle bakmalı. Çocukça sevince; çözülmeyecek sorun yoktur. Çocuk sevmeyen, insan sevmeyen demektir.

Bizler yıllardır hapisteyiz. İnsandan uzak, çocuk sevgisinden mahrum kaldık. İliklerimize kadar üşüyoruz. Bizi çocuklar ısıtır. Kırların güzelliğini, yaşamın tazeliğini onlarda bulabiliriz. Bizim bu daracık dünyamızın aydınlığı, dışarıya açılan penceremiz olsun çocuklar. Bizi de alın oyununuza, ey çocuklar.

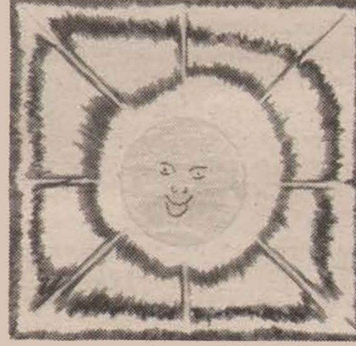
İşte can çocuklar, dünyaya açılan penceremiz olması için çıkardık bu çocuk dergisini. İstedik ki; bu gülmeyi unutan, sevgiye susamış yüreklere hayat verin. Bizleri en iyi çocuklar anlar. Bu dergi, bizim, sizin ve tüm çocukların olsun.

Şiirlerinizi, öykülerinizi, mektuplarınızı tüm çocuklara ileteceğiz. Yeni yeni arkadaşlar edineceksiniz. HAYDİ GÜLELİM'le güleceğiz. YURT KÖŞESİ'yle yurdumuzu tanıyacağız. OKUMA SEVGİSİ'yle okumanın dünyasına dalacağız. SORUN SÖYLEYELİM'le dışarıda sizinle ilgilenme olanağı bulunmayan büyüklerin eksiğini tamamlayacağız.

Evet çocuklar, canlarımız! Uzatın ellerinizi bizlere. Elele tutuşun tüm çocuklar. Dünya siz çocukların olsun. Kötülük son bulsun.

Harran sıcaklığıyla kucaklarız tüm çocukları.

Sevgili Amcalarım

Evet, ben ilk defa böyle farklı bir pazar günü yaşadım. Benim için, saatler birbirini kovalıyordu. Ayrılma vakti geldiğinde, dünya üzerime çökmüş gibiydi. Gerçi buna ayrılık denilmezdi, ama benim için bu bir ayrılıktı. Çünkü hayatımda ilk defa böyle bir günü görmüştüm. O gün hayatımda öğrenmediğim bilgileri öğrendim. Bu bilgileri öğrendiğimde ölüm bana bir kuş tüyü kadar hafif geldi. O pazar günü, öyle mutluydum ki, hayatımda bu kadar mutlu bir günü yaşamamıştım.

Bu pazar gününü hep hayal etmiştim. İlk defa hayalim gerçekleşiyordu. Bu nedenle o kadar mutluyum. Yine hepinizle şahsen tanışmayı çok istiyordum. İlk geldiğimizde, Ali Serçek amcam beni hepinizle tanıştırdı. O an öyle sevindim ki, sevincimden bayılmak üzereydim...

İçinizde bazı amcalarımın bana verdiği bilgileri dinledikçe, ülke sevgisi üzerime bir bir çöküyordu. O an kendi kendime dedim ki, köleliğin ölmesi, zorbalığın ölmesi, yıkılması için ben de çaba harcayacağıma söz veriyorum.

Evet amcalarım, sizi öyle sevdim ki, ne kadar sevdiğimi bu küçücük ve değersiz kağıt parçasında anlatamam. Sizler benim bayramda da gelmemi istiyorsunuz. Belki bayramda gelemem. Çünkü bayramda biz çok kişi geliyoruz. Bu nedenle belki gelemem.

Size söyleyecek çok şeyim, sözlerim var. Hepsini dizemiyorum. Bu nedenle burada mektubuma son verirken, size çok çok selam ederim, ellerinizden sıkar, sevgilerimi kucak kucak yollarım.

Hoşçakalın!

Sizleri çok çok seven
yeğeniniz-kızınız
Meral

ŞIVAN Û ZERÊ

Diyar

—5—

Niha jî em bêne ser rewşa Zerê û şêniyê zomê:

Dema ku Şivan, pêşî dest bi kilama hewarê kiribû, Zerê ji bin reşmala xwe li xwe radibe. Derdikeve ber derî, baş guhdariya dengê billûrê dike. Bi esehî dizanî ku, cerdevan hatine ser pez. Lê Zerê ji ber girîna xwe, nedikarî gazî dayik an bavê xwe bike. Carekê di nava girî û şîna xwe de li dengê billûrê vehesî, ku miqamê hawarê, bi gilî, gazind û xeyidî bilind dibe. Zerê zanî ku tiştek bi serê Şivên hatiye. Zerê hew xwe girt, hema bi yekderbê dest bi hewar û qêrînê kir. Qîr-qîrên wê belavî konreşan bû. Bi dengê girî û qêrînê, Zerê zom tev ji xewê rakir. Mirov hişyarbûn û rabûn ser lingan. Tev hatin, xwe li ser reşmala Zerê komkirin. Dayik û bavê Zerê jî, bi lez rabûn. Li ber dengê Zerê, şaş man.

—Zahêr:

—Hê... Te çiye keça min, çi bû, çi çê bû?

—Bavo! Ma haya we jê nîne?

—Keça min, çiye?.. Çiye, çi bûye, ka bêje!

—Bavo zu rabin serxwe, destan bavêjin debanan, cerdevan talan rakir, pezê me tev birin.

Dêvan:

—Wax li min ê xerîbê, wey li min ê qîrê! Keça min te xewn dîtiye. Hişê xwe bîne serê xwe. Xuda... Xuda..., bi navê yezdan rabe keça min!

—Min xewn nedîtiye. Hişê min li serê min e. Zu bin, bi tewara (hewara) pez herin!

Zahêr:

—Keça min! Axir tu ji ku dizanî ku pez birin?

—Bavo ez dizanim pez birin û tiliya Şivanê me jî jêkirin.

—Dê vêca, dê binêrin lo!.. Ev çi dibêje?

—Bavo vêca vêca tê nîne. Zu herin hewara pez! Heke ne weha be, aha gelê zomê delîle, tev min bikujin. Herin talanê bizivirînin. Wê demê ez wê ji te re, hemû tiştan bêjim.

—Rabin serxwe! Gelê zomê tev rabin! Çekên xwe rakin, hilînin bavên min! Bi mêrxasî pezê xwe vegerînin!

Bi gotina Zahêr, çil mêrên Herkiyan xwe amade kirin. Çar rê dihatin Zozanê Gewerokê. Her çar rê hatin girtin û koz hatin danîn. Her rêyekê 5 mêr ketinê. 20 mêr jî ketin du pezî. Dema pez dîtin, bijiyan û dora pez girtin. Destrêjên (reşandina pêşîn) gulan barandin ser cerdevanan. Cerdevan nekarîn şer bikin, ji ber ku cihê wan nedestdayî bû. Tenha derfet ji bo revînê û xwe rizgarkirinê mabû. Dest bi revê kirin, Herkî ji dan du wan. Ji ber ku, dizanin di rê de wê bikevin kemînê. Cerdevan xwe avêtin rêyekî. Li wir ketin xefkê. Çar kes ji wan hatin kuştin. Xwediyên pez, pêzê xwe zivirandin. Bera xwe dan zomê. Berî ku beyanê roj ronahî bibe, pez anîn pişta zomê. Heryekek vegerî mala xwe. Zahêr gote Şivanê xwe:

—Şivan!

—Belê axa!

—Ka were kurê min!

—Çi karê te heye axa?

—Were em biçin malê, ez destê te derman dikim.

—Axa destê min naêşê.

—Ka were kurê min were, çawa destê te naêşê!

Şivan, li bal Zerê ji buyera xwe fedî dikir. Zahêr jî dixwest Şivan bibe malê, da bizanibe di navbera wî û Zerê de çi heye. Ji ku Zerê dizanî cerdevan talan birin? Lê Şivan jî dizanî ku wê çîroka wî derkeve holê. Lewma nedixwest bi axayê xwe re here. Bes axa wî bênecar hîşt. Digel axa çû mala axa. Li binê reşmalê runiştin. Zahêr gazî Zerê kir:

—Zerê!

—Belê bavo.

—Ka keça min hinek ava germ digel sabunê binê. Ez wê destê Şivan derman bikim.

Dema Zerê, Şivan dît, ê din nezanî şeve an roje. Dilê Zerê wekî sêlekî ji wan sêlên hêsinî, çawa ku li ser ar sordibe û disoje, wusa sojî. Zerê hema zu ava germ û sabun anî. Zendê Şivên danî ser çoka xwe û destê wî ji xwînê şuşt, paqij kir. Zahêr derman anî û dest derman kir û bangî Zerê kir:

—Wa... Zerê!

—Libê bavo.

—Keça min ka destekî ji nivînan raxe, bila Şivan demekê rakeve.

Şivan:

—Axa xewa min nayê. Ez dixwazim di nava pez de dema xwe derbas bikim.

Dêvan:

—Ne kurê min ne! Tu birîndarî, bila birîna te piçe çêpe, paşê here nava pezî.

Çi Dêvanê digot, Şivan dizanî ku gotina wê bi maneye. Lê tê dernedixist, ka çawa Dêvanê bi buyera wan dizanî. Şivan nedizanî çi bike. Zerê nivîn anî û raxist. Şivan kete nava nivînan. Zahêr jî rabû çû nava zomê. Xewa Şivan nedihat. Zerê jî li hindava serê wî bû, ji wî cuda nedibû. Carekê Dêvan hate ber kêlîka serê Şivan û bi wî re axifî:

—Kurê min tu çawanî

—Dayika Dêvan, ez pir başim. Tu gulên "birnovan" li min ne ketine.

—Kurê min, ew berika te, ku te eser kirî ji gulên "birnovê" dijwartire.

—Dayika Dêvan tu çi dibêjî? Ez nizanim!

—Kurê min, ez dizanim, tu birîndarê Zerê yî. Hema bila ji bin berikê (merşê) biçe der. Zerê hemû tişt ji min re gotiye. Vêca hewce nîne ku tu veşêrî. Ez jî, ji bo xatirê dilê Zerê dixwazim, lê rastî ne di destê min de ye. Tiştek di destê min de nîne.

DÛMAHIK HEYE

85 dîliyên şer, endamên PKK di girtîgeha Eskîşehîrê de dest bi berxwedanekê kirin

Destpêk di rûpela dawî de

hatibûn pêjirandin. Xwediyê bilindkirina vê berxwedanê PKK bû. Lê berxwedan ne tenha ji bo PKK û endamên PKK hatibû bilindkirin, ji bo hemû girtiyên li Kurdistanê û Tirkiyê hatibû bilindkirin. PKK, rola pêşengiyê bicih anîbû.

Berxwedana li girtîgehan alîkariyeka mezin girt, civakê livand û ji tixuban derbasî derveyî welat bû. Mêtingeriya faşist kete nav tengasiyan. Necar ma ku hinde mafên konevanî û jiyanî bipejirîne.

Lê demeka dirêj ji ser vê buyerê derbas nebibû, ku dîsa destpêkirin mafên dabûn, vegerînin. Mafên mîna pirtûk xwendinê, guhdariya radyonan kirinê, anîna xwarinên ji derve, anîna cilan û hevdîtinê yekoyeko rakirin. Ji hêla din jî girtiyên li Amedê koçberkirin. Wan birin bajarên Dîluk, Eskîşehîr û Ruha yê. Mafên li Dîluk û Ruha yê bi temamî rakirin. Dixwestin li Amedê jî hemû mafan ji holê rakin.

Li ser van buyeran, girtiyên li Amed, Dîluk, Ruha, Aydin û Eskîşehîrê dest bi berxwedanê kirin. Lê vê carê jî mêtinger, pîkoliyên xwe li Sînopê tundekirin. Erîşî endamên PKK kirin. Mustafa Çepîk, Salîh Sezgîn û Ahmet Ogretmen birîndar ketibûn.

Dawiyê de provokasyonekê li Aydinê birêxistin. Agir berdan girtîgehê. Bi hiceta agirî û kolana tûnelekê, girtî dan ber lêdanan. Wan xistin hûcran. Hinek ji yên birîndar koçberê Çanakkale, Bursa û Eskîşehîrê kirin. Girtiyên li Aydinê dest bi berxwedanê kirin.

Mêtingeriya faşîst nekarî tehemmula berxwedana dîliyên şer, endamên PKK bike. Ji ber ku berxwedan posideyên xwe li welat û derveyî welat dagerandibû. Hinde zagonên nuh yên dijwartir û hişktirîn hatin derxistin.

Van zagonan, pêşemîn xwestin li Eskîşehîrê bikarbînin. Ji ber ku ev girtîgeh ji serî ve ji bo vê daxwazê hatibû avakirin.

Di berxwedana Sibatê de 22 daxwazên girtiyan hebûn. 19 hatibûn pejirandin û 3 nehatibûn pejirandin. Lê ew mafên hatibûn pejirandin, tucaran bicih neanîn. Bi hicetên bûrokratîk tim dereng dihiştin.

Piştî berxwedana Sibatê, mêtingeriya faşîst rûçkê xwe yê duhêlî şanîdikir. Ji hêlekê digot "me maf pejirandin", ji hêla din jî, girtiyan koçberdikir û dihingavt. Hemû mafên bidestketibûn yeko-yeko radikir.

Ev rûdan pêşemîn li Eskîşehîrê dibû. Piştî ku hinde şoreşger ji Metrîsê revîn pêde, xebatên çandî-sporî ûhw., ji holê hatin rakirin. Bi hezaran zehmetiyên rojenîn derxistin pêşiya girtiyan. Girtiyên ku ji Aydin û Erzeromê anîbûn Eskîşehîrê, kirin hûcran. Lê weke dihê zanîn, piştî berxwedana Sibatê ev bikaranîn jî hatibû rakirin. Bi vî awahî mêtinger li vir jî sozên xwe pêkneanîn.

Dure jî hevdîtin qedexe kirin. Bi fermanekê xwarina ji derve hate qedexekirin.

Girtîgeha Eskîşehîrê qulibandin laboratuvarekê, ji bo melûlkirin û tunekirina girtiyan. Ji ber vê yekê hemû dîliyên şer, endamên PKK, dest bi berxwedanekê kirin.

Dîliyên şer, endamên PKK, berpirsiyariya xwe di nivîseka xwe de wusa dihênin zimên: "*... Baweriya me heye ku em wê di vê livbaziyê de berpirsiyariya xwe bicih bînin û biserkevin. Ev delameta bi naverok û pewistiya şoreşger, wê bersiva xwe di karvaniyê de bistîne.*"

Dîliyên şer, endamên PKK yên ku têkilî berxwedanê bûne ev in:

Koma yekemîn; yên ku wê livbaziya xwe heya dawiyê bidomînin:

Riza Altun
Muzaffer Ayata
Sabrî Ok
Hasan Şerik
Faruk Ozdemîr
Metîn Uluca
Ahmet Cerenbelî
Ali Toprak
Alî Kastalmiş
Celal Salgut
Kenan Şen
Hasan Merdan
Recep Nur Cengîz
Mahmut Aktaş
Seferî Yilmaz
Yusuf Korkmaz
Îbrahîm Bubo Aslan
Mehmet Saît Korkmaz
Kemal Aktaş
Dogan Kiliçkaya
Mustafa Sarikaya
Mehmet Akbaş
Mehmet Şah Sûrek
Ahmet Çapan
Mehdî Tanrikulu
Akîf Ozdemîr
Muharrem Karabulut
Galîp Ogût
Davut Utkun
Alî Poyraz
Hûseyin Acar
Mehmet Toren
Bedrettîn Açikça
Îskan Açikça
Sabrî Işik
Cemal Agcakaya
Hamza Bîndal
Riza Sarikaya

Koma duwemîn; yên ku wê du koma yekemîn destpêbikin û livbaziya xwe heya dawiyê bidomînin:

Şûkrû Goktaş
Mûslûm Sezer
Hasan Baran
Mehmet Dîrlîk
Bahrî Tekdemîr
Ahmet Yilmazer
Basrî Çelîk
Mûslûm Erîklî
Mustafa Îsabert
Hasan Kartal
Mehmet Ozkan
Mehmet Yalçinkaya
Mûmîn Agcakaya
Muhîttîn Dolaşir
Alî Gûn
Mehmet Karabulut
Sûleyman Oner
Lûtfî Lale Yildirim
Mîhralî Yilmaz
Seyfettîn Înalkaç
Yaşar Eroglu
Yasîn Bulut

Koma sêwemîn; 25 dîliyen şer, endamên PKK, piştî koma duwemîn, wê ew jî dest bi berxwedanekê bikin.

Reaksiyonên livbaziya berxwedana xwebirçîhîştinê

Malbatên girtiyan di berxwedana hevkariyê de

Dîliyên şer, piştî ku di 19'ê Hezîranê de digel malbatên xwe hevdîtinek çêkirin pêve, dest bi livbaziya xwe kirin. Armanca vê hevdîtinê ev bû, ku girtî, berî bi livbaziya xwe destpêbikin, berxwedan bigihe alema giştî, hêzên demokrat û gelê me.

Dîliyên şer, di vir de gihan armancên xwe. Dure jî gelek malbatên girtiyan, li bajarên Ankara û Eskîşehîrê dest bi livbaziyên hevkariyê kirin. Berpirsiyarên hikûmeta Tirkan, dîlekçeya malbatan nepejirandin. Malbatên girtiyan vê rewşê protesto kirin. Polês êrîşan dibin ser girtiyan, û dixwazin livbaziya hevkariyê bişikînin. Malbatên girtiyan, di dîlekçeya xwe de, duxuyanîkirin ku heya daxwazên law û keçên wan yên girtî bicih neyin, ew jî wê livbaziyên xwe berdewam bikin.

Berpirsiyarên partiya SHP, cih nedan malbatan. Rojnameyên mêtinger jî, ji binî li ser buyeran nanivîsînin.

Malbatên ku livbazî didomînin ji gelek bajarên Kurdistanê hatine û piraniya wan jin û zaro ne.

Dîliyên şer ên di zindanên Amed, Ruha, Dîluk û Bursa de dest bi berxwedanê dikin

Dîliyên şer ên di girtîgeha Amedê de, ji ber rakirina mafên wan, ji mêj xwe ji bo berxwedanekê amade dikin. Piştî berxwedana meha Sibatê ya mezin, dîliyên şer, endamên PKK, berxwedaneka din jî, li dijî koçberkirinan û rakirina mafan birêvebirin.

Roja 14'ê Gûlanê jî, berxwedana xwe cara duwemîn bilindkirin. Di nivê meha Hezîranê de jî, ji bo hevkariya girtiyên di girtîgeha Aydinê de berxwedanek hevkariyê birêvexistin.

Lê doliwgeriya faşîst, dev ji pîkoliyên xwe berneda. Ji ber ku 74 dîliyên şer di eywana dadgehê de durîşme bangîn û xwe parastin, di navbera 6 û 20 salan de cezayên hepsê dan wan. Dewleta mêtinger polîtîkaya xwe di girtîgehan de bi temamî bicihanî. Hinde mafên bidestketibûn, yeko-yeko ji holê rakirin.

Lewma girtiyên li Amedê amadekariyên berxwedanekê dikin.

Girtiyên li Dîlukê jî, berxwedana xwe ji nuh ve radikin.

Li bajarên Bursa û Ruha yê jî, girtî tevdîrên berxwedanekê dikin. Hejmara girtiyên li Bursa di vê dema dawî de zêde buye, ji ber ku ji Aydin û Erzeromê hinde girtî anîne Bursa yê.

Ji ber ku me nûçe ji girtîgehên Çanakkale, Sagmalcilar û Aydinê negirtine, ne diyare ku ew jî amadekariyên xwe dikin an ne. Ji ber ku piştî buyerên li girtîgeha Aydinê, 24 girtî birin girtîgehên din, hejmara girtiyên li Aydinê niha hindekî ketiye.

Ji hêla din, dewleta mêtinger bi rewşeka dizî girtiyan ji Kurdistanê dûrdixe û dişêne bajarên Tirkiyê. Digel Sabrî Ok û Muhîttîn Dolaşir 9 girtî birin Eskîşehîrê, digel M. Can Yûce 7 girtî birin Bursa yê, digel Celal Ozalp 7 girtî birin Çanakkale yê. Herweha digel Alî Dursun Kûçûk 7 girtiyên endamên PKK, ji bajarê Erzeromê birin girtîgeha Bursa ye.

Daxwazên livbaziya dîliyên şer:

A- Daxwazên polîtîk:

1- Pejirandina statûta "girtiyên polîtîk" û "hesîrên cengê."

2- Rakirina yek-cure cil, bi gelemperî û taybetî.

3- Guhartina zagona înfazê.

4- Rakirina dadiya heyî, ku bireke ji sîstemê ye.

B- Daxwazên jiyanî:

I- Daxwazên bo hevdîtinê:

1- Pejirandina mafê hevdîtinê di tevayî rojê de û bi awakî vekirî.

2- Hevdîtin giringe di çend blokên girtîgehê de bên çêkirin.

3- Hemû meriv, giringe bikaribin hevdîtinê bikarbînin.

4- Di rojên ku gelek hevdîtin çêdibin de, giringe girtî bir bi bir merivên xwe bibînin.

5- Di hevdîtina girtî de, giringe telefon û cam bên rakirin.

6- Dema hevdîtina girtî, giringe bê dirêjkirin.

7- Di hefteyekê de carekê, giringe hevdîtina girtî bê bikaranîn.

8- Derfeta dîtina Abukatan giringe bê pejirandin.

9- Divê em bikaribin bi telefonê digel malbatên xwe bipeyivin.

II- Daxwazên xwarin û vexwarinê:

1- Gava di dema hevdîtinê de, merivên me ji me re xwarinan bênin, divê ev bi me bên dayin (weke; ça, qehwe ûhw.).

2- Xwarinên me divê bên zêdekirin, bên pijandin û baştirkirin.

3- Berî ku xwarin bên belavkirin, divê doktorek xwarinan kontrol bike.

4- Divê xwarinên diyetê jî bên pejirandin, ji bo van xwarinan giringe girtiyan nekin di koxuşên nexweşan de.

5- Tiştên di qantînê de giringe bên zêdekirin.

6- Divê çaya baştirîn bi me bê dayin û di dema xwe de çaya me bigihe me.

III- Pirsên nola, ji bo radyo, teyp, TV, vîdeo, daktîlo, masa, kûrsî û dolap giringe bên veristin.

IV- Pêwendiyên di nava blokan de divê neyin qedexekirin û destura xebatên sporê bê dayin.

V- Ji bo pijandina xwarinê, divê hacet hebin.

VI- Qedexeyên li ser nivîsê, pirtûkan, weşanan û nameyan giringe bên rakirin.

VII- Giringe destura pêwendiyên digel rêkxistinên demokratîk bên pejirandin.

VIII- Daxwazên tendurustî û bijîjkî:

1- Dermanên me divê bigihine me.

2- Gava em bi diravên xwe, ji xwe re dermanan bikirin, divê destur hebe.

3- Pirsên nexweşxanan divên bên veristin.

IX- Di rewşên acîl de, divê em bikaribin malbatên xwe bibînin.

X- Di mehên havînê de, hemû qedexeyên li ser hewa sitandinê, divê bên rakirin:

1- Hewa sitandin ji 7'ê sibê heya 20'ê êvarî divê hebe.

2- Di dema xwarina nîvro de, divê deriyên qorîdorê neyin girtin.

XI- Divê pirsên avê û xwe şuştinê bên veristin.

XII- Maseyên tenîsê (pîngpong) divê hebin.

XIII- Divê dirutvan hebin.

XIV- Pirsên fotografiyê divê bên veristin:

1- Divê fotografvan bên perwendekirin.

2- Di bûhatiya fotografan de, divê bingeh bingeha bazarê be.

XV- Divê hacetên paqijiyê, nola deterjan û sabûnê hebin.

XVI- Bikaranînên hûcran divê bên rakirin.

XVII- Divê înfaza daxwazî bê rakirin:

1- Divê hemû pirsên dadî, yên înfazên berê bên rakirin.

2- Ji ber vê berxwedanê, divê cezayên disiplînî neyin dayin.

XVIII- Kêşên mirovên me, yên ku dihên me dibînin, divê bên sivikkirin:

1- Pirsên çuyina wan û hatina wan bi reya belediyê divê bê veristin.

2- Eywaneka rawestinê divê bê avakirin.

3- Divê qantîneka derveyî bê vekirin, daku pirsên xwarin û vexwarinê bên veristin.

XIX- Pirsên battaniye û cihlivînan divên bên veristin.

"Ez xeyîdîm ji yezdan"

Serxwebûn û azadiya gelan bi xebat û yekbûna gelen bi serdikeve. Serxwebûn û azadiya Kurdistan jî bi xebat û yekbûna gelê Kurdistan bi serdikeve û wê bi serkeve.

Gelê Kurd, di xebata xwe ya giring de, gavên herî fireh avîtiye. Yekîtiya kargeran, yekîtiya jinan, yekîtiya xortan û yekîtiya rewşenbîran hatin sazkirin. Ev yekîtî, roj bi roj bi hêz dibin û xebata xwe didomînin. Ji bo yekîtiya gundiyan jî bingeh hatiye danîn. Ji bona vê jî xebat didome. Ev yekîtî gişt, li gelê me pîroz bin.

Lê yekîtiya melan û pîran (dedan) nehatiye sazkirin. Pêwiste mela û pîr jî, bo yekîtiya xwe kar bikin û her Kurdekî dilsoz jî vê xebatê bimeşîne. Ji ber vê daxwaza mezin, rojekê ez çûm mala melakî nasê min.

Çawa mela çav li min ket, ji dûr ve hate pêşberî min, bi destê min girt û guvaşt. Ez birim malê. Em rûniştin. Mela li hal û demên min pirsî. Min bi Kurdî bersivên wî dan. Zor spas mela!..

Dor hate min. Min jî li hal û demên mela pirsî. Mela bersivên xwe weha da:

"Elhemdulîllah! Ji rehma zul celal xaliqê alemîn. Halê me hevalê hikmê litfa qadire."

Piştî hal û dem pirsînê, me dest bi axaftinê kir. Min axaftin ber xwe ve kişand, mela axaftin ber xwe ve kişand. Mela dixwest tiştekî bi min bide zanînê: Li ser alema îslamî. Min jî dixwest, ku di bin navê dîndariyê de, zordariya li ser Kurdistanê, bi mela bidim zanînê. Min got "welat", mela got "bihuşt (cennet)"; min got "serxwebûn û azadî", mela got "dîn û îman."

Lê bêhneka fireh min guhdariya mela kir. Çi di dilê wî de hebû, tev anîn der. Ji xwe re tu tişt nehîşt. Sermiyanê mela nema. Mela sekinî û li çavên min nihêrt. Min xwe da ber dilê mela û li ser rewşa jiyanê min derî vekir. Ez li ser bindestiya welat sekinîm. Çawa welatê me, ser erd û bin erd talan dibe û gelê me qir dibe, çawa gelê me ji bo xatirê rizgarbûnê bê tirs û xof şer dike, jê re got. Min navê çend serhildanan ji mela re got; wekî Ubeydullah, Şêx Mahmud, Şêx Seîd û her wekî dinê...

Min gotê:

"Ya birakê mela! Em Kurd her dibin birayên xelkê, lê tu kes jî, ji me re nebû bira. Belê!.. Birayên misilman, birayên ol her em in, dîndar em in, misilman em... Em wan biparêzin, em wek hev in, bira ne, misilman in, lê heke em maf bixwazin birayetî naminê. Gelek caran êrîşî me kirin. Keç û xortên me kuştin. Agir berdan gundên me. Zarokên piçûk di nav agir de şewitandin. Şikeft, bi jin û mêran tijî kirin û agir berdanê. Ma ev in birayên misilman!.. Di vê dema dawiyê de, me giştan dît, bombeyên jehrê avêtin bajarê Helepçe. Pênc hezar Kurdên bêguneh kuştin. Zêdetirî pênc hezarî birîndar kirin. Kal û pîr, jin û zaro! Kê kuştin?.. Qey cihu bûn, an jî gawir bûn? Na... Na!.. Ev birayên me yên misilman bûn. Ne Rus bûn, ne jî Yewnan bûn. Misilman bûn misilman! Herê mela, xwezî sed kerên Tirkan bimiran, me yê bidîta çawa misilman ji bo hildana heyfa sed kerî êrîş bikirana. Pênc hezar mirov hatin kuştin. Birayên me yên misilman çi gotin, çi kirin? Qet nanîn bîra xwe jî. Ji ber ku Kurd bûn. Bese mela! Duayan ji bo gelê xwe bikin. Qet hun guhdariya cîhanê nakin. Ên wekî we, rêberên dîn şer dikin. Li Afrîka Tutu yê reş, keşeyê welatparêz ji bo gelê xwe duayan dike. Ji bo gelê xwe yê reş û welatê xwe yê xweş, li hemberê zilm û zora Botayê faşîst gazî keşeyên cîhanê dike.

Xaxam û ruhban, dîndarên cihuyan, keşeyên xelkê, ji bo gelên xwe û welatên xwe duayan dikin. Divê hun jî, ji bo Kurd û Kurdistanê duayan bikin. Ne ji bo neyaran..."

Di vir de ez hêrs bibûm. Min ji dilê xwe, rastiyan bi germî digot. Kela dilê min rabibû, di ser hev de vedigeriya. Birînên min jan didan dilê min. Jehra dilê min zêdetir der dibû. Çuqas min digot arama min nedihat. Ji ber ku jiyana gel û zilma dijmin li ber çavên min xuya dikiran. Carekê min serê xwe bilind kir û li mela meyzand. Min dît, ku rondik ji çavên mela têne xwarê. Dilê min xweş bû, bêhna min fireh bû. Karê min pêk hatibû. Ji ber ku mela nuh bi xwe hesiya bû. Rastiyan dît. Bi gotinên min bawer bû. Axînek kişand û rabû ser xwe. Bi destê min girt û got:

"Bese em rabin rakevin! Daku serê sibehê bi xêr bi hev re em herin mizgeftê û nimêj bikin. Ji bo xwe em duayan bikin."

Belê, min dizanî bû ku rewşa mela hatiye guhartin. Ji ber vê, min soz dayê ku em wê bi hev re herin mizgeftê. Mela gelek keyfxweş bû û ji dilê xwe dua kirin.

Şev gelek bihurî bû. Em daketin nava cihlivînên xwe. Ji mişwarekî, di demekê şun de, ez ketim xew. Lê min nedît mela çawa bû. Carekê ez bi xwe hesiyam, min dît mela li hemberê min sekiniye û got;

"Rojbaş birayê delal! Tu têr razayî? De keremke xwarin hazire, em xwarinê bixwun. Nimêja nîvrojê hat, giringe em hinekî bilezin."

Me xwarin xwar û em bi rê ketin. Çûn li mala Xwedê bûn mêhvan. Mêhvan pir bûn. Berî nimêjê, herkes bi çokan ketibûn erdê. Em tev bêdeng bûn. Me hirmet ji xudanê mela re dikir. Azan (banga nimêjê) hate xwendin. Îmam li pêşiya cemaetê nimêj kir. Îmam vegerî, berê xwe da cemaetê, ku wezîfa xwe bi cih bîne û destmiz (maaş) li xwe helal bike. Melayê xebatkarê dewletê dest bi xwendinê kir û got;

"Xwedeyo! Tu quwwetê bidî dewleta me".

Cemaetê got;

"Amîn!.."

Melayê hevalê min bi dengekî bilind qêriya û got;

"Ne amîn!.."

Cemaet, herkesek li cihê xwe, bê deng man. Lê Îmam gelek hêrs bû û deng li cemaetê kir:

"Gelî misilmanan! Dîn ji dest me diçe. Mizgeft mabûn, komunîstan ew jî zeftkirin. Bê dîn ketine nava me. Her kesek li der û dorên xwe binihêrin, bigirin û bikujin. Seriyên wan jêkin!"

Koma nezanan, tevan seriyên xwe hildan. Çavên xwe digerandin, daku komunîstan nas bikin. Kîjan di nava cemaetê de ne nas be, komunîst ew we. Tu kesî ez nas nedikirim. Yekî rih dirêj li kêleka min rûniştî bû. Rabû çû cem îmam û li min nihêrt. Îmamê xwefiroş, xebatkarê dewleta dijminê Xwedê û pêxember qêrîn ji xwe berda;

"Bigirin! Bernedin! Bikujin!"

Dêhna herkesî kişande ser xwe û bi destan ez nîşanî cemaetê kirim. Lê min jî zanî bû ev li ser min e, ji ber ku di nav wan de ez ne nas bûm. Belê tirsa min nebû. Ez bê guneh bûm û ez mêhvan bûm. Li mala Xwedê bûm. Min pişta xwe bi xwediyê malê girêdabû. Bêhiş û nezanan êrîş anîn ser min. Lê min zanîbû, ê din xweşî nema. Min xwe neda destan. Min dijminê xayîn, îmamê bêbext naskiribû. Ez giha mê û min derbek lê da. Min wî ji jor ve anî xwarê. Min dilê xwe lê rehet kir. Ê din hawîrdor li min girtin. Ez ketim nav dest û lepan. Li ser min çûn û hatin. Xweş li min dan. Di hundirê mizgeftê de, xwîna min rijandin. Ez di xwînê de xemilandim. Ew du-sed û em didu. Heya melayê havalê min gihîşte min, derbe cihên xwe girtibûn. Hertişt pêkhatibû, lê min jî dilê xwe li îmamê bêbext rehet kiribû. Nezanên rih-dirêj jî, zêdetir dilê xwe li min rehet kirin. Mîna miriyekî nîv kuştî, ez dirêj kirim. Du-sed îmamên sexte wusa li min kirin.

Melayê havalê min jî, ez rakirim û tevî xwîna sor, ez anîm malê. Gelek zilm û neheqî li min bibûn, lewma hewqas lêdan hîç li min zor nehat. Lê belê ez mêhvan bûm. Li mala Xwedê bûm. Min pişta xwe bi mehzûbanê xwe girêdabû. Mêhvanî, mehzûbanî ne ev e. Giring bû pişta min bigirtan, li hemberê neheqiyê derketana. Lê mixabim tev bêdeng man.

Pir dilê min ma, "ez ji yezdan xeyîdîm".

Herbijî

Zor di dîrokê de

Jîna mirov û komikên mirovî, dîroka zorê û berxwedana dij zorê nîşanî me didin. Di malekê de mêr zora jinê biriye, di êlê de serekên êlê zora kesên din birine û bi navê parastina êlê jî hêrîşa biyaniyan kirine, ku di nava êlê de biryar bi dest wan de be, ji zorê pêve neditine û loma bi darê zorê ciyê xwe yê civakî bo xwe û bo malbata xwe fireh û bilind kirine, ji xwe re hinde stranvan û kilambêj girtine, ku pesna wan bidin û mirovên din, çi di êlê de û çi li dervey êlê bitirsînin. Ev bangeşiya (propaxenda) ku wan dikir, îro di nava gel de şop û rêçên zorê di civat û aboriya dema êlê de baş diyar dike.

Bazarganan jî ji xwe re, bo hilgirtina barên wan û berdestiya karê wan bikin, kole girtine, ji hêsîrên cengê, ji kesên ku di talan û hêrîşan de hatin girtin an jî, ji bazarên koleyan ên ku li metropolên kevin pir bi nav û deng bûne. Di dîrokê de dij vê zordariya ku li koleyan hatibû kirin, navê şoreşa Spartakus bilind maye. Ev berxwedana dij zorê —zora şoreşîn— bingeha guhartin û pêşveçûna civata mirovî hertim nîşan daye.

Axan û maldaran, cotkar, azep û rêncber bo xwe dane kar û xebatê, hêdî hêdî ewan bê ax û bê hebûn hîştine, her tiştekî wan zepkirine û mîna koleyan di zeviyên xwe de dane kar û gelek caran teva zeviyan firotine hinde zordarên din. Ev rengê zorê di dîrokê de gelek belav buye, li rojhilat, li rojava û li bakur jî. Em dibînin, ku mujîk (cotkarên bê ax li Rusiya) li gor zagonên dewleta qeyserî tevî zeviyê dihatin firotin. Li dijî vê yekê gelek serhildanên xwînî pêkhatin, heya şoreşa sosyalîst bi serket û ev rewşa koletiya mirovan hat rakirin û teviya sazmana qeyserî hat tune kirin. Û weke wê rewşê di civata Emerîkî de hebuye, ku kole ji Afrîka dihanîn, bi rêve ji wan bi hezaran di gemî û keştiyan de dimirin û yên mayin jî mîna sewalan bo maldar û axan li bazaran dihatin firotin. Em dibînin, ku vê rewşê teviya Emerîka gihand cengekî navxweyî yê xwînî û li dawiyê van zagonên koletiyê ji aliyê serekê Emerîkî Linkolin ve hatin rakirin. Romana (çîroka) "Damar" a Alex Haley vê dîroka tijî xwîn û hêstir baş şanî mirovan dike, weke çawa çîrok ên Leo Tolstoi civata Uris a ku di bin zordariya qeyseriyê de ji me re tazî dikin. Bi pêşveçûna civata mirovî ber bi sazmana sermiyanî ve, zora karkeran hatiye birin û di karxanan û çêkirgehan de bi hezaran ji wan ketine xebatê û karê, ku ji wan re tenê birçîbûn, hêstir û jînkujî aniye. Malbatên wan ketine rewşeka nebaş û hêza destên wan hatiye xwarin, ewan bê hebûn mane û li dawiyê jî bo leşkerê sermiyandaran bi milyonan di cengê de hatine kuştin.

Wilo em dibînin, ku zor di dîrokê de rengareng buye, lê herdem mirov bindest bûne, zora wan hatiye birin û jîna wan hatiye tarî kirin û sohtin. Kesên hêzpir zora yên bêhêz û jar birine. Û weke wan jî komikên civakî yên xurt û hevgirtî, yên çekdar û zordar, her hêrîşa ser komikên jar, jihevketî, tertebelav û yên dest ji ber xwe berdayî kirine, ewan wêran û serbin kirine.

Di vir de "ceng" buye hacetê hêzdariyê û zordariyê. Ev rastiya jî di gotineka serleşkerê Almanî yê bi nav û deng Klaus Ovitsch de hatiye diyarkirin:

"Ceng ramyariyeka bi rengekî dî ye".

Em li ser vê bingehê dikarin bibêjin, ku gava ramyarî di derekê de armancên xwe nebe serî, wê ceng ciyê ramyariyê bistîne û bi reya serketinên leşkerî wê armancên ramyariyê bên bicihanîn û qedandin. Lê tiştê xweya dibe, ewe, ku kesên xwe bi ramyariyê ve mijûl dikin hertim ajotina cengê ji xwe re mîna çareya baştirîn û rasttirîn dîtine û beyî ku dev ji gotinên li ser "aşîtiyê" berdin, xwe ji cengê re amade kirine û li dij ên hember xwe, li dij ên ji wan jartir ceng arkirine, destpêkê de agirekî piçûk dadane, dawiyê nekarîne ji reya xwe vegerin, agir gur kirine û teviya civatê xistine bin hilma wî agirê dijwar, jîna gelan û netewan wêran kirine û mirov xistin rewşekî, ku mîna guran dij hevûdin derkevin, ji hev heznekin û di nava gelan de dijheviya nijadî pêdakirine.

Bi reya "cengê", an em dikarin bibêjin bi zora cengê gelek împeratoriyên hov hatine avakirin, bi şûr û hespê, dinya tar û mar kirine û mirovayetî xistine reyeka xwînî de.

Fîravunên Misirê her dora xwe fireh kirine, welatên di ber ava Nîl re kiribûn armanca hêrîşên xwe yên xwînî, xwe mezin kirine û xwe mîna "Xwedê" şanî gelan dane. Li Kurdistanê û dora wê Asûriyan jî xwestine teviya wê herêmê bi darê zorê ji xwe re bikine malê bavê, lê peymana ku Kurdên Mediya û Babîliyan di nava xwe de pêkhanîne, ew rê li ser wan birriye û împeratoriya Asûrî ji dîrokê tune kiriye. Em dibînin, ku Fîravunên bo mirovatiyê hinde şop û rêçên giranbûha di warê avahiyê û endizyariya avdana zeviyan de hîştine, Babîliyan sergerandina kar û barê dewletê dane Farisan, lê Asûriyan gava ketine xwarê, perdeya jibîrkirinê bi ser dîroka wan hatiye berdan. Piştî keftina Mediya û rabûna Farisan, şahên Farisan bi darê zorê ola Zerdeştî guhartine û ji xwe re kirine berdest, bo zepkirina hemû herêma Iran û Kurdistanê. Piştre xwestine, ku Ewrupa jî têxinin bin destên xwe, lê şikestina wan di cenga Marathon û Salamas de, Ewrupa ji zora wan parast. Împeratorên Faris reya xwe ber bi Misirê, Qibrisê qelaştine, ku van hêrîşên zorê yên ku di cîhanê de pêkhatine, çi li Çînê çi li Rojhilata Navîn, çi armancên wan ên îdeolojî tunebûne, tenê bo standina bêhtir welatan, bêhtir hêz û pirtir mal û hebûn pêkhatine. Di nava gelên ku di bin destên împeratoran de, gelek nijad, ziman û ol hebûne, lê tiştê ku van gelên bindest bi hevre girêdidan hêz û zora navçeyî buye, ew zora ku leşker û zagonên împeratoriyê bûne. Û di dema ku ew împerator jar bûne, an hêza wan li dûrwelatan nemaye, gelan seriyên xwe hildane û dij wan şoreş kirine û bizava serxwebûn û azadiya xwe kirine. Ji ber ku bingeha yekbûna wan împeratoriyan ne tiştekî îdeolojî buye, baweriya gelan pê nebuye û çi sûd û liştên xwe têde nedîtine.

Lê di dîrokê de hinde împeratorî hebûne, ku xwestine xwe li ser bingehekî felsefî an jî olî mîna tiştekî baş û rast, mîna rastiyeka dîrokî, civakî û reveyî nîşan bidin, lê eve jî neçuye serî.

Cankurd/1988

BERXWEDAN

HER TIŞT JÎ BO ENÎYA RIZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

85 dîliyên şer, endamên PKK di girtîgeha Eskîşehîrê de dest bi berxwedanekê kirin

Berxwedana xwebirçîhîştinê roja 19'ê Hezîranê destpêkir. Berxwedan ji hêla 3 koman dihê bilindkirin: Koma yekemîn 38 kes, koma duwemîn 22 kes û koma sêwemîn 25 kes. Dîliyên şer, ên ku li ber xwe didin, armancên xwe bi reyên dizî gihandin me. Belavokeka dirêj a girtiyan giha me û bi vî awayî duxuyaniya wan xwe gihand alema giştî. Dîliyên şer, di belavoka xwe de diyarkirine, ku heya daxwaz bicih neyin, ew wê berxwedana xwe bidomînin.

- **Armancên konevanî yên berxwedana xwebirçîhîştinê ev in:**

1- Pejirandina statûta girtiyên polîtîkî û statûta dîliyên şer.
2- Bi gelemperî li teviya Tirkiyê û Kurdistanê, bi taybetî jî li girtîgeha bajarê Eskîşehîrê, rakirina bikaranîna yek-cure cil.
3- Guhartina zagona (qanuna) înfazê (bicihanîna cezan).
4- Rakirina dadiya (hiquqa) heyî bi teviya xwe, ku bireka sîstemê ye.

- **Malbat û merivên girtiyan, ku bûne bireka berxwedanên zindanan, dest bi livbaziyên hevkariyê kirin.**
- **Dîliyên şer, endamên PKK, ên di girtîgehên bajarên Dîluk, Ruha, Amed û Bursa de jî, ji bo hevkariya girtiyên li Eskîşehîrê, dest bi livbaziyên hevkariyê dikin.**
- **Berpirsiyariyên ERNK, ên li Tirkiyê û Ewrupa belavok derxistin. Bang li hemû hêzên şoreşger û demokrat û gelê Kurdistan dikin, ku hevkariya berxwedana dîliyên şer bikin.**

Sedemên xwebirçîhîştina dîliyên şer

Girtîgeha li bajarê Eskîşehîrê, ji salekî vir ve ye hatiye avakirin. Girtiyên ku anîne vê girtîgehê, yên cezayên giran girtine ew in. Piraniya girtiyan endamên PKK ne.

Li vê girtîgehê, dixwazin viyana girtiyan seranser tunebikin. Ev girtîgeh buye navendeka zilm û zorê ya dijwartirîn. Dîliyên şer li vira bê mafên girtiyan hatine hîştin. Azînên taybetî dihên bikaranîn. Girtiyan dixin hûcran de. Peyva di nava girtiyan de hatiye qedexe kirin, û bi vî awayî dixwazin girtiyan bi dest ve bînin, ku girtî bêbextiyê li doza xwe û li xwe bikin.

Di mêjuya Adara sala 1987'ê de, bi hinde armancên taybetî, girtiyan kom bi kom birin girtîgeha Eskîşehîrê.

Girtiyan, li dijî koçberkirinan û bikaranînên sixletî, berxwedaneka mezin bilindkirin. Berxwedan li dijî hemû pîkolî û bikaranînan birêvediket. Gelek livbazî yen cure-cure hatin birêvexistin.

Berxwedan, bikaranîn û polîtîkayên taybetî û faşîst ên li girtîgehê binkeftî kir. Lê ji ber ku dewleta mêtinger hinde armancên taybetî yên tunekirinê danîbû pêşiya xwe, domana berxwedanan de, rewşa jiyana girtiyan pir nehatibû başkirin, lew girtî pêşemîn armancên konevanî ji xwe re kiribûn armancên berxwedana xwe. Dewleta mêtinger jî, pîkoliyên xwe bi rewşeka sazendî û sîstematîk berdewam kir.

Gava mafek li vê girtîgehê dihê qedexe kirin, bi rengê cezakirina yekî ev bikar dihê. Girtî nikarin malbatên xwe, abukatên xwe bibinin û weşanan bixwînin, an bi rojnamekaran re biaxifin. Mêtingerên hov ji xwe re armancek kirine bingeh, ku girtî, bi tevayî ji mirovatiyê û cîhanê bên birrîn. Di vê reyê de jî, hindekî daxwazên xwe bicih anîbûn. Bi reya rojnaman jî rastiya li girtîgehê vajî şanîkiribûn.

Polîtîka û bikaranînên faşîst û mêtinger yên li vê girtîgehê, ji bo demeka dirêj hatine danîn. Dixwazin dîsa girtî merşên şovenîst bixwînin, gava xwarinê ji bo dewleta Tirk duayan bikin, dersên nîjadperestiya Tirkan hînbibin ûhw. Ji hêla din jî şev û rojê zilmê, lêdanê û pîkoliyan li girtiyan dikin.

Lewma jî giringbû berxwedaneka dijwar û bi demûdirêj bê rakirin.

Di meha Adara sala 1988'ê de, mêtinger bikaranînên xwe bêhtir lezandin. Berî hertiştî girtiyan dernexistin hewa sitandinê. Li dijî vê berxwedanek bilind bû. Sawciyê faşîst Cengîz Çetin, komando-polîs û gardiyanên xwe yên işkencevan berda ser girtiyan. Dîliyên şer li ber xwe dan. Provokasyon hate binxistin, lê gelek girtî jî birîndar ketibûn. Berpirsiyariya girtîgehê dest danîbû ser tiştên girtiyan, cihûlivîn hatibûn sohtin, birîndaran xistibûn hûcran. Rojnameyên Tirkan jî, bi nûçeyên derew, şirîkatiya vê rewşê dikiran.

Gava di meha Sibatê de li Amedê berxwedanek bilind bû, girtiyên li Eskîşehîrê jî bi lez xwe tevgerandin û dest bi berxwedanekê kirin. Li Amedê endamê PKK Mehmet Emîn YAVUZ şehîd ketibû. Lê di dîroka girtîgehan de, cara yekemîn bû, ku mêtinger ji ber mezinahiya berxwedanê gavên paş ve avêtibûn. Gelek mafên girtiyan

Dûmahîk di rûpela 22. de

Dîliyên şer ên dawa PKK ya Suruçê biryarên dadgeha faşîst û mêtinger bi durîşmên awazî protesto kirin

Dawa PKK ya Suruçê, ji sala 1980'an vir ve berdewam dike. Di vê dawê de 43 kes hene. Dawe li Amedê dihê birêvebirin. Sawciyê leşkerî li dermafê dîliyên şer Mustafa Çelik, Halîl Çelikaslan, Bekîr Yavuz, Halîl Çaggezen, Kadîr Ceylan, Ramazan Kaplan, Alî Angîn, Enver Polat, Halîl Hidir, Ahmet Şeref, Ferhat Aktugu, Mustafa Güney, Îbrahîm Halîl Çobanoglu, cezaya bidarvekirinê xwest.

Ji bo dîliyên şer Mehmet Gören, Halîl Saglar, Sedat Bînîcî, Îzzet Bînîcî, Mustafa Yüksel û Rifat Bozkurt 24 sal cezaya hepsê, ji bo 9 kesan 4 sal cezaya hepsê dihê xwestin. Ev dawa 8 salên xwe dagirt. 14 kes jî hatin berdan.

Dîliyên şer, biryara dadgehê bi durîşmên xwe protesto kirin. Digel Halîl Çelikaslan, gelek girtî xwestin parastina xwe bi Kurdî bikin. Heyeta dadgeha faşîst, daxwaza dîliyên şer nepejirand.

Li Şirnexê di 2 kemînên bi mayin de gelek endamên hêzên dij-şoreşê hatin kuştin

Di nîvê meha Hezîranê de li gundê Cevîkdûzû navça Şirnexê pêşmergên ARGK li ser reyeka leşkerî 2 mayin vegirtin. Cemsekî hêzên taybetî ya dijmin, ku tê de çete jî hebûn, rastî mayinê bû û mayin peqiya. Cemse bi temamî hat rûxandin, bi kêmasî 7 endamên hêzên taybetî mirin, hevqas jî birîndar ketin. Mirî û birîndar, bi helîkopteran birin nexweşxana leşkerî ya bajarê Amedê. Daku gel mirî û birîndaran nebîne, dora nexweşxanê bi leşkeran zivirandin.

Weke nûçeyên me ji Amedê girtin, dihê gotin ku 7 endamên hêzên dij-şoreşê mirine û bi dizî wan birine goristanê. Lê dihê diyarkirin, ku hejmara mirî û birîndaran ne tenê hevqas e.

Di rojên meha Hezîranê yên dawiyê de, cemsekî din ya leşkerî, ku diçû qopaniya Kizilsu, rastî mayineka hêzên ARGK bû. 10 serbazên dijmin mirin an jî birîndar ketin. Cemse jî şewitî.

Cemsên leşkerî yên dijmin, ji tirsa mayinan nema dikarin herin gundên Şirnexê. Tenê bi roj û bi rewşa kerwanê, digel helîkopteran diçin wan karakolên ku nêzikî navçê ne. Ji ber vê yekê jî, kemînên ARGK li nêzikî bajêr dihên vegirtin û ARGK êrişên xwe nêzîkî navçê dike.

Li Çelê şer

Roja 30'ê Hezîranê di navbera yekîtiyeka ARGK ya piçûk û hêzên dijmin de şerek derket. Çete jî têkilî şer bûn. Hêzên dijmin pêşmergên ARGK zivirandin û xwestin di çemberê de tunebikin. Lê pêşmerge çembera hêzên dijmin şikandin û derbên xedar li dijmin xistin.

Di eniya şer ya Dêrsim û Çewlikê de taktîka dijmin ya bo serdestiyê bisernakeve

Mêtinger xweş têgihîştine, ku taktîka wan ya ji bo tunekirina hêzên rizgariya neteweyî, xwewneka vala ye. Li şuna vê taktîkê, niha dixwazin hêzên rizgariya neteweyî li hinde derdoran bixin nav tengesiyê û posîdeyên wan tenikbikin, daku bikaribin bi êrîşên yekderbî li wan bixin. Weke daxwazên vê taktîkê jî, çavê gundiyan ditirsînin, gundan valadikin, derdoran didin ber narînçokan û pasîfîkasyonan birêvedibin. Karakolên nuh avadikin. Derdor ji tevayî welat radibirin û dixwazin ku pêşmergên li vira haydarî buyeran nebin. Ji bo vê yekê jî, tiştên ji destên wan dihê, dikin. Herbabêt bangeşiyê li dijî hêzên rizgariya neteweyî birêvedibin.

Li Dêrsimê, berî hertiştî sansûreka dijwar dihê bikaranîn. Mêtingerên Tirk ji bo veşartina çalakiyên ARGK û têkiliyên nav refên ARGK, herweha bo veşartina hovîtiyên xwe hertiştî dikin. Lê ji hêla din, herrojê şer di navbera hêzên ARGK û hêzên dijmin de derdikevin. Herrojê li gundan, hêzên ARGK civînan çêdikin. Gundiyên Dêrsimê li dijî koçberkirinan liberxwedidin. Li gelek gundan dibistan hatine girtin. Avahiya mamhostan û keyên gunda hatiye rûxandin. Bi hezaran leşkerên dijmin li derdorê di rewşa cengê de ne. Ev buyer gişt şanî me dikin, ku taktîka dijmin binkeftî buye.

Di sala 1987'ê de, ARGK êrişek bir ser navça Mazgirtê, gelek dibistan hatin sohtin, di sala 1988'ê de jî li Gexî 9 endamên hêzên taybetî hatin kuştin, helîkopterek li erdê hate xistin, li Mazgîrtê 8 serbaz hatin kuştin, li gundên Saritaş û Halvorî 5 serbaz hatin kuştin, li gundê Pax 10 endamên hêzên taybetî hatin kuştin, bi sedan civîn li gundan hatin çêkirin, bi sedan koz û mayin hatin vegirtin, gelek hacetên aborî hatin sohtin. Bi van livbaziyan otorîta mêtingeran hat hejandin û otorîta ARGK serdest bû.

Niha gelê me baweriya xwe tenha bi ARGK dihêne. ARGK însiyatîfa moralê, livê û êrîşê li vê derdorê di destê xwe de digire.